JUN 13 1955

JUN 20 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, JUNE 8, 1955

LATVIJA

AMERIKĀ

44./375. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 8. JŪNIJĀ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gaiīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

CHRUŠČEVS ATZĪST TITO KOMŪNISMU

BELGRADES SARUNU BILANCE

Lai izdibinātu Belgrades sarunu patiesos rezultātus, Rietumi pieprasa maršala Tito ciešāku sadarbību brīvās pasaules aizsardzības izveidošanai.

Belgradē. — Atvadīdamies no Maskavas trijotnes Belgrades lidlaukā, Dienvidslavijas prezidents maršals Tito, kā arī aizbraucēji, viens otram atkārtoti apliecināja, ka sarunās panākts tieši tas, ko viņi gribējuši panākt un ka konference beigusies tā, kā viņi to vēlējušies. Tā kā šī savstarpējā laipnība nevienam neko daudz nepasaka par Belgrades sarunās pieņemtiem lēmumiem, par ko skaidrībā nav arī Rietumu valdības, tad izmesta makšķere Tito nostājas noskaidrošanai. Tūlīt pēc Belgrades konferences Dienvidslavijas prezidents saņēmis Rietumu lielvalstu aicinājumu uzsākt ciešāku sadarbību brīvās pasaules aizsardzības sistēmas izveidošanai. Pēc Tito atbildes Rietumu politiskie lietpratēji mēģinās noteikt, kā viņu ietekmējusi Chruščeva, Bulgāņina un Mikojana vizīte.

Maskavas trijotnei aizbraucot, Rietumu novērotājiem Belgradē palika iespaids, ka sarunās virsroku it kā guvis Dienvidslavijas prezidents un ka Chruščevs un biedri bijuši spiesti aizbraukt, neko nepanākuši. Par nenoliedzamu Tito uzvaru ieskata Padomju Savienības deklarāciju, kurā tā atzīst Tito veida komūnismu un solās Dienvidslaviju neaizkart. Kopš 1948. gada lūzuma ar Maskavu Dienvidslavija visu laiku bijusi spiesta rēķināties ar savu būtību, krievi savu atriebību izdarīs tiešā agresijas veidā, sūtot satelītu armijas (Rumānijas, Ungārijas un Bulgārijas) pret dienvidslaviem. No šādām briesmām tagad Tito būtu pasargāts, vismaz teorētiski.

Belgrades sarunām beidzoties un Padomju Savienības delegācijai atgriežoties Maskavā, būs interesanti vērot un klausīties, kā Chruščevs izskaidros savas misijas atgriezt noklīdušo Dienvidslavijas avi pārējo komūnistu barā neveiksmi. Ko par to sacīs Chruščeva kolēģas Kremlī un ko par to teiks satelitu valstu valdības? Šai sakarā zīmīgs notikums ir fakts, ka Pad. Savienības delegācija pēc sarunām ar Tito nebrauca vis tieši uz Maskavu, bet gan sašķēlās: Chruščevs, Bulgāņins un Mikojans izlidoja uz Sofiju, bet pārējie devās atpakaļ apmeklēja Budapeštu. Pēc Rietumu domām šāda steiga apmeklēt satelitvalstis var būt vienīgi sakarā ar Belgrades sarunu neizdošanos, lai pēc iespējas ātrāk satelītiem paskaidrotu savas piekāpības iemeslus. Redzēdami, ar kādiem panākumiem Dienvidslavijas komūnisti atkratījās no Maskavas un ar kādiem piekāpības plāniem Kremļa dižvīri devās uz Dienvidslaviju atvainoties par visām Tito nodarītām pārestībām, par līdzīgu soļu speršanu var sākt domāt arī pārējie satelīti. To, protams, Padomju Savienība nevar pieļaut.

Runādams Bulgārijas galvaspilsētā, Chruščevs sacīja, ka viņa sarunas ar Tito esot izbeigušas līdzšinējo saspīlējumu periodu un ka tagad abu valstu starpā radītā situācija esot veselīga un normāla.

Padomju Savienības delegācijai ierodoties Dienvidslavijā, sacēlās vispārējs izbrīns, par to, ka delegācijas priekšgalā nostājies komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs, nevis ministru prezidents Bulgāņins. Šai mīklai tagad radies atrisinājums; proti: Chruščevs bija cerējis runāt ar maršalu Tito nevis kā ar valdības galvu, bet gan kā ar Dienvidslavijas komūnistu partijas ģenerālsekretāru. Tādā gadījumā sarunas būtu notikušas nevis valdību, bet divu komūnistu partiju starpā. No šāda plāna Chruščevam tomēr nekas neiznāca, jo sarunas notika valdību rāmjos, ko arī pierāda konferences noslēguma deklarācija, kurā Pad. Savienības atzīst Tito veida komūnismu un solās Dienvidslaviju neaizkart. Šo deklarāciju Padomju Savienības vārdā kā pirmais parakstīja ministru prezidents Bulgāņins un tikai pēc tam Chruščevs.

Padomju Savienības delegācijas mērķis bija Tito atgriešana pie kominforma. Rietumu politiskie lietpratēji domā, ka, maskavieši, ja arī šoreiz tas vēl viņiem neizdevās, no saviem plāniem neatteiksies. Viņi mēģinās vēl un vēl. Pravda pareģo, ka Belgrades „vienošanās" ir sākums tālākai sadarbībai Padomju Savienības un Dienvidslavijas starpā. Belgrades lielākie laikraksti slavē konferenci kā vislabāko miermīlīgās koeksistences piemēru un iesaka arī četriem lielajiem sekot Dienvidslavijas un Padomju Savienības savstarpējās sadarbības pēdās. Cik zināms, tad četri lielie šo padomu varēs izmantot jau vistuvākā laikā, jo viņu konferences sākums paredzēts 18. jūlijā Ženēvā.

MASKAVAS TRIJOTNE BUKARESTĀ

Belgradē. — Pēc īsas uzturēšanās Bulgārijas galvaspilsētā, Padomju Savienības komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs, ministru prezidents māršals Bulgāņins un ministru prezidenta pirmais vietnieks Mikojans devās uz Rumāniju. Bukarestā Chruščevs no jauna iztirzāja Padomju Savienības delegācijas panākumus Dienvidslavijā un uzsvēra, ka Belgrades sarunas sovjetu bloku nebūt nav pavājinājušas. „Vienošanās Belgradē," sacīja Chruščevs, „ir daļa Padomju Savienības vadītās cīņas pret reakcionāriem un imperiālistiem." No Chruščeva izturēšanās Bukarestā varēja manīt, ka viņš cenšas pārliecināt klausītājus, ka Padomju Savienības piekāpīgā izturēšanās nebūt nav vājuma pazīme.

Chruščeva ierašanās Bukarestā bija pārvērsta īstos komūnistu tautas svētkos — ar ziediem, gājieniem un runām. Apsveikt Maskavas viesus bija ieradušies ne tikai Rūmānijas valdības un komūnistu partijas augstākie pārstāvji, bet arī Ungārijas ministru prezidents un komūnistu partijas pirmais sekretārs, kā arī vairāki ievērojami čechu komūnisti no Prāgas.

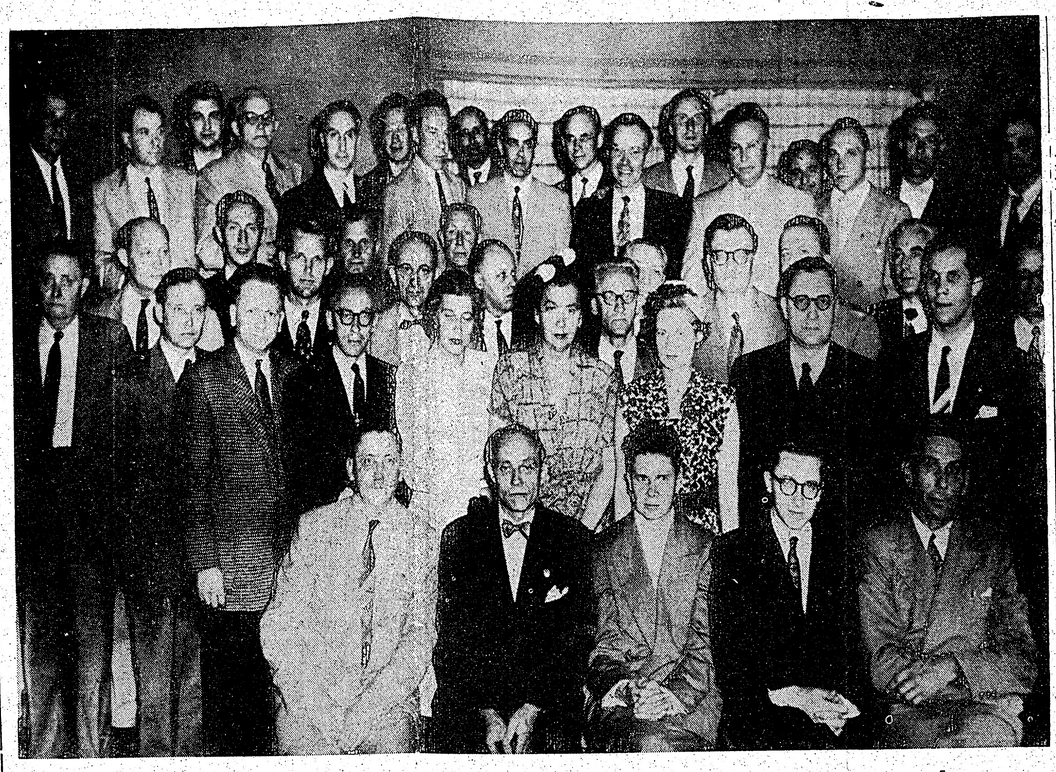

DELEGĀTI UN VIESI DV ASV KONGRESĀ 28. UN 29. MAIJĀ ČIKĀGĀ. SĒŽ NO KR.: ČIKĀGAS LATVIEŠU ORGANIZĀCIJU APV. VICEPR-DIS K. SIRMAIS, DV KANADAS VALDES P-KS V. MUKTS, AMERIKAS LATVIEŠU JAUNATNES APV. VADĪTĀJS K. SVENTECKIS, DV ASV PR-KS A. PUĶĪTE UN ČIKĀGAS DV APV. PR-KS AUG. VANAGS. Foto Humboldt Park

IZŠĶIRĪGĀS KAUJAS SĀKUMS DIENVIDVIETNAMĀ

Saigonā. — Pēc vairāku nedēļu nogaidīšanas pagājušā svētdienā Dienvidvietnamas ministru prezidentam Ngo Dinh Diemam lojālais karaspēks, 30 bataljonu apmērā, sāka pēkšņu uzbrukumu pret Hoa Hao reliģiskā novirziena armiju 90 jūdžu dienvidos no Saigonas. Negaidītais Diema uzbrukums vainagojās panākumiem, jo valdības karaspēkam izdevās ielenkt apmēram 5000 Hoa Hao atbalstītājus kādā 30 kvadrātjūdžu lielā telpā, noslēdzot visas izejas. Domā, ka nemiernieki padosies bez liekas asinsizliešanas. Arī līdzšinējā ofensīva ir noritējusi gandrīz bez zaudējumiem. 16.000 vīru lielajai valdības armijai ir tikai 3 kritušie, kamēr nogalināto ienaidnieka karavīru skaits pārsniedz 10.

PADOMJU ZELTS IRĀNAI

Robežpilsētā Džulfā notika 6 tonnu PSRS zelta sūtījuma nodošana Irānas iestādēm.

Šī ir Maskavas samaksa Irānai par izdevumiem, kuŗi tai cēlušies 40-tos gados, uzturot padomju okupācijas karaspēku. Padomijai vēl jādod 5½ tonnu zelta.

MIERA BALODIS LIDO

Krišna Menons ieradīsies Baltajā namā

Krišna Menons, Indijas pārstāvis Apvienotās Nācijās pēc sarunām ar Anglijas ministru prezidentu Idenu un ārlietu ministru Mekmillanu izlidojis uz Sav. Valstīm lai Vašingtonā sastaptos ar prezidentu Eizenhaueru.

Londonā. — Indijas ministru prezidenta Nēru speciālsūtnis Krišna Menons, pašreiz ir galvenais sarunu vedējs Rietumu pasaules un komūnistu Ķīnas starpā. Londonā viņš izteicās, ka četru amerikāņu lidotāju atbrīvošana esot jauna sadarbošanās laikmeta sākums. Menons paskaidroja, ka viņa uzdevums ir censties panākt vispārējā pasaules saspīlējuma samazināšanu. 4 amerikāņu lidotāju atbrīvošana ir sasaistīta ar saspīlējuma mazināšanas sākums. Pārējo lidotāju atbrīvošana un ķīniešu studentu izlaišana no Savienotajām Valstīm būs saspīlējuma mazināšanas turpinājums.

Menons, kas 10 dienas pavadīja Pekingā, kur apspriedās ar komūnistu Ķīnas valdības pārstāvjiem, Londonā ieradās no Jaundelhi. Pēc divu dienu ilgām sarunām ar Anglijas ministru prezidentu Idenu un ārlietu ministru Mekmillanu, Menons izlidoja uz Sav. Valstīm. Pacelam viņam paredzēta apstāšanās Kanadā, kur Otavā viņu uzņems ārlietu ministrs Pīrsons.

Anglijā Menona miera misija ir atstājusi ļoti labvēlīgu iespaidu — angļi ar indiešu panākumiem ir valrāk kā apmierināti. Nevienu negaidīja, ka Menona ceļojuma rezultātā komūnistu Ķīna pēkšņi atteiktos no savām prasībām, pēc Matsu, Kvēmojas un Formozas salām. Cerēja vienīgi, ka Menons varbūt labāk kā jebkurš cits pratīs iepazīstināt komūnistu Ķīnas ministru prezidentu Čuenlaju ar Rietumu viedokli Tālo Austrumu politikā un ka šo sarunu rezultātā izdosies izvairīties no aukstā kara darbības, arī tālāko problēmu atrisināšanu turpinot sarunu ceļā.

AIZVESTO ATCERES DIENAS TORONTO

Baltijas tautu federācijas rīkotais Aizvesto piemiņas akts notiks 12. jūnijā, plkst. 4 pp. Toronto Meseja zālē.

Koncerta daļā no latviešiem dziedās Dainas koris brīvmākslinieces E. Freimanes vadībā.

*

CFRB raidījumā 12. jūnijā no plkst. 4-4.30 dziedās dubultkvartets Kalvis. Igauņus un lietuviešus reprezentēs viņu labākie solisti.

Bez tam runās jaunkanadiešu labvēlis progresīvi-konservatīvo deputāts Dž. Jaremko.

*

14. jūnijā starp plkst. 6.35 un pl. 7 vakarā CBC Trans Canada Network raidījumā At Home with Lennox sniegs Baltijas sieviešu padomes 14. jūnija piemiņas programmu. Latviešu mūzikālā daļā noraidīs E. Žebranskas skaņu plātē iedziedāto Lūgšanu no A. Jurjāna kantātes Tēvijai.

PRIEKA MIRKLIS VAŠINGTONĀ BIJA ĻOTI ĪSS

Ko nozīmē amerikāņu lidotāju atbrīvošana

Sav. Valstu politiskās aprindas domā, ka 4 amerikāņu lidotāju atbrīvošana no komūnistu Ķīnas cietumiem būtu notikusi saziņā ar Padomju Savienību, lai, gatavojoties 4 lielvalstu valdību galvu konferencei, pārējai pasaulei pierādītu komūnistu labo sadarbošanās gribu.

Vašingtonā. — Pagājušā nedēļā, kad komūnistu Ķīna no saviem cietumiem atbrīvoja 4 no 15 ieslodzītiem lidotājiem, Sav. Valstu senators Džordžs lakoniski paziņoja, ka aukstajā karā iestājies atkusnis. Pirmajā brīdī likās, ka komūnistu Ķīna ir spērusi pirmo soli ceļā uz vispārējā saspīlējuma samazināšanu.

Absolūtā optimisma acumirklis Vašingtonā tomēr bija ļoti īss, jo amerikāņu politiķi, pēdējo 10 gadu laikā mazliet apguvuši komūnistu paņēmienus, atskarta, ka par neko nekas netiek dots. Komūnistu Ķīnas rīcībai ir savi iemesli. Tādēļ nedrīkst pārsteidzīgi domāt, ka būtu pienācis saspīlējuma beigu cēliens. Komūnistu piekāpības priekšā Rietumu pasaule nedrīkst aizmirst savu piesardzību. Šādā apgaismojumā Ķīnas komūnistu plāni izskatās pavisam citādi.

Jūlija mēnesī paredzēta četru lielvalstu valdību galvu konference. Līdz tam laikam nekādas sarunas komūnistu Ķīnas un Sav. Valstu starpā nebūs iesākamas. Vašingtonā briest doma, ka lidotāju atbrīvošana būs notikusi saziņā ar Maskavu, lai visai pasaulei pierādītu — un tieši konferences priekšvakarā — ka komūnisti grib pēc iespējas sadarboties ar Rietumiem.

Lidotāju atbrīvošana komūnistu Ķīnā tātad ir tikai turpinājums Pad. Savienības piekāpībai Eiropā: kā piemēram, Austrijas miera līgums, draudzēšanās ar Tito un „sadarbība" atbruņošanās jautājumā.

Protams, ķīnieši piekāpjas ne tikai, lai iepriecinātu Maskavu. Ķīnas komūnisti vēl vienmēr nav uzņemti Apvienotajās Nācijās. Piekāpšanās lidotāju jautājumā Ķīnas komūnistiem dos daudz jaunu atbalstītāju brīvajā pasaulē, līdz ar to atvieglojot ceļu uz diplomātisko atzīšanu. Piekāpšanās lidotāju atbrīvošanā var palīdzēt arī Ķīnas rūpniecībai. Vēl joprojām pastāv aizliegums stratēģiski svarīgos materiālus pārdot komūnistiem. Kaut arī šī aizsliegums netiek visai stingri ievērots, jo sevišķi Eiropā, komūnistu Ķīnas rūpniecība šādu aizliegumu tomēr sāpīgi izjūt.

Vismaz ārēji komūnistu centieni atgūt Formozu pašreiz liekas apstājušies. Bet tas ir tikai ārēji, kamēr nacionālistu pretizlūkošana ziņo, ka Ķīnas cietzemē, iepretim Formozai, turpinās komūnistu brīvošanās un nocietināšanās darbi.

Kamēr Vašingtonā komūnistu Ķīnas piekāpšanos uzņem ar vislielāko piesardzību, daudzas brīvās pasaules valstis ķīniešu rīcībā saskata pilnīgu līdzšinējās komūnistu politikas maiņu. No tā var secināt, ka komūnistiem ir laimējies panākt savu — ne tik daudz ietekmēt Sav. Valstis kā pārējo pasauli un tādā veidā labākā gadījumā radīt dziļu plaisu amerikāņu un viņu sabiedroto starpā. Sav. Valstu politiķi apgalvo, ka viņi nemaz nebūtu pārsteigti, ja komūnisti savas labsirdīgās kampaņas turpinājumā atbrīvotu arī pārējos apcietinātos lidotājus.

Tomēr kaut kādu sadarbības vēsmiņu nākam no Pekingas Vašingtonā var manīt. Ķīnas jautājumu, kā to nepārprotami ir deklarējuši Sav. Valstu prezidents Eizenhauers un ārlietu ministrs Dalless, pārrunās 4 lielvalstu valdību galvu konferencē Ženēvā. Padomju Savienības izturēšanās četru lielo konferencē būs labākais vēja rādītājs cerībām tiešu sarunu noorganizēšanai Sav. Valstu un komūnistu Ķīnas starpā. Ja Padomju Savienībai izdosies pārliecināt Rietumu valdību galvas, ka komūnisti ir patiesi ieinteresēti sadarbībā un saspīlējuma samazināšanā, tad ļoti iespējams, ka Sav. Valstīm izdodas panākt vienošanos ar komūnistu Ķīnu.

SADZĪVOŠANAS KONFERENCE SANĀKS ŽENĒVĀ?

Sabiedrotie vienojas par lielo konferenci

Vašingtonā. — Pēc garākām savstarpējām diskusijām Sav. Valstis, Anglija un Francija beidzot ir panākušas vienošanos par vietu un laiku četru lielo konferencei. Ja vien izdosies saņemt Padomju Savienības piekrišanu, tad konference notiks Ženēvā un sāksies šī gada 18. jūlijā. Padomju Savienība sākumā bija paredzējusi konferenci sasaukt Vīnē, Sav. Valstis par izdevīgāku atzina Lozannu, kamēr angļi ieteica Stokholmu. Tā kā arī Indoķīnas konference notika Ženēvā un bija Padomju Savienībai pieņemama vieta, tad tagad ir iemesls domāt, ka komūnisti nepretosies sabiedroto konferences vietas izvēlei. Padomju Savienība ir izteikusi vēlēšanos konferences vietas un laika izvēli nokārtot pēc iespējas ātri, bet ne vēlāk kā līdz 20. jūnijam, kad Sanfrancisko notiks Apvienoto Nāciju chartas parakstīšanas 10 gadu atcere no 20. — 26. jūnijam. Sanfrancisko ieradīsies arī visu četru lielvalstu ārlietu ministri un, ja vien būs panākta vienošanās par konferences vietu un laiku, uzsāks konferences sagatavošanas darbus.

Sakarā ar gaidāmo konferenci Sav. Valstīs vislielāko sensāciju sagādāja viceprezidents Niksons, kas kādā runā Čikāgā, pilnīgi pretēji Sav. Valstu piesardzības politikai, atklāti pasacīja, ka četru lielvalstu valdību galvu konference ļoti var būt pasaules pēdējā iespēja atrisināt problēmas miera ceļā un tādējādi izvairīties no katastrofāla kara.

Tīfs uz Austrumiem un bēgļi uz Rietumiem

Austrumvācijas ministru prezidents Otto Grotevols izdod likumu par satiksmes ierobežošanu Rietumvācijas un Austrumvācijas starpā.

Berlīnē. — Nedēļas nogalē Austrumvācijas ministru prezidents Grotevols paziņoja jaunus ierobežojumus satiksmē starp Rietumvāciju un Austrumvāciju. Oficiālais ierobežojuma iemesls ir tīfa epidēmija, kas it kā izcēlusies Rietumvācijā un draud pārcelties uz Austrumvāciju. Politiskie novērotāji Berlīnē tomēr zina/stāstīt, ka kustības ierobežojuma likuma īstais iemesls nav vis tīfs, bet gan pieaugošās bēgļu straumes, kas no Austrumvācijas meklē patvērumu Rietumvācijā. Vēl līdz šim nav zināms, kādā veidā jaunie satiksmes ierobežojumi izpaudīsies, ir zināms tikai, ka tādi būs.

PAGAIDU PAMIERS APRAUJAS

Taipejā. — Pagaidu pamiers Formozas ūdeņos, par ko tā jūsmoja amerikāņi, ir izbeidzies. To pārtrauca nevis Ķīnas nacionālisti, bet gan komūnisti, kas uzsāka savu kārtējo Kvēmojas salas apšaudīšanu. Nacionālistu kara ministrija paskaidro, ka neoficiālā pagaidu pamiera lūzums noticis nedēļas nogalē un ka Kvēmojas salas apšaude bijusi smagākā kopš šī gada 5. maija. Tā sauktais Formozas pagaidu pamiers iestājās drīzi pēc 5. maija apšaudes un Sav. Valstu politiķi domāja, ka tas tiek darīts nolūkā, lai stiprinātu Ķīnas komūnistu ministru prezidenta Čuenlaja Bandungas konferences laikā doto solījumu, ka Pekingas valdība Formozas un Ķīnas nacionālistu jautājumu centīsies atrisināt sarunu ceļā — sadarbojoties ar Savienotajām Valstīm.

DEPORTĒTO LATVIEŠU SKAITS PĀRSNIEDZ 100.000

ASV KONGRESAM ATGĀDINA LATVIJAS TRAĢĒDIJU

ASV Tautas vietnieku namā 9. maijā deputāte F. Boltona no Ohaio teica runu, kurā norādīja uz komūnistu propagandas metodēm, kas veikli izmanto saviem nolūkiem cilvēciskās jūtas, kā cieņu pret māti, mīlestību uz bērniem. Katru gadu 8. martā komūnisti atzīmē Starptautisko sieviešu dienu, 1. jūnijā— bērnu dienu un 18 jūnijā — Mātes dienu. Visos šinīs gadījumos komūnistu propagandas taisītāji aicina visas pasaules sievietes atbalstīt viņu mērķus. Ciņu pret šo komūnistu manevru uzņēmusies amerikāņu organizācija "Sievietes par Eiropas brīvību".

Tālāk runātāja paskaidroja ,kas noticis ar tautām, kuŗas tagad atrodas komūnistu varā. Par Latviju viņa saka, ka deportēto latviešu skaits jau pārsniedz 100.000. Tāpat ir ziņas, ka Vorkutā un citās vergu nometnēs ir tūkstoši baltiešu un citu tautu piederīgo. Ar vārdiem — "Tāds ir miers, kādu komūnisti piedāvā pasaulei", Boltona nobeidza savu runu.

Jaunas likmes parkošanas soda naudām

TORONTO PILSĒTAS POLICIJAS PAZIŅOJUMS

Sākot ar trešdienu, 1955. gada 1. jūnijā, pl. 12.01 nakt stājies spēkā Toronto policijas departamenta jaunās parkošanas soda naudas likmes, paredzot, ka turpmāk būs jāmaksā $10,- par satiksmes līdzekļu apstādināšanu vietās, kur ir uzraksti, ka nedrīkst apstāties laikā no pl. 7—9.30 un 8—9.30 priekšpusdienās un 4.30—6 pēcpusd. Tāpat parkošanas soda nauda $5,- apmērā paaugstināta tiem satiksmes līdzekļiem, kas noparkoti vietās, kur tā nav atļauta, un tiem, kas noparkoti pretī iebraucamiem ceļiem. Pārējo ,parkošanas noteikumu neievērotājiem soda nauda būs $2,-. Soda nauda nomaksājama piecu dienu laikā no paziņojuma izsniegšanas dienas, un laikā nesamaksātās soda naudas tiks paaugstinātas.

Rēķinoties ar satiksmes pieaugumu Toronto pilsētā laikā, kad pēc darba stundu beigām un sākumā ielas ir pārslogotas, ir ļoti svarīgi, lai attiecīgi uzraksti par parkošanas ierobežojumiem tiktu ievēroti un ielas būtu brīvas.

Komūnisti samazina autoceļu nodokļus

Bonnā. — Sarunas Rietumvācijas un Austrumvācijas satiksmes ministriju pārstāvju starpā ir beigusās bez panākumiem, ziņo Rietumvācijas valdība. Panākta pilnīga vienošanās, un Austrumvācija ir apsolījusi nodokļus samazināt, ziņo komūnistu radio no Austrumberlīnes. Taisnība kā vieniem, tā otriem — nodokļi gan ir samazināti, bet par tik niecīgu summu, ka Rietumvācija var bez pārspīlējuma sacīt, ka sarunas beigušās bez panākumiem. Turp un atpakaļ braucienā no Rietumvācijas līdz Rietumberlīnei vienas smagās automašīnas dažādie ceļu nodokļi Austrumvācijas territorijā sasniedz 55 dolarus. Nepilnus piecus dolarus komūnisti tagad solījuši atlaist. Šai sakarā Austrumberlīnes radio, nesazinoties ar Rietumvāciju, izdeva „kopīgu" komunikē, paskaidrojot, ka abas puses ,panākušas savstarpēju vienošanos par jaunām zemes ceļu nodokļu likmēm.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

ZEMAPZIŅAS IETEKME UZ MORĀLI

P. DREIMANIS

Daži cilvēku rīcības veidi tiek atzīti par krietniem un vēlamiem, citi — par pelamiem, kas reizēm modina pat sašutumu. Tādi vērtējumi ir tikumiski. Tos noteic cilvēka iekšējā pārliecība par personu savstarpējām attieksmēm. Šāda pārliecība sakņojas cilvēka tikumiskā apziņā jeb sirdsapziņā un balstās uz zināmiem principiem, kas jāievēro ikvienam cilvēkam. Attīstības pakāpes, vides, klimatisko un citu apstākļu ietekmē tie diferencējas, bet neizzūd. Protams, atsevišķu individu pakļaušanās šiem principiem visos laikmetos ir bijusi dažāda, reizēm pat slimīgi negatīva, ko sabiedrība kritizējusi un vainīgos sodījusi. Arī mūsu dienu kultūrālās valstīs tādu personu skaits, kuras neievēro tikumiskās normas, ir diezgan liels. Par to liecina Amerikas Savienotās Valstīs izdarītās aptaujas un novērojumi, kas atklājuši pārsteidzošu novirzīšanos no attiecīgās sabiedrības morāles. Šos atklājumus varētu papildināt ar daudziem citiem datiem, ko sabiedrība negrib kvalificēt par antimorāliem, lai gan tie tādi ir.

Arī pagātnē vēsturnieki ir atklājuši tādus pārsteidzošus faktus un pie tam laikmetos, kad baznīca un valdība ir aizstāvējusi ļoti stingras morālas normas; piem., Fuksa Tikumu vēstures illūstrācijas par humānisma un absolūtisma laikmetu. Daiļliteratūra neskopojas ar morāles pagrimšanas tēlojumiem arī citos laikmetos un tādās zemēs, kuras uzskata par priekšzīmīgām reliģiskajā un morālajā ziņā. Vispāri morāles kodeki un dzīves īstenība grūti saskaņojami, nepadodas cilvēka loģiskiem spriedumiem un secinājumiem. Šie jautājumi it kā neietilptu viņa apziņas lokā. Daži zinātnieki arī ir tādās domās, paklaujot cilvēka rīcību diezgan lielā mērā zemapziņai.

Cilvēka garīgai dzīvei ir kāds dziļāks slānis — zemapziņa, kurā ir irracionālo dziņu, instinktu un impulsu caurausts slānis. Tajos top cilvēka rakstura īpašības, briest un veidojas jauni sasniegumi un citi saturi. S. Freuda Psihoanalize piešķir lielu nozīmi zemapziņas erotisko dziņu enerģijai. Tās ietekmē no zemapziņas laužoties apziņā dziņas un vēlēšanās, ko apziņā novērtējot dzīves noteicējas normas — daļa no šiem saturiem parādoties apziņā, citi, kas nesaskanot ar minētām normām, tanī netiekot. Bet tie šo ciņu turpinot, lauzdamies apziņa skatāmības laukā, un atrodot daļēji zināmu piepildījumu sapņos, mākslas un zinātnes sasniegumos, kā arī citur. Tie zemapziņas spēki, kas šādu izeju neatrodot, radot traucējumus cilvēka garīgajā dzīvē, piem., neurozi, kļūdas uzvedībā u. c. Tad varot notikt arī novirzīšanās no morāles, uz ko norādot daudzi piemēri pagātnē un tagadnē.

Daži psihologi domā, ka S. Freuds pārāk vienpusīgi uzsver erotisko dziņu nozīmi cilvēka dzīvē, bet zemapziņas nozīmi viņi nenoliedz, īpaši Freuda skolēns A. Adlers. Viņš sevišķi izceļ ikviena cilvēka dzīves plānu jeb līniju, kas viņam var palikt apslēpta. Šinī plānā krustojas divi faktori — personas aktīvitāte ar tās nozīmības tieksmēm un apkārtējās dzīves apstākļi. Ja šie apstākļi ir spēcīgāki par personas aktīvitāti, tad izveidojas mazvērtīguma apziņa, kas sevišķi raksturīga bērniem un sievietēm. Sakarā ar to cilvēks var nospraust sev šķietamus mērķus, kas parasti nereālizējas un rada neapmierinātību ar nenosvērtību dzīves gaitās. Tā var sevišķi pastiprināties sakarā ar to, ka aiz minētiem mērķiem īstenībā slēpjas neapmierinātā pašmīlība un vēlēšanās atrast gandarījumu mazvērtīguma sajūtai. Tādā situācijā cilvēks bieži vien rīkojas pretēji. morālajām. normām, ko vēlāk var arī nožēlot. Vispārī neapmierinātā pašmīlība erotisko dziņu ietekmē ir bīstams cilvēka ienaidnieks viņa tikumiskās dzīves gaitās.

Protams, ar zemapziņas ietekmi vien nav iespējams izskaidrot novirzīšanos no morālajām normām. Modernajā sabiedrībā vērojami arī citi faktori, kuriem, bez šaubām, ir sava nozīme tagadējā tikumiskajā dzīvē.

JŪTAMA ASIMILĀCIJAS IETEKME

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA INTERVIJA AR SKOLAS VADĪTĀJU E. MAZUTI

Montreālas latviešu skolu šogad beidza 9 audzēkņi

"Kā esat apmierināti, Mazuša kungs, ar latviešu bērnu panākumiem mācībās?"

— Taisnību sakot, esmu apmierināts, jo panākumi gadu no gada ir auguši, un ceru, ka nākotnē tie vēl vairosies.

"Kā bērni izturas pret latviešu skolu un tās apmeklēšanu?"

— Liekas, mēs varam ar pajāvību skatīties uz mūsu jaunatni, jo bērni ar prieku nāk mūsu latviešu skolā, kuŗa bez savu tiešo uzdevumu veikšanas, izveidojusies arī par latviešu jaunatnes pulcinātāju un draudzības uzturētāju bērnu starpā.

"Kur Montreālas latviešu skola ņem līdzekļus?"

— Galvenokārt tos sagādā bērnu vecāki. Bez tam atlikumu dod arī skolas Ziemassvētku sarīkojumi, tāpat Draudzīgā aicinājuma sarīkojums 28. janvārī un bērnu teātŗa izrāde (pag gadā).

"Jūsu uzskats, Mazuša kungs, par latviešu tautas nākotni sakarā ar bieži dzirdēto asimilācijas draudu?"

— Šai ziņā stāvoklis ir diezgan smags, jo daudz latviešu bērnu savu brīvo laiku pavada svešā vidē, it īpaši, ja darbā saistījušies abi vecāki. Bet es nedomāju, ka latviešu jaunatne pilnīgi pakļausies asimilācijas draudam, kaut gan ietekme ir jau vērojama.

"Kādi ir galvenie izdevumi latviešu skolas uzturēšanai?"

— Telpu īre kopā ar īri par dažādiem sarīkojumiem un aktiem ap $300,- gadā. Skolotāji darbojas pilnīgi bez jebkādas atlīdzības, Montreālas latviešu saimē ir vēl ideālisti, kas apņemas turpināt sākto darbu latviešu jaunatnes audzināšanā.

"Kāda ir Montreālas tautiešu atsaucība pret jaunatnes audzināšanas darbu un latviešu skolu?"

"— Jūs redzējāt grāmatu kaudzi, kas liecina, ka atsaucība nav mazā, un šajā gadījumā, jāsaka, ka galvenie devēji ir draudzes un organizācijas, bet nevar aizmirst arī atsevišķos tautiešus. Ir skaisti, ka mēs atceramies savu latviešu skolu, par to domājam un jaunatnes audzināšanas darbam ziedojam savus līdzekļus un savu laiku, bet mūsu jaunatnes panākumi būtu nenoliedzami vēl labāki, ja mēs spētu apmierināt visas vajadzības, kuŗu ir tik daudz, bet, diemžēl, līdzekļi to neatļauj."

"Ja nemaldos, Mazuša kungs, jūs Latvijā bijāt tautskolu inspektors?"

— Tā ir, bet nav svarīgi, kas mēs bijām Latvijā; bet gan tas, ko mēs darām šeit savas tautas un dzimtenes labā.

*

Jāpriecājas, ka Montreālas latviešu kolonijā ir vēl cilvēki, kuŗi, neprasot, kas man par to būs, ziedo savus spēkus un savu laiku darbam, kuŗa augļus reiz brīvajā Latvijā baudīs mūsu nākošās paaudzes.

I. Skrastiņš.

Hamiltonā Latvijas Amerikā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont. Tel. 8-3247

LABOJUMS

1. jūnija mag. iur. E. Lapiņa rakstā par testamentiem iespiests — „Latvijas 1947. g. Civillikuma," bet jābūt „Latvijas 1937. g. Civillikuma" utt.

DV atzīti par likumīgu labdarības organizāciju

DV Rietumvācijas valdes sēdē 21. un 22. maijā kapt. P. Krasta sardžu vienībā Frīzenē piedalījās visi valdes locekļi, izņemot J. Zēgneru un V. Reimani, kas nevarēja ierasties dienesta apstākļu dēļ, rev. kom. pr-dis Ž. Jansons, Frīzenes un Brachtas nod. pr-ži un kā viesi — P. Krasta vienības virsnieki.

Darba kārtības galveno daļu aizņēma āprūpes jautājumi, Bērzaines talka, un noteikumu pieņemšana par Bērzaines iekārtu, kā arī aizdevumu piešķiršana invalīdu ģimenes mājiņu un dzīvokļu būvei.

Sēdes sākumā valdes priekšsēdis ziņoja, ka saskaņā ar statūtu grozījumiem Detmoldas finanču pārvalde ar š. g. 29. marta rakstu apstiprinājusi DV organizāciju Vācijā par labdarības organizāciju. Tas organizācijai nodokļu ziņā dod ievērojamu atvieglinājumu, un summas, ko atsevišķi ziedotāji novēl organizācijai, netiek apliktas ar nodokļiem.

Bērzaines jaunuzbūves jautājumā valde nolēma turpināt tiesāšanos, ja gadījumā tiesas spriedums būtu organizācijai nelabvēlīgs.

Valde piešķīra aizdevumus ģimeņu mājiņu būvei Voldemāram Aronišķam, Donātam Bernānam un Jūlijam Akmentiņam — 3000 DM katram, bet Harijam Liepiņam 2000 DM. Pirmie trīs ir zaudējuši acu gaismu, bet pēdējais abas rokas kaŗa laukā. Dzīvokļu izbūvei piešķīra Ērikam Bormanim 1500 DM, Ansim Teichmanim 2000 DM un Johanam Eglem 480 DM lielus aizdevumus. Pirmie divi ir neredzīgie. Eksistences nodrošināšanai u. c. mērķiem valde piešķīra aizdevumus vēl 7 kaŗa invalīdiem 1570 DM kopsummā.

Pēc DV Diseldorfas nod. lūguma pēdējo pārdēvēja par kopu.

Bērzaines izbūves jautājumos valde izteica atzinību talciniekiem kapt. Apiņa 7132. inženieŗu vienībai, kā arī akceptēja prezidija iekārtojumu pārbūves jautājumos.

DV revīzijas komisijas priekšsēdis Ž. Jansons ziņoja par 20. maijā izdarīto revīziju. Darbība ritējusi saskaņā ar valdes lēmumiem un nelikumības nav notikušas.

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀS SAVIENĪBAS 15. KONGRESS

2. un 3. jūlijā sv. Andreja baznīcas zālē Toronto

Sestdien, 2. jūlijā, plkst. 1.00 ar garīgu aktu un mūzikāliem priekšnesumiem, kuŗos piedalīsies brīvmākslinieces V. Leinvēbere-Langenfelde un dubultkvartets Kalvis. Sekos apsveikumi un akadēmiskā runa, ko teiks prof. V. Burkēvics.

KONGRESA DARBA ATKLĀŠANA

Pēc pusdienas pārtraukuma pl. 4.30 notiks mandātu komisijas vēlēšanas un ziņojumi, kongresa vadības vēlēšanas, darba kārtības pieņemšana un amatpersonu ziņojumi.

KONGRESA BALLE

Plkst. 8 vakarā Kolumbus zālē.

KONGRESA TURPINĀJUMS

svētdien, 3. jūlijā, plkst. 9: amatpersonu, Stipendiju fonda centrālās valdes un LSCS delegātu ziņojumi; LSCS un Stip. fonda event. statūtu grozījumi, revīzijas komisijas ziņojums.

Pēc pusdienas pārtraukuma 2.30 sekos pārrunas par LSCS darbības un Stip. fonda tālākām vadlīnijām, LSCS budžetu, dažādiem jautājumiem un ierosinājumiem, rezolūciju un apsveikumu pieņemšana, kongresa slēgšana.

Noslēgumā kopējas vakariņas.

Pirmdien, 4. jūlijā paredzēts, eventuāls kopējs izbraukums pa Toronto un apkārtnes skaistākām vietām.

KANADĀ

KIČENERA

◐ Kičeneras - Vaterlo latv. b-bas pilnsapulce notika 14. maijā un tanī piedalījās kupls tautiešu skaits. Pēc pilnsapulces sekoja tējas vakars ar saviesīgu dzīvi. Jaunā b-bas valde konstruējās šādi: S. Beinarovice — priekšniece — St Clement; R. Liegis — pr. vietn. — 112 Mauser St., (K)35070 ;A. Taube — sekretārs — 32 Plymouth Rd.,(K) 26627; H.Kapa — kasieris — 327 Blucher Blvd. (K) 32207: V. Tomiņa — mantzine — 100 Shanley St., (K) 20914.

Biedrības adrese — 327 Blucher Blvd., Kitchener -32207.

◐ Latv. b-bas un DV kopējais 14. jūnija atceres raidījums CKCR-1490 radiofonā notiks 14. jūnijā pl. 7.15 — 7.45.

◐ Kičeneras-Vaterlo latv. b-bą sezonas noslēgumā rīko grandiozu Jāņu balli 24. jūnijā plkst. 8-os vak. Bambergas "Youngtown" picnic grounds, 15 jūdz. no Kičeneras. Būs jāņugunis, līgo dziesmas un vainagi; Bufetē dažādi dzērieni, desiņas ar kāpostiem un kliņģeriem. Loterijā paredzēts oriģināls Jāņu pārsteigums. Deja paredzēta uz brīvdabas dejas grīdas, lietus gadījumā — paviljonā. Būs ērta apmešanās pie galdiņiem un lieliskas auto novietošanas iespējas (apm. 500 mašīnām), lētas kabīnes miera mīlotājiem atbraucējiem ar ģimenēm, kā arī zvejas iespējas krāšņajā ezerā. Tuvāka informācija sekos LA 18. jūn. numurā, sludinājumu daļā.

R. L.

JĀŅI PORTARTURĀ

Jāņu svinēšana Port Arturas un Fort Viljamas rajona tautiešiem paredzēta sestdien, 25. jūnijā, plkst. 8 vakarā tautieša A. Vilciņa farmā. Piedalīšanās groziņu veidā.

MONTREĀLĀ

◐ Prāvests A. Skrodelis 28. maijā (Trīsvienības baznīcā) nokristīja Edgaru Edeli, Vija un Ilgas, dz. Nārunes, dēlu.

TLB SESTDIENAS SKOLAS 5 GADU JUBLIEJĀ

Attēlā redzama skolas kuplā saime. Vidū sēž audzinātāji. No kr.: I. Ķeniņa, R. Skuja, V. Slaviešs, M. Miezīte, A. Gertners, A. Mārtinsone, A. Briedis, M. Matīsa, A. Cops, E. Bērziņa, A. Svenne, L. Vītola, A. Kārkāliņa, G. Bāliņa, L. Vasariņa J. Kreiļa uzņēm.

SAULAINES VĀRDS TIEK TĀLU DAUDZINĀTS

JAUNATNES NOMETNI ATKLĀS 3. JŪLIJĀ

2. jūnijā Trīsvienības baznīcā Toronto notika Saulaines pārvaldes kārtējā darba sēde. Pārvalde konstatēja, ka pavasaŗa sezonā paveikts liels darbs — īpaši Saulaines apkārtnes uzposānā. Pagājušā rudens negaiss Saulainē bija nodarījis diezgan lielus postījumus. Bija izskaloti ceļi gar upmalu, nopostīti visi ierīkotie sporta laukumi, sanesti daudzi nogāzti koki utt. Tagad ar buldozera palīdzību laukumi noplanēti, jauniešu nometnes territorijā iztīrīti brikšņi, ierīkoti jauni ceļi. Pamazām turpinot uzposānas darbus, jau nākošos gados daļa no Saulaines territorijas būs pārvērsta skaistā parkā ar zāļu laukumiem, un kokiem, kas dod ēnu vasarniekiem un privātu telšu cēlējiem. Pagaidām veiktie uzposānas un plūdu postījumu novēršanas darbi pavisam izmaksājuši apm. 400 dolaru. No šīs summas 300 dol. sedzis Ontario Hurican Relief Fonds.

Papildinot Saulaines inventāru, pārvalde pirkšanas ceļā iegādājusies 40 armijas tipa galdus, 100 solus, 80 gultas, vairākas lietotas teltis un arī farmas vajadzībām piemērotu traktoŗi.

Saulaines administrātors māc. A. Lūsis ziņoja, ka draudzes īpašums kļuvis par tālu daudzinātu vietu visā Amerikas kontinentā. Telpu pieprasījumi vasaras atpūtas laika pavadīšanai Saulainē saņemti pat no tālām vietām Sav. Valstīs. Lai rastu telpas visu pieprasītāju apmierināšanai, neatliekami jau šogad jāuzceļ 1 vai vairākas 2 istabu vasaras mājiņas. Pārvalde nolēma šo darbu, ja iespējams, veikt talku kārtībā līdz 1. jūlijam. Darbus vadīs Saulaines remontdarbu pārzinis uzņēm. A. Dobelis.

Zināmas grūtības pārvaldei bija ar telpu sadali, jo lielākā daļa pieprasītāju vēlas telpas izmantot laikā no 17. jūlija līdz 7. augustam, kad parasti Toronto tiek slēgtas fabrikas un strādnieki iet atvaļinājumā. Tomēr jānoraida bija tikai daži pašās pēdējās dienās saņemtie lūgumi. Pie telpu sadales pārvalde priekšroku deva draudzes locekļiem un tādām personām, kas vai nu ar darbu vai līdzekļiem atbalstījušas Saulaines izbūvi.

Jauniešu nometnei, kas tiks atklāta 3. jūlijā, līdz šim pieteikti 30 bērni, no tiem 8 nāk no Sav. Valstīm. Bērni jāpieteic māc. A. Lūsim (50 Dewson St. Toronto) līdz 15. jūlijam.

Jauniešu nometni vadīs skautu vad. Arnis Freibergs. Kopgaldu un virtuvi pārzinās pag. gada saimniece A. Vītoliņa. Nolēma virtuvē pieņemt vēl trešo algoto strādnieku. Nometnes ārsts arī šogad būs Dr. J. Karols. Bērnus — nometņotājus apdrošinās R. Braisona apdrošināšanas uzņēmumā.

4. jūnijā Saulainē notika jaunatnes nometnes vadītāju apspriede, kuŗā piedalījās arī pārvaldes locekļi.

E. Groskaufmanis, darba apstākļu spiests, lūdzis viņu atbrīvot no Saulaines pārvalde locekļa pienākumiem. Nolēma E. Groskaufmaņa vietā aicināt draudzes padomes loc. Miervaldi Teigutu.

Nelaikē Zenta Melgaile savā darba vietā Hamiltonā, kā jau iepr. n-rā ziņojām, nokrita no lifta platformas un smagi sadauzījās. Nenākot pie samaņas, 28. maijā viņa slimnīcā mirusi

SENDIENU PIEMINEKLIS SVEŠUMĀ

VIENĪBU SAVIENĪBAS BIEDRI DARBA SVĒTKOS IZDAIĻOJA SIDRABENI

Senajā Latvijā Zemgales valsts pierobežā bija uzceltas pilis. Vistālāk dienvidos aiz mežiem bija Sidrabenes pils un pie tās Sidrabenes pilsēta

Zemgales valsts bija militāri stipra. Tāpēc vāciešiem bija jācīnās simts gadu, lai to iekarotu. Ja cīņas beigās zemgaļi atstāja savu zemi, ar to atsakoties no kaŗa turpināšanas, tad tikai tāpēc, ka vācu ordenis nepārtraukti saņēma no Vācijas palīgspēkus.

Simtgadu cīņas pēdējā posmā cīnīta arī Sidrabene. Atriebdamies zemgaļiem par kauju pie Garozas upes, kuŗā ordeņa spēki tika galīgi sakauti, vācieši 1228. gadā iebruka Zemgalē un nodedzināja vairākas pilsētas, to starpā arī Sidrabeni. Kad zemgaliešī tomēr nepadevās, vācieši sāka postīt viņu laukus, lai ar badu piespiestu viņus padoties. Glābdamies no bada un negribēdami palikt ienaidnieku varā, zemgaļi atstāja Dobeles un Raktes pilis un patvērās Sidrabenē. Bet ordeņa spēki arī tur nedeva viņiem miera, turpinādami savu postīšanas un iznīcināšanas darbu. Tad vairāki desmittūkstoši zemgaļu devās trimdā uz Lietuvu. Sidrabenes pīlī vācieši nodedzinājo 1290. gadā.

Kā Sidrabenes pils bija brīvo zemgaļu cietoksnis līdz simtgadu cīņas beigām, tā Sidrabenes bērnu nometne lai ir latvietības cietoksnis, glabājot latviešu valodu un citas tautas tradīciju.

Latvijas universitātes Studentu vienību savienība.

Šādu Sidrabenes pils vēsturisku aprakstu var lasīt ikviens, kas turpmāk iegriezīsies Sidrabenes bērnu vasaras nometnē. Uzkāpjot pakalnē, pa platajām, ērti izbūvētām kāpnēm un izejot cauri latviskiem vārtiem, redzama gaumīga vitrīna ar augšminēto tekstu.

600 MILJONU DOLARU KANADAS CEĻIEM

Kanadas ceļu sabiedrība Otavā paziņojusi, ka sadarbībā ar federālo, provinču un pilsētu pārvaldēm Kanadas ceļu jaunbūvei un labošanai šajā gadā paredzēts izlietot vairāk kā 600 miljonu dolaru. Sabiedrība izteikusies: ja laika apstākļi atļaušot, darbi sākšoties nekavējoties, jo vajadzīgie materiāli un darba rīki, kā arī mašīnas esot gatavībā. Trūkstot vēl dažu šim uzdevumam piemērotu inženieŗu.

Pagājušā gadā paredzētā 500 miljonu dolaru plašā programma nav īstenojusies, jo lietainie laika apstākļi kavēja būvdarbus, un vairākās vietās darbi bija pilnīgi jāpārtrauc. Provinču valdības paredzējušas ceļu taisīšanai izdot 426 miljonus dolaru, pilsētu pārvaldes — 110 miljonu dolaru un federālā valdība 27 miljoni dolaru. Arī Kanadas armija piedalīsies ar 3 miljoniem un mežu un raktuvju sabiedrības kopējām pasākumam dos 2 miljoni dolaru .Sakarā ar plašiem ceļu taisīšanas darbiem, Otavā izteiktas cerības, ka bezdarbs ievērojami samazināšoties.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTĀJU VĒSTULES

EKSAMENU JAUTĀJUMI

ASV pavalstniecības pieprasītājiem ieteicams izlasīt nesen A. Lūkina izdoto brošūru, kur autors lietpratīgi sakopojis un sakārtojis galvenos jautājumus, kas jāzina, lai iegūtu ASV pavalstniecību.

Tāda veida mācīšanās varbūt atgādina paslinkus vai nevaļīgus studentus, kas, attiecīgā profesora biežāk prasītos jautājumus „iekaluši," riskē un arī laimīgi tiek cauri.

Tomēr autors piegājis darbam ar nopietnību, jautājumus sagrupējis pa nodaļām, sniedzot elementārākās zināšanas, kas katram nepieciešamas.

Brošūrā iztirzāti svarīgākie notikumi ASV vēsturē, ASV prezidenta — izpildu varas institūts, federālā un valstu pārvalde, ASV iekārta, likumdošanas nozare — Kongress, kabinets, pilsētas pašvaldība utt. Pavisam ievietoti 92 jautājumi ar sekojošām rūpīgi izstrādātām atbildēm.

Šo brošūru būtu ieteicams izlasīt arī tiem tautiešiem, kas vēl vai vispār netaisās ASV pavalstniecību pieprasīt, bet lai iegūtu elementārākās zināšanas par valsti, kuŗā dzīvojam.

Mag. iur. E. Lapiņš, Grand Rapids, Mich.

RĀDIET PRIEKŠZIMI!

Būtu pēdējais laiks radīt palīdzības fondu visa Amerikas kontinenta apmērā latviešu bāriņu trimdā un daudzbērnu ģimeņu atbalstam. Kas tagad, piemēram, palīdzēs tam 15 g. vecajam latviešu zēnam, kuŗš mīt kādā patversmē? Mums tādu ir vēl daudz...

Latvieši, draudžu mācītāji un padomes rādiet priekšzīmi — pieņemiet, apziniet, latv. bāreņus, daudzbērnu ģimenes un vecos laudis, lai tiem, zem dzīves smaguma nastas nebūtu jāsalūst.

Latviešu org. lielākos svētkos palīdzības darbā iesaista skautus, gaidas, sestdienas skolas audzēkņus, bet ar nožēlu jākontatē, ka latviešu skautiem trūkst līdzekļu, lai pārstāvētu latviešu skautus Vispasaules skautu džamborejā Niagarā.

Trūkst 500 dolaru, bet turpretim latviešu sportisti Kanadā grib braukt uz Eiropu un izdot 5000 dolaru. Vai tad nevarētu saziedot arī tos 500 dolarus?

A. Plūme, Toronto

Iekšējais aizdevums Padomju Savienībā

"Laimīgās" Padomju Savienības republikas sakarā ar 1. maiju gādājušas, lai valdība saņemtu jaunu iekšējo aizņēmumu. Parakstīšanās aizdevumam notikusi ar "milzīgu sajūsmu" un valsts bijusi spiesta noteikt zināmus ierobežojumus ziedojumu lielumam (!). Lietuvas finanču ministrs A. Drobnis ziņo, ka Lietuvas iedzīvotāji aizdevuši pavisam 250 miljonus rubļu, kas ir vairāk nekā 80 rubļu no personas, ieskaitot zīdaiņus. Tikai tiem, kas pelna 700 rubļu mēnesī atļauts aizdevums algas 3 nedēļu apmērā, bet tiem, kas pelna vairāk, atļauts parakstīties mēneša algas apmērā, tie, kas pelna virs 2000 mēnesī, vairāk aizdot arī vairāk. Aizdevumu var iemaksāt pa daļām, ģimenes apgādniekiem tas jāizdara 10 mēnešu laikā.

Aicinājums tautiešiem Hamiltonā

Aizvesto piemiņas dienu Hamiltonas igauņi, lietuvieši un latvieši pēc iepriekšējo gadu parauga arī šogad atzīmēs kopīgi svētdien, 12. jūnijā.

Pulcēšanās demonstrācijas gājienam ar-plakātiem un nacionālajiem karogiem plkst. 11.30 pie lietuviešu baznīcas, 58 Dundurn St. N. Gājiena sākums paredzēts plkst. 12.00 un tas virzīsies pa Dundurn un King ielām uz Gore parku. Gore parkā pie Mac Donalda piemineklā uzrunu teiks viens no parlamenta locekļiem, bet ziedus deportācijas upuŗu piemiņai noliks katra nācija atsevišķi. Pēc tam apm. plkst. 13 svinīgs akts Royal Connaught hoteļa Kristalla zālē. Runās Edīte Haidere un tautību pārstāvji. Sekos koncerts ar katras tautības priekšnesumiem. Koncertā piedalīsies igauņu un HLB koŗi. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Demonstrācijas gājienā jāpiedalās ikvienam Hamiltonas latvietim, jo ne tikai ar vārdiem, bet arī ar darbiem mums jārāda, ka protestējam par mums nodarīto netaisnību. Tāpēc ikvienām latvietim, kas šai dienā ir no darba brīvs, jābūt gājienā, bet nevis uz ietves skatītāja rindās.

Latvietēm pēc iespējas visām jāierodas tautas tērpos.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

11. jūnijā sv. Andreja baznīcas zālē Ernas Ošiņas — Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars. Pianiste Edite Timmermane-Ozola.

17. jūnijā Veras Keišes baleta skolas 4. gadskārtējais audzēkņu vakars Cosburn Junior High School auditorijā.

24. jūnijā Latviešu organizāciju kopīgā Jāņu balle ar Daiņas koŗa un Diždanča piedalīšanos Palace Pier, Lakeshore Rd.

2. un 3. jūlijā latviešu studentu vispasaules 15. kongress sv. Andreja baznīcas zālē; 2. jūlijā Kolumbus zālē kongresa balle.

12. jūnijā, plkst. 4 pp. Meseja zālē 14. jūnija piemiņas akts Baltijas tautu federācijas sarīkojumā.

19. jūnijā — Brīvmākslinieces Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu vakars Trīsvienības baznīcas zālē.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neusglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

J. Gallītis

TORNAS GRĀVJRAČI

Latviešu mākslinieki apciemo gūstekņus

VI

Švarcenbekā ieradāmies 6. maijā. Pirmajā dienā apmetāmies kādā lielā mašīnu hallē, bet pēc tam mums ierādīja fabrikas ēdamzāli, kur nodzīvojām divas nedēļas. Šai fabrikā bija pavisam 9000 vācu un 1000 latviešu gūstekņu. Visi bijām sadalīti 10 rotās, katrā rotā pa 100 vīru, un mūsu gūsta pulka komandieris bija bij. jātnieku pulka plkv-ltn. Celle — latvietis. Mūsu virsnieki mitinājās samērā labās telpās, mīnētās skrūvju fabrikas biroja ēkā. Pārbaudot šīs ēkas pagrabu, atradām vienu otru noderīgu mantu. Tā man vēl šodien rakstāmgaldā kā piemiņa no Švarcenbekas ir spēļu kartis un kāda bieza piezīmju burtnīca, kurā atzīmētas manas grāvrača un gūsta gaitas.

Mūsu uzturs šeit bija ļoti vājš, jo nebija iespējams piebarot miljoniem kaŗavīru, pie kam vācieši atkāpjoties visu sadedzināja vai uzspridzināja, tā atstājot bez pārtikas citus un paši sevi. Pēc divām nedēļām mūs pārvietoja, jo fabrika esot jāatbrīvo citām vajadzībām. Sākumā pārvietoja ar automašīnām, bet tad pie Arensbekas mūs izsēdināja, un ceļš bija jāturpina kājām. Tā kā bijām novārguši, tad nekādi lielie gājēji nebijām. Pēc 10 km noiešanas bija atpūta, bet naktī pavadījām uz klaja lauka.

Tā pienāca 20. maija diena, kad brīvā pasaule svinēja Vasarsvētkus, tikai mēs, „kaŗa noziedznieki," tikām vadāti un dziti militārā apsardzībā. Šai dienā arī saņēmām nedaudz gaļas konservu un biskvītu, bet tas jau nebija pietiekams uzturs, lai varētu apmierināt izsalkumu.

Nākošajā dienā devāmies tālāk cauri Eutinai un Kellenhausenei, līdz pēc 3 dienu nogurdinoša pārgājiena sasniedzām mums norādīto gala mērķi — kādu vācu muižu — Kohlauerhofu. Šeit, bija vislabākais novietojums visā gūsta laikā. Mūsu pulka komandieris apmetās mazā jumta istabiņā muižkunga mājā, bet rotai bija ierādīta lopu kūts. Tā kā govis bija laukā dienu un naktī, tad kūts bija mūsu rīcībā. Tā bija sekla kūts, izbetonēta un iztīrīta. Salmu netrūka, un mēs bijām iekārtojušies ar ērtībām: mugursomas un drēbes sakabinājām uz govju piesienamiem dzelžiem, bet paši dzīvojām par steliņģiem un gaiteņiem. Kāda cita rota bija novietota kūtsaugšā, bet pārējās pa šķūņiem un citām saimniecības ēkām.

Kohlauerhofas muiža atradās Šlēzvigas — Holšteinas apgabalā, apm. 12 km no lielā latviešu kaŗavīru centra — Putlosas, uz kurieni arī mūs vēlāk pārsūtīja. Kohlauerhofā neklājās slikti, jo bez tā uztura, ko saņēmām no gūstekņu vadības, muižas īpašnieks mums vārīja lielajā lopu kartupeļu vārāmā katlā miltu un pupiņu zupu, protams, bez gaļas. Tādējādi viņš mēģināja atturēt kaŗavīrus no ielaušanās pie pārtikas krājumiem. Mūsu uzturs nedaudz uzlabojās tad, kad sāka izdalīt pupiņu kafiju, kuŗu mēs varējām iemaīnīt pie zemniekiem pret miltiem un maizi. Tomēr daudz kā vēl trūka, lai varētu runāt par normālu uzturu.

Kādu dienu pienāca ziņa, ka mūs apciemošot latviešu mākslinieki. Koncertu izkārtojām mulžkunga dārzā, kur arī iznesa klavieres. Atbraukušie mākslinieki bija: J. Franks, L. Maršalka, K. Bidiņa un A. Teichmanis. Pēc koncerta muižas īpašniece bija uzaicinājusi mākslinieksus un mūsu virsniekus uz kafiju.

Atklīda ziņas, ka pārējie, apm. 9000 latviešu, dzīvojot vienkopus kādā mežā pie Putlosas. Lai gan mēs dzīvojām lopu kūtī, tomēr nebija ne mazākās vēlēšanās to maiņīt pret mežu.

Mūsu vidū bija daži vīri ar atzīstamiem mākslinieku dotumiem: Konstantīns Zīle, Kārlis Bodnieks, Sīmanis un citi, kas brīvo laiku pavadīja zīmējot. Viņiem zīmējumu bija sakrājies tik daudz, ka kādā labības šķūnī tika sarīkota darbu izstāde, pie kam labākos arī godalgoja. Šeit gribu piezīmēt, ka ikviens, kas varēja kaut ko skaistu uzzīmēt, ar zīmēšanu pelnījās. Tas nosēdās kādas zemnieka mājas priekšā un to uzzīmēja; ja īpašniekam zīmējums patika, viņš to par maizi vai miltiem nopirka. Kādreiz K. Zīlem bija pat pienācis pasūtinājums: par 5 kukuļiem maizes uzzīmēt turienes kapsētas vārtus, ko viņš arī godam veica. K. Zīle bija Latvijas Mākslas akadēmijas audzēknis, mācījies tēlniecību pie B. Dzeņa.

JAŅU DIENA GŪSTĀ

Kohlauerhofā pienāca Jāņu diena. Vltn. Kūlis bija izdomājis arī Jāņu uzvedumu, kur katra rota nāca no savas puses līgodama ar zāļu vainagiem. Kā jau militārā organizācijā arī līgošanas gājiena sākums bija precīzi noteikts uz minūti. Kad visas rotas bija sanākušas, sākās kopīga līgošana un Jāņu svinēšana, bet nekas sevišķs jau nebija, jo trūka Jāņu miestiņa, un tukšais vēders atgādināja sevi. Lai gan vienmēr bijām izsalkuši un noguruši, tomēr jaunas idejas mūsos neapsika. Tā kādu dienu 4 vīri devāmies ekskursijā uz Baltijas jūrmalu, t. i. uz 8 km attālo Groemizu. Tā bija skaista atvaļinājumu pilsētiņa pašā jūras krastā. Visās lielās viesnīcās un atpūtas mājās bija ierīkota vācu gūstekņu slimnīcas, kas arī bija pilnas līdz pēdējai vietai. Šeit ārstējās vairāki latvieši, kuŗus apmeklējām. Iegriezāmies ar Groemizas kapsētā, kur bija apglabāti 3 latvieši, to starpā K. Krīeviņš no Jelgavas. Viņu kapu vietas bija izkaisītas starp vāciešiem.

26. jūnijā pienāca nepatīkama pavēle: bija jāatstāj ierastās telpas un jādodas uz Putlosu pie pārējām latviešu vienībām mežā, kur mums vietu atbrīvošot kāds igauņu pulks. Tā mēs 27. jūnija rītā, sasaiņojuši savu niecīgo mantību, devāmies uz Putlosu. Kad sasniedzām savu vietu mežā, tur neko citu neatradām kā tukšu laukumu. Tā kā lietus lija visu nakti, tad salīdām pa 2—3 kopā, pārsedzāmies ar segām un teltenēm, kuŗiem tās vēl bija. Tomēr līdz rītam ikviens bijām izmirkuši līdz pēdējai vilītei. Nākošajā dienā sākām gudrot, kā tikt pie pajumtes. Šo jautājumu arī drīzi atrisinājām: tā daļa dzīvoja teltīs, daļa skuju būdās, un daži pat bija sev uzcēluši mājiņas. Mēs, pieci kopā: v. v. Rumba, bij. Elejas policijas iec. pr-ks, kapr. Ed. Krauze no Jelgavas Konstantīns Zīle un Mālnieks, izvēlējāmies kaut ko vidēju. Pie kalna nogāzes ierakāmies nedaudz zemē, tad virsū uzlikām niedru jumtu, bet priekšpusē logu un durvis, gulēšanai uztaisījām lāviņas. Baltijas jūra no mums bija apm. 500 m tālu, un kad nedaudz atžirgām, tad gājām katru rītu peldēties.

Putlosā pavisam kopā bija apm. 10.000 latviešu kaŗavīru, organizēti vienā divīzijā ar pulkv. Kripēnu priekšgalā. Divīzija savukārt sadalījās pulkos. Pie divīzijas pastāvēja Kultūras un informācijas nozare, ko vadīja kapt. Vēvers. Informācijas birojā bija pieejami latviešu nometņu saraksti, kur varēja meklēt savus piederīgos, bet retais tos atrada. Tā pa sarakstiem es atradu vienu otru vecu paziņu, bet nebija nekāda iemesla Putlosu atstāt un doties turpu, jo bija ziņas, ka nometnes esot pārpildītas un tanīs kaŗavīram iekļūt bija gandrīz neiespējami. Lielākais un tuvākais latviešu centrs bija Lībeka, uz kuŗieni nokļūt nebija nekāda problēma, bet pamest savus biedrus un iet, lai meklētu labākus dzīves apstākļus, to sirdsapziņa man neatļāva. Mans draugs Ed. Krauze pat vienreiz aizbrauca uz Lībeku pie māsas, bet pēc 3 dienām atgriezās, teikdams, ka labāk esot pie zēniem. Katru dienu iznāca Informācijas biletens, ko pa pulkiem noteiktā laikā lasīja priekšā, tāpat arī nolasīja no nometnēm pienākušos jaunos sarakstus. Uzturs bija nepietiekams. Dabūjām nedaudz maizes, ūdeņainu viru, kuŗā nereti bija arī zirga gaļa. Nesmēķētājiem par labu nāca tas, ka katru dienu uzturā mums izsniedza 2 cigaretes (vācu), tad par tām varēja iegādāties maizi. Nedaudz mūsu uzturu uzlaboja arī maizes sainīši, kas pienāca no Lībekas. Lai man te atļauts pateikties Jānim Rubenim, Edgaram Krastam un Ķiperta kundzei, kas jo bieži mani pārsteidza ar rupjmaizes kukuļiti, kas vienmēr bija ļoti gaidīts. Ar visām šīm piedevām, tomēr bijām tik vārgi, ka, pieceļoties no sola, galva reiba. Mūsu novārgšanai klātu nāca vēl mūsu neatvairāmie sabiedrotie — utis. Nelīdzēja drēbju vārīšana, nedz utu medības rītos un vakaros, tās mūs tomēr neatstāja, pat ne tad, kad Putlosā iebrauca atutošanas tvaika katls. Nepalīdzēja arī gaisa izpaļīgu uzceltā tvaika pirts. Pieminētajai nelaimei vēl pievienojās caureja, kas laikam radās no nepietiekamās pārtikas. Ambulancē izdotās zāles neko nepalīdzēja, tādēļ rīkojāmies kā senie latvieši: savārījām ozola mizas. Grūti bija iedzert šo rūgto novārījumu, bet tas bija radikāls līdzeklis.

No vienas puses raugoties, Putlosā nebija pārāk slikta dzīve. Dzeloņstiepļu te nebija, arī nekādu sargu, izņemot bruņoto vācu policiju, kas apsargāja kartupeļu laukus un aitu barus, kuŗi ganījās Putlosas rajonā. Vienu otru nakti zēni, lienot, zagt kartupeļus, bija nonākuši īstās krustugunīs, bet netiku gan dzirdējis, ka kāds latvietis būtu nošaut. Jāpiezīmē, ka Putlosas kapos gulēja 7 latvieši, kas bija mirušī, saindējoties ar „koka" spirtu.

Putlosas latviešu kaŗavīru novietojumam visapkārt bija vācu muižu lauki, kur ganījās lieli aitu bari. Šos barus ganīja apbruņots sargs un gudrie vācu aitu suņi. Tomēr, par spīti ganu lielai modrībai un apsardzībai mūsu zēni vienu otru reizi bija veikliki par tiem, un neretī mūsu novietnes kaimiņu dalā smaržoja garšīgs jēra cepetis, ko viņi, protams, gatavoja naktī, lai citi neievērotu. Putlosas gūsta nometnē es pirmoreiz ēdu zirga gaļu.

Tuvojoties rudenim, mūsu uzturam par labu nāca tas, ka apkārtējie muižu īpašnieki pēc labības novākšanas atļāva lasīt kviešu vārpas.

Turpinājumā — Atlaišanas komisija Putlosā

A. Lesniekam 70 gadu

1. Rīgas valsts ģimnazijas plaši pazīstamais direktors Artūrs Lesnieks 12. jūnijā atskatās uz 70 razīgā darbā aizvadītiem mūža gadiem. Liela vēriena paidagogs, dedzīgs latviskās audzināšanas ideologs, viņš visu savu mūža darba veltījis skolai un audzināšanas problēmām. Stāvēdams sardzē par mūsu jaunatni, Lesnieks nekad nav rīkojies, kā sauss formālists, kā sīks burta cilvēks, bet gan vienmēr ar siltu sirdi nodevies savam darbam. Viņa vadītajā skolā skolēni gāja ar prieku, jo netika iesaistīti mācībās ar bardzību, bet gan modinot interesi. Kas gan neatcerēsies viņa spēcīgo augumu un vienmēr laipni smaidošo, mierīgo seju? Lesnieks neatzina spaidus un bardzību, bet runāja ar skolēniem kā tēvs ar bērniem, tāpēc arī skolas atmosfaira nekad nelikās smaga, bet gan draudzīga, prieciga noskaņojuma piesātināta. Arī savstarpējās skolēnu attieksmes nekad neapņoja administrātīvi spaidi. A. Lesnieks ar dziļu mīlestību ir veicis savu uzdevumu un pratis skolēnos ieaudzināt darba gribu, pienākuma apziņu un viņos stiprinājis ticību augstākiem, cēlākiem mērķiem. Šī atklātā, sirsnīgā pieeja ir ļāvusi viņam ieskatīties skolēnu dvēselēs, daloties ar tiem gan bēdās, gan priekos. Pats viemēr cenzdamies pēc patiesības un skaidrības dzīvē, Lesnieks ir centies šīs cildenās īpašības ieaudzināt arī tajos daudzos absolventos, kas viņa laikā beiguši 1. Rīgas valsts ģimnaziju.

Bet šo viņa svētīgo darbu pārtrauca baigie kaŗa notikumi, un arī viņam nācās uzņemties grūtās trimdas gaitas Vācijā. Pēdējos gadus viņš pavadīja Augustdorfā, uzņemdamies vadību Augustdorfas ģimnazijā, kas vēl šodien kā vienīgā tāda pastāv brīvajā pasaulē. Vēlāk Art. Lesnieks ar kundzi izceļoja uz Zviedriju un apmetās Stokholmā. Bet, tāpat kā lielākai daļai skolotāju svešajās zemēs, arī Art. Lesniekam tur jāstrādā nepiemērots maizes darbs un jāpavada vecuma dienas diezgan spaidīgos apstākļos. Pat viņa ilgotais sapnis — redzēt burvīgos Norvēģijas fjordus, ir palicis joprojām tikai sapnis. Labi, ja svētdienās var atļauties izbraukt uz apkārtnes mežu pasēņot.

Šo vasaru pārsniedzot nopelniem raženo 70 mūža gadu slieksni, viņa audzēkņi brīvā dzimtenē būtu pulcējušies ap savu iemīļoto direktoru un pienācīgi to godinātu, bet tagad tiem, izkaisītiem visās pasaules malās, atliek tikai sirdīs pateikties par to labo gara un kultūras mantojumu, ko viņi ieguvuši skolā. Un ar prieku atcerēties tos laimīgos gadus, kas pavadīti Raiņa bulvāra nopietnajā skolas namā. Bet A. Lesnieka audzēkņu vecāki novēl šim pašaizliedzīgajam tautas darbiniekam piedzīvot to brīdi, kad viņš atbrīvotajā dzimtenē atkal varēs pulcināt savā skolā skolēnus, lai turpinātu savu dižo, svēto darbu.

Marija Liepiņa

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KĀ VEICAS MŪSU DRAUDZĒM?

Lietuviešu laikraksti ziņo, ka Toronto lietuvju ziedojumi jaunās baznīcas un draudzes nama būvei ir loti sekmīgi. No 754 draudzes ģimenēm 104 ģimenes ziedojušas 100 un vairāk dolaru katra, bet no 384 vieniniekiem, 100 un vairāk dolaru ziedojuši 38. Arī būvdarbi rit pilnā sparā, un pie baznīcas nodibinātā sporta kopa nepabeigtā sporta zālē jau uzsākusi basketbola treniņus.

Salīdzinājuma pēc būtu interesanti uzzināt, kā ar maksājumiem — nemaz jau nerunājot par ziedojumiem event. latv. baznīcas celšanai veicas mūsu draudžu locekļiem? Saprotams, par summām nav ko runāt — salīdzinājumā ar brāļiem lietuviešiem, jāsvītro būtu vismaz viena, ja ne abas nulles...

Mikroskops

BOSTONAS SKOLĀ MĀCĪBU GADU BEIDZOT

Bostonas ALTS latviešu skolas jaunākā audzēkne Daina Krastiņa skolas gadu beidzot pasniedz ziedus savai skolotājai H. Grāvītei. Pie sienas redzami J. Lejiņa gleznotie un ALTS organizācijai dāvinātie Latvijas prezidentu portreti.

Šogad Bostonas latviešu skolu beidza 10 audzēkņi: L. Auzāne, Abermane, A. Korsta, U. Puriņš, J. Eglītis, R. Subača, G. Lapiņa, A. Galiņš, G. Austruma un V. Galiņš. Foto: V. Grāvītis.

SENSĀCIONĀLA „RADU BŪŠANA"

Vēl nesaredzams pavediens starp Maskavu un sociāldemokratiem

Anglijas strādnieku partijas sekretārs Filips, kas pašreiz ir arī starptautiskās sociāldemokratu internacionāles prezidents, publicējis okupētās Latvijas ministru padomes priekšsēdim Vilim Lācim adresētu vēstuli, kurā pieprasītas ziņas par vairāku latviešu sociāldemokratu likteni.

Britu strādnieku partijas sekretārs protestē pret latviešu soc. dem. līderu deportāciju un pieprasa, lai Vilis Lācis dod rīkojumu atbrīvot soc. dem. bijušos deputātus. Vēstulē konkrēti minēti: Fr. Menders, K. Lorencs, Kaupiņš, Rudzis, Būvmeistars un Ivanovs. Viņu apcietināšana notikusi bez apsūdzības paziņošanas un tiesas sprieduma. Vēsiulē uzsvērts, ka Lorencs un Menders ir jau septiņdesmitos gados un izsūtīšana uz Sibiriju viņiem pielīdzināma nāves spriedumam.

Ir skaidrs, ka angļu strādnieku līderis sociālists Filips akciju par latviešu soc. dem. atbrīvošanu uzsācis uz latviešu soc. dem. ārzemju komitejas, resp. Br. Kalniņa ierosinājumu. Ir arī skaidrs, ka Br. Kalniņš, braukājot pa dažādām sociālistu internacionālēm, rūpējas par saviem partijas biedriem, kas nokluvuši koncentrācijas nometnēs. Tāpat ir skaidrs, ka mēs varam tikai priecāties un just līdzi ikkatram tautietim (un ne tikai tautietim), kam paveras vergu nometņu smagie vārti

Un tomēr visā šinī lietā ir daudz kas neskaidrs. Mums visiem ir labi zināms, cik cieši Kremlis sargā savus vergus, savus politiskos apcietinātos; cik nepiekāpīgi un cietsirdīgi viņš noraida katru brīvas pasaules iejaukšanos šai jautājumā. Pat vienīgā lielvalsts, kuŗai ir reāls spēks un ieroču pārspēks — Savienotās Valstis — nav spējīgas panākt savu pilsoņu atbrīvošanu, kas dažkārt nokļuvuši komūnistu rokās.

Tāpat mums ir zināms, ka līdz šim neviena daudzo trimdas tautu politiskā partija, izņemot sociāldemokrātus, nav uzdrošinājusies pieprasīt pa šādu vai citādu ceļu savu partijas biedru — noteiktu un konkrētu fizisku personu atbrīvošanu, jo, kā zināms, tas šīm personām varētu tikai kaitēt, radot verdzinātājos lielāku atriebības kāri.

Vai ir iedomājams, ka, piem., mūsu trimdas Zemnieku partijas vadība uzdrošinātos ar "Zaļās internacionāles" (Starptautiskās Zemnieku unijas) prezidenta Mikolaičika starpniecību griezties pie Viļa Lāča ar līdzīgu vēstuli?

Nevar būt divu domu arī par to, ka, ierosinot minēto soc dem. partijas līderu atsvabināšanu, Br. Kalniņš apsvēra šādas akcijas eventuālās sekas un konstatēja, ka izsūtītiem tā nekā jauna nenodarīs... Bet lai nāktu pie tāda atzinuma, ir jābūt zināmam pamatam un vienkārša loģika liek secināt, ka aiz Filipa vēstules slēpjas kāds atklātībai nezināms izlīgums starp abiem Marksa dvīņu bērniem — komūnistiem un sociālistiem. Ja pie tā vēl pieskaita Viļa Lāča lielo ietekmi Maskavā, kāda (atskaitot ukraini Chruščevu) nav nevienas citas krievu republikas pārstāvim, tad kļūst skaidrs, ka starp mūsu soc. dem. vadību un Maskavu sāk vilkties kāds ar vienkāršu aci nesaredzams pavediens.

Uzsāktās latviešu soc. demokratu atbrīvošanas akcijas turpmākā norise, kuŗai, kā jau minēju, precedenta nav, cerēsim, ienesīs arī skaidrību šinī patlaban ļoti neskaidrajā un kutelīgajā jautājumā.

Bet ir vairāki fakti, kas likti pamatā pieminētam secinājumam. No tiem pieminēsim pagaidām tikai trīs: 1) **Pirms dažiem gadiem viens no angļu soc. vadoņiem atklāti deklarēja, ka nesaskaņas komūnistu un sociālistu starpā esot tikai vienas ģimenes iekšējā lieta; 2) Angļu sociālistu prezidents Etlijs p. g. 23. jūnijā parlamenta sēdē teica, savu "vēsturisko" runu, kuŗā cildina Molotovu un prasa uzņemt sarkano Ķīnu Apvienotās Nācijās un Drošības Padomē; 3) Pagājušā gada augustā notiek angļu sociālistu delegācijas "svātceļojums" uz sarkano Ķīnu, ar Etliju, partijas sekretāru Filipu un Bevanu priekšgalā, pie kam ceļš uz jauno komūnisma lielvalsti ved caur Maskavu, kur paredzētā dažu stundu pietura pārvēršas veselu triju dienu apciemojumā.** Atklātība līdz šim neko nezina, ko aiz Kremļa sieņām ir runājuši angļu sociālisti, bet gan zina, ka tie Vācijas jautājumā balsoja pret; un tagad zināms arī, ka tas pats Filips, kas pag. gada augustā 3 dienas viesojās Kremlī, tagad ir uzņēmies starpnieka lomu Br. Kalniņa un Viļa Lāča starpā.

Patiešām jābrīnās par Br. Kalniņa drosmi pretendēt uz latviešu sabiedriskajiem līdzekļiem viņa biežajos braucienos pa dažādām sociālistu internacionālēm. **J. S.**

ŅUJORKĀ

⓫ Kolumbijas universitāti ar bakalaura gradu bioloģijā beidzis Anšis Muižnieks. Viņš turpinās studijas Kolumbijas universitātes medicīnas skolā. Ir korporācijas Tālavijas loceklis.

⓬ Barnarda kolledžu ar bakalaura gradu vācu literātūrā beigusi Astrīda Plukše. Viņa visu studiju laiku uzrādījusi loti labas sekmes un visus 4 gadus saņēmusi pilnu stipendiju. P. pēc dažu gadu nostrādāšanas cer studijas turpināt nākošā grada iegūšanai.

⓭ Nākošajā mācības gadā Kolumbijas universitātē varēs arī mācīties igauņu valodu, kur par lektori paredzēta Tērbatas universitātes maģistre Marta Koppel. Līdz šim bija iespējams mācīties arī lietuviešu valodu ko pasniedz Dr. A. Sesplaukis. Tomēr neviens vēl nav interesējies par latviešu valodas mācīšanas iespējamībām.

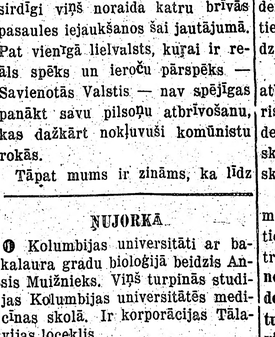

– Lūdzu piedodiet, kārtībnieka kgs, patlešām es būšu sajaukusi skaitļus: es domāju, ka atļautais ātrums ir 90 jūdžu stundā, bet ceļa numurs — 30, nevis otrādi!

PĒC VĒLĒŠANĀM ANGLIJĀ

Vēlēšanās gūtā mācība ir zīmīga visam laikmetam

SPECIĀLRAKSTS LA NO LONDONAS

Pārgrozības Anglijas politiskā dzīvē mēdz salīdzināt ar pulksteņa svārstekļa vēzieniem, kas notiek ar zināmu regularitāti. Kopš 120 gadiem valdību pārmaiņus pārņem konservātīvie un liberāļi, bet pēc Pirmā pasaules kaŗa pēdējo vietā — strādnieku partija. Angļu vēlētājiem, kas gan cieši turas pie savām partijām, tomēr nav nekas pretī laist pie stūres arī valdību no otras politiskās nometnes. Tā, laikam, noticis arī šoreiz: daudzi strādnieku partijas piekritēji bija palikuši mājās, jo tiem likās, ka Īdena valdībai jādod iespēja īsti parādīt sevi. Tam šoreiz pievienojās arī augošā Anglijas labklājība, no kuŗas stipri profitējuši arī strādnieku partijas galvenie balstītāji.

Katrā ziņā šoreiz ar lielu drošību var teikt, ka konservātīvie no strādnieku partijas eventuālās valdības baidījās vairāk nekā šīs partijas līdzskrējēji no konservātīvo valdības. Tāpēc arī konservātīvo uzvara bija paredzama, un tā tiešām nāca.

Jāievēro vēl kāds visai izcils fakts: kopš 90 gadiem neviena pie varas esoša valdība jaunās vēlēšanās neblija pavairojusi savas partijas vietu skaitu parlamentā. Ko Palmerstons 1865. gadā paveica ar savu liberāļu kabinetu, to nupat Īdens atkārtoja, palielinādams konservātīvo vairākumu Apakšnamā no 19 uz 60. Visi pārējie ministru prezidenti parlamenta vēlēšanās bija piedzīvojuši tikai nepatikšanas, ieskaitot Lloid Džordžu 1918. gadā, Čerčilu 1945. gadā un Etliju 1950. g.

Taču nekāds liels "zemes iebrukums" par labu konservatīviem šoreiz nenotika, kaut arī viņu pareģi un teorētiķi to gaidīt gaidīja. Ar zemes brukumu šeit saprot kādas partijas milzīgu katastrofu, t.i., kad svārstekļis izdara pārāk tālu vēzienu uz vienu pusi. Katastrofu nav bijis daudz: 1931. gadā to piedzīvoja strādnieku partija, jo viņu valdība nebija tikusi galā ar saimniecisko krizi un tās smagajām pavadparādībām; katastrofa 1945. gadā pēc lielā kaŗa piemeklēja konservatīvo partiju, kad tā zaudēja ap 200 vietu. Nekas tamlīdzīgs šoreiz nenotika, un zaudētāja partija puslīdz droša palika savos sedlos.

IDENAM BIJA LIELĀKS PIEVILKŠANAS SPĒKS NEKĀ ETLIJAM

Taču mācība, kas šeit iegūta, ir zīmīga visam mūsu laikmetam. Sociālistu nelaime — un angļu strādnieku partija šinī ziņā nav izņēmums — ir tā, ka tie pa laikam mēdz būt loti dogmatiski un neprot piemēroties visaktuālākajām prasībām, Anglu pilsonis šogad nav vairs tas, kas 1945. gadā. Tad viņš bija noplicināts, baiļu pilns par to, ko nākotne varētu nest, neuzticīgs konservātīviem, kuŗiem bija visai bēdīga pieredze pēc Pirmā pasaules kaŗa. Strādniekam, kas pelna līdz 20 mārciņām nedēļā, konservātīvie šogad vairs neliekas ļaunie vai strādnieku interešu apdraudētāji, kā to viņiem mēdz stāstīt sociālistu aģitātori. Sociālistu valdība gan uzcēla sociālās labklājības vaisti, nodrošināja pilnu nodarbinātību u. t. t., bet tagad tālāk saimniekojot no šī visa profitē konservātīvie. Tie nebūt nav vairs nekādi tumsoņi un reakcionāri, tie nav ķērušies pie strādnieku valdības veikto reformu iznīcināšanas. Visai veikli viņi tagad runā pas sociālo apdrošināšanu un labklājības valsts prasībām.

Sociālistiem ieroči bija ne tikvien iekšpolitiskā laukā, bet arī ārpolitiskā. Kā savā kodolā veselīga un nacionāla partija (ar to tā atšķiras no daudzām kontinenta sociālistu partijām!) tā nedrīkstēja nostāties pret Čerčila pieteikto ūdeņraža bumbu ražošanu Anglijā. Atskaitot nedaudzus ekstrēmistus, to vidū Bevanu, strādnieku partijas propagandisti un kandidāti neizmantoja atombumbas jautājumu pret valdību, lai gan tas varētu būt labs ierocis. Tāpat neko valdībai nevarēja padarīt aizdomu sēšana, ka Īdens neesot īstais vīrs, kas Angliju varētu sekmīgi pārstāvēt "četru lielo" sanāksmē. Īdenam tomēr izrādījās lielāks pievilkšanas spēks nekā viņa pretiniekam Etlijam.

Un kas tālāk? "Četri lielie" tuvojas, un Anglija šķietami izvēlējusies labāko no visiem iespējamiem, kas viņu šai sanāksmē varētu pārstāvēt. Nav nekādu šaubu, ka Īdens izpelnīsies daudz lielāku Amerikas uzticību un sadarbību, nekā to būtu spējis Etlijs. Līdz ar to spēcīgāks vispār kļuvis Rietumpasaules mugurkauls.

No šī, un tikai no šī viedokļa mums pašreiz jāraugās uz pārmaiņām valdībās un politiskās strāvās. Satelītu un Baltijas valstu jautājums taču atkal kļūs objekts Rietumu un Austrumu likteņu spēlē!

V.

KANADAS KAŖA FLOTE VASARAS APMĀCĪBĀS

Vairāk kā 25 kuģi, kas ietelp kaŗaliskā Kanadas kaŗa flotē, sākot ar kreiseri un beidzot ar patrulu laivām, piedalīsies šovasar apmācībās Atlantijas okeanā un Lielajos ezeros.

Aplēsts, ka apmācībās piedalīsies 7.000 virsnieku un kareivju no regulārās armijas un rezerves spēkiem. Universitāšu jūras kadeti pašlaik piedalās braucienos, kas tos novedīs uz Filadelfiju un Portarikas Sendžuanu.

Latviešu zinātnieks dodas uz Grenlandi

Drīzumā caur Dāniju uz Grēnlandi dosies doc. A. Melderis, kas Britu mūzejā ir Eiropas herbarija vad. un pēdējā laikā pētī arktiskos augus. Kopā ar viņu uz šo tālo ziemeļu salu zinātniskā ekspedīcijā brauks vēl angļu ģeologs, ornitologs, zoologs un paleobotaniķis. Visi kopā viņi Britu mūzeja uzdevumā vāks zinātniskus datus un eksponātus. Ceļošana notiks ar motorlaivām un līdmašīnām, kuŗas, domājams, ekspedīcijas rīcībā dos amerikāņi. Tiem, kā zināms, Grēnlandē ir aviācijas bazes. Ekspedīcija varēs tur darboties tikai apmēram 3 mēnešus, kamēr tur gaiss. Atgriešanās paredzēta septembrī.

Grēnlandē mūsu zinātniekam sola daudz interesanta. Kaut arī Dānijā par Grenlandi savāktie pētījumi sakopoti 120 milzīgi biezos sējumos, tomēr šī zeme slēpj sevī vēl daudz neatklāta un līdz šim nesaprasta, sevišķi attiecībā uz ledus laikmeta šļūdoņu radītām sekām, utt. Piekļūšana ar kuģi Grenlandei joprojām visai bīstama, jo ceļu biežī krusto peldoši ledus kalnu bari. Pat uzņēmšana kuģī, kas ved uz tālo ziemeļzemi ir ļoti sarežģīta procedūra. Dāņu valdības ārsti rūpīgi pārmeklē katru braukt gribētāju, un ja tam ir iesnas vai kādas citas sasaldēšanās pazīmes, tad braukšana uz Grenlandi neglābjami atkrīt. Nelīdz ne nauda, ne augsts amats. Iemesls tas, ka Grenlandes iedzīvotāji — eskimosi ir ārkārtīgi uzņēmīgi pret dažādām saaukstēšanās slimībām. Tā kā viņiem nav vajadzīgās pretestības spējas, kādas ir mums, tad mirstība šo slimību izplatīšanās gadījumā ir ārkārtīgi liela.

A. Melderis tomēr cer visiem kavēkļiem par spīti drīz ieraudzīt interesanto arktikas pasauli. **V.**

Karaliskai ģimenei aizliegts piedalīties vēlēšanās

Tuvu pie 35 miljoniem britu 26. maijā devās pie vēlēšanu urnām Anglijā, bet karalienei Elizabetei un karaliskai ģimenei šis prieks liegts. Viņa nevar pievienoties nekādam politiskam novirzienam, nedz arī nodot savu balsi par kādu kandidātu. Karaliskā galma vizitori tiek lūgti būt uzmanīgiem un neuzdot nekādu jautājumu par šo lietu vēlēšanu laikā. Karaliene Elizabete apmēram trīs nedēļas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai pavadīja vientuļā Vindzoru pilī, bez kādām oficiālām pieņemšanām. Kaut gan būtībā karaliene Elizabete dzīvojusi līdz vispārējām vēlēšanām, kur sacentās divas galvenās partijas. Karalienei vēlēšanu izdarības atļauts noskatīties tikai televīzijā. Vēlēšanās aizliegts piedalīties arī princesei Margaretai, karalienes mātei, Edinburgas hercogam un karaļnama princiem un princesēm.

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem

čikāgā

LA pārstāvis

K. KALNGARS

Chicago 41, Ill.

4936 W. Henderson St.,

Tel. AVenue 3-3529

CEĻA VĀRDI

Istenībā tikai tiem būtu jāļauj dibināt kopdzīvi, kas viens bez otra nomirtu.

Ancengrūbers

☆

Būt atkarīgam no citu cilvēku spriedumiem nav nekāds liels tikums, bet svarīgāk ir dzīvot tā, lai viss tas būtu vienaldzīgi. **Fontēns**

☆

Domā par trūkuma laikiem, tad tev pietiks ar vienkāršiem svārkiem! Domā par bada laikiem, tad tev garšos tavs vienkāršais azaids.

Ķīniešu sakāmvārds

PASAULES BAGĀTĀKAJĀS ZELTA RAKTUVĒS

SPECIĀLRAKSTS LA NO DIENVIDAFRIKAS

Neparedzētu apstākļu dēļ gadījās 2 dienas pavadīt Dienvidafrikas „lielpilsētā" Johannesburgā. Izbalējušās adresu grāmatiņas lapās glabājās kāda leģiona laikā piezīmēta adrese. Kaut gan gadi bija gājuši un daudz kas par šīs adreses devēju aizmirsts, tomēr nolēmu aiziet uz norādīto vietu un event. apciemot vairākus gadus neredzēto pasaules lielākās zeltraktuves inženieri francūzi.

Vēl vairāk pārsteigts kā es, bija pats mājastēvs, mani ieraugot savu durvju priekšā. Viņš tikko gatavojās doties uz raktuvēm savos dienas darbos. Pieņēmu viņa aicinājumu apskatīt raktuves, kuras atrodas dažus kilometrus tālāk. „Daudz kas jūs šeit pārsteigs," man paziņoja inženieris Q. P., kad abi stāvējām virs pasaulē bagātākajām zelta raktuvēm.

Ka manam pavadonim bija taisnība, par to pārliecinājos pēc dažām minūtēm: kaut gan raktuvēs savā mūžā biju jau bijis, taču šīs nevarēja salīdzināt ar agrāk redzētām. Inženieris pastāstīja, ka raktuvēs, kas aizņem 24 kv. kilometru platību, strādājot 2500 balto un ap 20.000 melno zeltraču. Pēc īsa brīža atradāmies milzu liftā, kurš ar 45 kilometru stundas ātrumu traucās vertikāli bezbidenā. Sajūta nebija visai patīkama, kaut gan mans pavadonis drošināja, ka viss norītot labākā kārtībā.

Pazemē mani visvairāk pārsteidza plašais un neparredzamais raktuvju iekārtojums. Šajā britu imperijai piederošajā „zelta bedrē" jau pagūts izmantot rūdas slāņus, sākot no zemes virspuses līdz 7500 pēdu dziļumam. Pirmās, tā saucamās virsējās raktuves atrodas 4000 pēdu pazemē un šo raktuvju izbūve izmaksājusi 225 dolarus katra pēda. Otras, apakšējās raktuves, atrodas vēl 3675 pēdas zem pirmajām, un to izveidošana izmaksājusi 250 dolaru pēdā. Pēc tam, kad bijām atstājuši nemīlīgo skrejošo „būri", kas spējīgs reizē transportēt 79 pasažierus, mēs atradāmies 2000 pēdu garas, neaprakstāmas kustības pilnas galerijas priekšā. Milzu tuneļi veda dažādos virzienos, pa tiem ripoja ar zelta rūdu piekrautas vagonetes. Šie 14 pēdas platie un 10 pēdu augstie, balti krāsotie tuneļi,ir nostiprināti tērauda un cementa sijām. Raktuves tuneļu kopējo garumu, pēc mana pavadoņa izteicieniem, rēķina uz 600 kilometru. Pamanījis manu izbrīnu, inženieris steidzīgi piedāvā cigareti un paskaidro, ka šeit, vienā no vislabāk pasaulē iekārtotajām raktuvēm, nepastāvot smēķēšanas aizliegums. Vēl lielāks pārsteigums radās, redzot raktuvēs vadošo personālu tērptu baltos svārkos. Pavadonis paskaidro, ka „nosmērēšanās" draud tikai tad, ja pieskaras vagonetēm, darba rīkiem vai garām ejošiem zeltračiem.

Uzvesti virspusē lielie zelta graudus saturošie klinšu gabali tiek sasmalcināti sīkās daļiņās, kas atgādina asas, dzelteni mirdzošas smiltis. Katra šīs zelta rūdas tonna dod ne mazāk par 5-6 gramiem zelta.

Raktuvēs ierīkota saldētava, kas izmaksājusi 325.000 dolaru; tā ražo 1.650 tonnu ledus dienā. Ar tās palīdzību raktuvju temperātūru regulē starp 80-85 gradiem, un pie šādas temperātūras tūkstoši strādnieku pelna savu dienišķo maizi. Visvairāk strādnieki saslimst ar plaušu karsoni, kas ceļas no pēkšņās temperātūras maiņas iznākot no šachtām ventilātoru aukstajā gaisā. Kā aizsarglīdzekli strādnieki lieto aitādas kažokus, kurus uzvelk atstājot šachtas un patur mugurā līdz noklūšanai virspusē. Plaušu karsoņa slimos un nelaimes gadījumos cietušos ārstē modernā slimnīcā.

Vietējie strādnieki dzīvo četrās milzu ēkās, kuras apgādātas ar modernu virtuvi un vannu. Pārtiku viņi saņem no raktuvju vadības pēc valdības noteiktiem priekšrakstiem, kā arī 17 dolaru mēnesī un brīvu kino izrādi vienreiz nedēļā. Ierīkotajos laukumos atļauts sportot pēc patikas.

Jau pagājušas vairākas stundas, kopš atrodos pasaules lielākajās zelta raktuvēs. Pārrunājuši pagātnes gaitas un kādreiz kopīgi mītās tekas, atvados no laipnā inženieŗa un steidzos atpakaļ uz Johannesburgu. **V. Krūms**

Johannesburgā, 1955. g. maijā.

Anglis nofotografējis spoku

Londonas laikraksti ziņo, ka šajās dienās visai interesants un līdz šim vēl neizskaidrojams notikums atgadījies ar kādu britu marķīzu kurš nodarbojas kā fotografs Hovā. Kad 25 gadi vecais Elī pēc kādas dāmas nofotografēšanas attīstīja negatīvus, tam lielu pārsteigumu sagādāja visos attēlos blakus nofotografētai kāda daiļa sieviete Elizabetes I laikmetā tērpā. Fotografēšana izdarīta ar artifisko uguņu palīdzību, brīdī, kad telpā bija tikai fotografs un fotografējamā persona. Dīvainais gadījums satraucis ne tikai pašu fotografu, bet radījis izbrīnu arī visā Braitonas pilsētā. Apgalvojums, kāds līdz šim pastāvēja tautā, ka garus nevar nofotografēt tagad izradījies nepareizs. Arī britu laikraksts „Deilī Skeč" ievietojis vienu no trijiem uzņēmumiem, kurā redzama liela Elizabetes I laikmeta dāma netālu rā ar šo atgadījumu marķīza kundze izteikusies, ka tagad ticot gariem, kaut gan agrāk par to smējusies.

BOSTONAS BAPTISTU KORIM 50 DARBA GADU

Bostonas latviešu baptistu draudzes koris 15. maijā atskatījās uz 50 darba gadiem. Jubilejas sarīkojumu vadīja un uzrunu teica māc. V. Freimanis. Koris diriģentu: R. Sīfeļa, E. Zupiņa un J. Kalniņa vadībā nodziedāja vairākas dziesmas. Sarīkojumu kuplināja dziedonis R. Valdmanis, vīru kvartets un kvintets, deklamēja Kl. Kalniņa, P. Spīlberga un I. Ābers **Foto: V. Grāvītis**

UZVARĒTĀS VĀCIJAS DESMITĀ GADA DIENĀ

VĀCIJAS ATDZIMŠANAS ATSKAŅAS EIROPĀ

Šajās dienās Eiropas tautas atcerējās Vācijas iekaŗošanas un vācu armijas sabrukuma desmito dienu. Liekas, ka viens posms ir noiets un piepildījusies daļa no vācu tautas lolotām cerībām: atdzimusi vismaz Vācijas lielākās daļas neatkarība. Grūtākais tomēr stāv vēl priekšā un Vācijas apvienošana nav vairs atkarīga no Rietumu sabiedroto labās gribas, bet tikai no Padomju Savienības.

● Arī Reimsu šodien pāršalc jauna dzīvības dvaša. Reimsa, katedrāles pilsēta, smagi cietusi Otrā pasaules kaŗā. Atceroties Rietumvācijas atzīšanu, tur atklāja granīta pieminekli, 32 pēdas gaŗu un 16 platu, kurā iegravēti pazudušo pretestības kustības dalībnieku — reimsiešu vārdi, un uz pieminekļa virspusē kāds motto. Reimsas skolas zālē, kur Vācijas Otrā pasaules kaŗa pārstāvji parakstīja savu beznoteikumu kapitulāciju, ierīkots muzejs. Uz vēsturiskā galda vēl redzamas kapitulācijas nolīguma parakstītāju pildāmspalvas, kā atmiņas no 1945. gada 7. maija. Vācu un sabiedroto virsnieku krēsli atstāti tādā kārtībā, kādā tie bija nolīguma parakstīšanas brīdī, ar piestiprinātiem vārdiem.

● Normandijā, vieta, kur 1944. g. jūnijā sabiedroto armijas izcēlās malā, vēl vienmēr neapdzīvota un tukša. Katru gadu normandieši to atceras.

● Parīzē, atceroties Otrā pasaules kaŗa 10. gada dienā uzvaru pār Vāciju, pie Nezināmā kaŗeivja kapa notika ceremonijas, bijušie franču cīnītāji defilēja gar kapu. Notre Dame katedrālē bija speciāla mesa.

● Turpretim Lielbritanijā nekādas atceres svinības nenotika, tikai BBC raidītājs bija sagatavojis speciāli skanīgu 10. uzvaras gada dienas raidījumu.

● Beļģijā, tāpat kā Vācijā, atklāja pretestības kustības dalībniekiem pieminekli mazajā Lježas pilsētiņā, kur 1940. gadā 10.000 beļģu strādnieku protestēja pret vācu okupāciju.

● Holandē karaliene Juliana un citi karaliskās ģimenes piederīgie piedalījās plašajā sarīkojumā, Vageningenas pilsētā, kur 1945. gadā kādā šīs pilsētas viesnīcā Kanadas ģenerālleitnants Čarls Foulke pieņēma Holandē atrodošos vācu vienību kapitulāciju. Šodien šis ģen.-ln. piedalās 10 gadu atceres svinībās tajā pašā pilsētā.

● Dānijā Otrā pasaules kaŗa uzvaras atceres svinības noritēja vairākās pilsētās, bet visplašākās bija rīkotas Kopenhagenā, kur brīvības institūtā atklāja Vinstona Čerčila krūšu tēlu.

● Norvēģijā pirmoreiz kopš 1945. gada ievērojamas tautas masas piedalījās kaŗa uzvaras atceres svinībās, un Oslo karaliskajā pilī karalis Haakons un princis Olavs pieņēma norvēģu vienību goda sardzi. Visās norvēģu baznīcās bija reliģiskas ceremonijas. Norvēģu kaŗa bāreņiem nodibināja speciālu fondu, kas vāks līdzekļus kaŗa bāreņu namam, pie kuŗa būšot piestiprināta plate ar uzrakstu: "Norvēģu tautas dāvana, atceroties 1945. gada 7. maiju."

Sākusies zušu sezona

Nožāvēts zutītis ir gardums latviešu galdā, ko cienī daudzi. Bet ne visiem būs zināms, kā šos glumos cīnītājus „dabūt rokā," taču pats galvenais — visās vietās viņu nemaz nav. Ļoti izdevīgā stāvoklī ir St. Katerīnas, Niagāras un Toronto latvieši, kas nodarbojas ar šo sportu. Ontario ezerā ietekošās upes ir bagātākās zušiem. Uzņēmumā Juris Jundzis, ko pazīstam sporta laukumā kā veiklu basketbolistu un volejbolistu, arī šai nozarē nav iesācējs. — Ontario ezera krastā mēģina savaldīt izvilkto zuti. Nav noslēpums, ka St. Katarīnas Medn. un makšķern. klubs rīkojas lielai „zušu jaktei" ar vienādiem zvejas rīkiem — būs sacīkstes ar tiesnešiem, un uzvarētājiem paredzētas godalgas. **Foto: J. Ligers**

Princis Čarls pirmoreiz lidos

Sakarā ar dzelzceļnieku streiku Anglijā, troņa mantinieks princis Čarls un viņa māsa princese Anna būs spiesti izmantot lidmašīnu, lai no Skotijas nokļūtu atpakaļ Londonā. Šis būs karalienes bērnu pirmais lidojums. Pati karaliene dosies uz Londonu citā lidmašīnā. Karaliskai ģimenei jālido dažādās lidmašīnās tāpēc, ka pastāv nepieciešamās drošības noteikumi, kuros aizliegts visiem augstās ģimenes locekļiem lidot vienā lidmašīnā.

MIRIS IGAUNIJAS BIJ. TIESNESIS

Igaunijas bij. augstākās tiesas priekšsēdis T. Grintāls miris 29. maijā Stokholmā. Viņš bija viens no piecām personām, kas saskaņā ar Igaunijas satversmi sastāda komisiju valsts prezidenta vietnieka izvēlēšanai ārkārtējos apstākļos. Minētā komisija pirms gada par Igaunijas valsts prezidenta vietnieku ievēlēja Maureru, kas dzīvo Zviedrijā.

DV KV PR-DIS V. MUKTS ČIKĀGĀ

DV ASV kongresā, kas notika 28. un 29. maijā Čikāgā, panāca vienošanos par ASV un Kanadas Daugavas Vanagu ciešāku sadarbību. Uzņēmumā Kanadas valdes pr-dis V. Mukts spiež roku ASV valdes pr-dim A. Puķītim. Aizmugurē (pa kr.) G. Odiņš un I. Rožkalns

Bada streiks – Indijas pilsoņu galvenais cīņas ierocis

Bada streiks kļuvis ļoti populārs Indijā tieši beidzamajos gados. Pēdējos 1954. gada deviņos mēnešos saskaitīti pāri par 1260 visāda veida bada streiku. Atsevišķas personas, ieskaitot Kongresa locekļus, dažādi nogrupējumi, galvenokārt studenti un kārtībnieki, badojušies, lai sasniegtu vai nu pilnīgi personiskus labumus, vai arī lai izvirzītos politikā uz augšu. Indijas valdības nostāja pret šiem streikiem ir bijusi vienaldzīga, izrādot pavisam maz intereses streikotāju problēmu atrisināšanā, daudz mazāk nekā kādreizējā angļu administrācija. Tāpēc arī streikotāji pa lielākai daļai nav nekā panākuši. Izņēmums ir bijis tikai Svami Sitarama bada streiks līdz nāvei. Svami Sitarama pretojās Andharas provinces valdības lēmumam atcelt aizliegumu reibīgu dzērienu ražošanā un pārdošanā. Šī pazīstamā administrātīvā darbinieka nāve radīja lielu reakciju tautā, un valdība bija spiesta atkāpties.

Sri Trivedi, kam badošanās ir profesija, arī bija aktīvs. Viņa slavu nodibināja 20 dienu ilgais bada streiks 1937. gadā, kad viņš tā gribēja Hitleram uzspiest Gandija ideālus. Pagājušā gadā viņš badojās divas reizes: pirmkārt, protestēdams pret paaugstinātu maksu pilsētas autobusu biļetēm. Šo cīņu viņš zaudēja. Un, otrkārt, pieprasot divu viņa badošanās kollēģu izslēgšanu no kongresa partijas. Pats par sevi saprotams, ka divi "vaiņīgie" izsludināja bada streiku, lai pretotos Sri.

Kāds cits valdības ierēdnis badojās, lai panāktu valdības izmeklēšanu par viņa paša pagātnes darbību.

Iemesli bada streikiem ir bijuši ļoti dažādi, ieskaitot protestus pret paaugstinātu skolas naudu, paaugstinātu maksu par ūdeni, tāpat pret policijas ne visai maigajām metodēm, pret jaunā Kongresa nama projektu un t. t. Studenti šinī ziņā arī nav stāvējuši dīkā. Ahmedabas studenti šādā veidā kopīgi protestēja pret peldbaseina iekārtošanu sporta laukumā. Daži skolnieki Pandžabā (Punjab) badojās tāpēc, ka eksāmeni viņiem likušies par smagiem. Bombejā 550 policistu izsludināja bada streiku, prasot sev algu paaugstinājumu un īsākās darba stundas. Viņu paraugam sekoja cietumnieki, prasot labāku apiešanos.

Izgudrota „saules krāsns"

Kanadas aizsardzības padomes zinātnieki, pārveidojot kādu vecu armijas prožektoru, pagatavojuši aparātu, ar kuŗa palīdzību iespējams koncentrēt saules starus, sasniedzot 6000 gradu karstumu. Pārbūves darbi izmaksājuši tikai 360 dolaru, un jauno, pēc izskata vienkāršo aparātu, zinātnieki nosaukuši par "saules krāsni". Tagad to lietojot, lai pārbaudītu dažādu materiālu izturību milzīgajā karstumā. Tā kā ar aparātu sasniedzamais karstums ir 6.000 gradu, kas tuvojas tam, kāds rodas atombumbas eksplozijā, tad izdarīs vairākus mēģinājumus, kā rast aizsarglīdzekļus pret lielo atombumbu temperātūru. Pirms dažām dienām izdarītajos mēģinājumos jau pierādījies, ka nepilnā sekundē asbesta plāksne pie 1000 gradu karstuma pārvērtusies pelnos, izkusis metalls un pulverī pārvērties akmens.

RĪGAS PRIVĀTDETEKTĪVI

A. Liepas kriminālgroteska

(22. turpinājums)

Žaņa runa itin kā apsīka, bet tad viņš piepeši uzlēca stāvu, iekērās saimniekam krūtīs un lielā satraukumā sauca: "Paklau! Lija! Lija taču aizskrēja līdz! Lija prom! Skriesim!"

"Idiots!" nošņācās saimnieks.

35.

Tikai pulksten trijos rītā mesjē Paijons atcerējās īsto iemeslu, kāpēc viņš ieradies Tuluzā. Bija jāsoda kāds angļu noziedznieks Leitmans.
Edgars Volless — "Sarkanais rinķis".

ATKAL RAIŅA BULVĀRĪ Nr. 171.

Direktora kungs pašlaik neesot sastopams. Arī vakar direktora kungs neesot redzēts. nekādu ziņu viņš neesot atstājis. Bet iespējams gan, ka šodien direktora kungs parādoties. Viens kungs jau kabinetā uz viņu gaidot.

Istabene ielaida Oktavianu kabinetā.

Kungs, kas jau gaidīja, bija aizmidzis. Atzveltnī ieslīdzis, galvu plaukstā atspiedis, Andrejs Dziļezers skaļi krāca.

Oktavians, detektīvu birojam pavisam nepiemērotā trokšņa pārsteigts, sarauca pieri un drūmi paskatījās gulētājā. Tad viņa piere saraucās vēl vairāk.

Seja likās kaut kur redzēta. Nevarēja uzreiz pasacīt, kur, bet redzēta šī seja bija. Tā izraisīja Oktavianā nepatīkamas atmiņas.

"Atvainojos, mans kungs. Vai neesam pazīstami?"

Andrejs Dziļezers pagrozījās tikai pēc ilgāka laika, it kā vārdi uz viņa smadzenēm neietu tieši, bet ar lielu aplinku. Pēdīgi viņš, acis nepavēris, noņurdēja:

"Pazīstami? Nē! Kopš šī rīta nevienu vairs nepazīstu. Sākšu jaunu dzīvi. Punkts! Cauri! Beigas! Vai redzi?"

Tad viņš atkal iegrozījās krēslā ērtāk un šņāca.

Bet Oktavians bija nemierīgs — arī balss izklausījās dzirdēta.

"Khem! Mesjē, vai jums šķiet, ka šī telpa domāta gulēšanai? Buduārs, tā teikt?"

"Priekā!" dulzāja Dziļezers. "Šito tomēr laidīšu cauri. Nupat vairs nevaru." Tad viņš pavēra acis un tīri skaidri noteica: "Trīs kilo Ķīnas cinobra!" Tūlīt atkal atspieda vaigu saujā un krāca.

Oktavians sarāvās kā dzelts. — Kā tad! Šis individs bija viens no bandas locekļiem. Viens no tiem, kas otrdienas vakarā brēca: Paliec mierā, Džoni!

Mirkli Lauris cīnījās ar vēlēšanos pamest istabu, tad atģida, ka šeit nu viņš vienreiz ir, tā teikt, savā mājā. Mana māja — mana pils, kā teica angļi. — Vai franči? — Nu, tas vienalga. Kaut arī ātrumā nevarēja saprast, kā gangsteris šeit nokļuvis, detektīvs nolēma runāt ar viņu pavisam citādā tonī. Vienreiz jau viņam bija izdevies tādam bandītam iedzīt bijāšanu.

"Kungs, man šķiet, ka jūs neesat pareizi orientējies. Es jūsu sistitucijā runātu pavisam citādi. Man liekas, jūs nezināt, ar ko jums darīšana."

Andrejs pavēra vienu aci, paskatījās Oktavianā un pavisam valsirdīgi sacīja: "Nē!"

"Khem!" Lauris aizgāja aiz rakstāmgalda un vienaldzīgi galvu šūpodams, sāka bungāt uz gludās ozolkoka virsmas maršu. "Mans kungs, jūsu priekšā ir tā teikt... jā... esmu direktora palīgs. Ar vārdu sakot — uzticības persona. Konferansjē, zināmā mērā."

Nevarēja manīt, ka šis paskaidrojums Andreju Dziļezeru satriektu, bet viņš tomēr mazliet pierāva tālu istabā izšļaucītās kājas.

Lauris cienīgi apsēdās direktoram pienācīgajā krēslā un atkal ņirbināja pirkstus pret galda virsu, pārdomādams, kas īsti direktora palīgam būtu jādara.

"Šefs, ja tas jūs interesē, šodien mazliet aizkavējies," viņš sacīja, kad bija nolēmis izlikties, ka nezinātu, kas otrs par tipu. "Svarīgas konstrikcijas, kas nepieciešami prasa viņa individuālo klātbūtni. Ja jums kas steidzams, varbūt varu palīdzēt."

Andrejs Dziļezers atkal pievēra aci un, mazliet izbrīnījies paraudzījās uz direktora palīgu, kurš tagad izklaidīgi pārcilāja nedaudzos uz galda saliktos papīrus.

"Nē, zināt, es labāk gaidīšu pašu Celteku."

"Kā gribat. Bet es brīdinu, ka var iznākt liela gaidīšana. Konstrikcijas — konfūzijas, tā teikt. Un, starp citu, kungs, ko jūs gribējāt teikt, pirmīt Ķīnas cinobru pieminēdams?"

Nu Andrejs bija gluži pārsteigts. — Ķīnas cinobru? Nē. Tad gan viņš būšot pa miegam runājis. — Un tūlīt viņš atkal atspieda vaigu delnā un aizsnaudās.

Lauris nicīgi atmeta galvu, sagorīja plecus un, uz Dziļezeru vairs neskatīdamies, sāka grozīties rakstāmgalda krēslā. Pēc brīža viņš piecēlās, uzbungoja maršu uz loga stikla, tad atgriezās un, ērti apsēdies, nocēla tālruņa klausuli.

Cīparnīcu uzgriezis, detektīvs ierunājās:

"Ievas jaunkundze? Jā. Šeit detektīvs Lauris. Jā. Detektīvs. Ak jūs nezinājāt? Nu jā, Ievas jaunkundz. Tas jau ir darbs, ko parasti nemēdz publicizēt. Slepenas dzīves memuāri, kā mēdz teikt. Nē. Patiesībā esmu šai darbā jau ilgi. Jā. Nupat šinīs dienās mani arī paaugstināja par direktora palīgu. Jā. Es tagad..."

Roka, kas turēja klausuli, piepeši bija atrāvusies no direktora palīga galvas, un viņš pats sastindzis skatījās uz durvīm.

Teobalds Biezulis, pāri slieksnim pārkāpis, paklanījās un, atkal taisns atstiepies, sastinga tai brīdī, kad cēla roku pie mutes, lai nokrekšķinātos.

Labu laiku abi detektīvi skatījās viens uz otru, istabā bija dzirdama tikai Andreja Dziļezera vienmērīgā elpa un Ievas jaunkundzes izmisīgā, bet pilnīgi neievērotā klaigāšana tālrunī.

"Khem!" beidzot nokāsējās Oktavians Lauris un uzspieda klausuli aparāta dakšiņai.

Tālāk par kāsu viņš pagaidām netika, bet viņa acis piesardzīgi pasviedās Andreja Dziļezera virzienā. Nē — dzejnieks gulēja plati pavērtu muti un, acīm redzot, ir netaisījās izmantot gadījumu, lai uzbruktu direktora palīgam.

Uz Teobalda deguna gala ātri viena pie otras krājās sviedru lāses, un viņa vaigi svila tumši sarkani.

"Biezulis. Teobalds Biezulis," viņš automatiski paklanījās. Tad, piebilda: "Piedodiet. Bet vai mēs neesam...?"

"Jā, mans kungs!" tagad svarīgi atblieza Oktavians. "Man arī šķiet, ka mēs esam jau redzējušies."

Pēkšņi viņš juta, ka galīgi uzvarējis, ieplētās krēslā un prasīja: "Kā jūs, mans kungs, izskaidrosit savu vakardienas rīcību?" To sacīdams, viņš ar papīra nazi piedauzīja pie lielā zīmoggredzena tieši tā, kā filmā to bija darījis lielinkvizītors, paziņodams nāves sodu Valensijas moku kambaros.

"Bet es... Teobalds sastostījās, "es, redziet... man direktora kungs uzdeva... Un kaut gan vakar es redzēju viņu Berlīnes vilcienā, es cerēju, ka varbūt šodien... Man, redziet, iznākuši pārpratumi..."

"Nu nekas!" galvu šūpodams vīpsnāja Lauris. "Nekas, ziniet — var jau šādas konfūzijas saukt arī par pārpratumiem. Tā, bez šaubām, ir gaumes lieta. Tā teikt, indolence, vai ne? Bet vai jūs zināt, ar ko jums darīšana?"

Teobalds nokrekšķinājās, likdams manīt, ka nezina.

"Nu jā! Protams! Parastā masu impotence! Bet varbūt tad jūs būtu tik laipns un informētu, kas tie par pārpratumiem? Kādus kontraversus tad direktors jums uzdevis? Taču ne izspiegot mani — savu labo roku, galveno palīgu? Kas jūs vispār tāds esat?"

"Biezulis. Teobalds Biezulis," mazais detektīvs atkal klanījās. "Bet direktora kungs man uzdeva izsekot Spalvas jaunkundzei. Tāpēc es domāju, ka jūs arī... Es tiešām nezināju."

"Ko?!" iesaucās Lauris. Jūs arī esat direktors — es domāju detektīvs!? Tas... Khem! viņš mazliet samulsa un teikumu nenobeidza.

Biezulis pieklājīgi paklanījās un tad, priecīgāks tapis, steidzās paskaidrot: „Es arī ne. Es domāju, ka jūs ar Spalvas jaukundzi..."

"Lūdzu bez intimitātēm," viņu pārtrauca Lauris un pats drūmi skatījās laukā pa logu. "Uzdevumus nevar veikt, un tad traucē citus," viņš pēc laiciņa īgni piebilda, bet tad ieteica Biezulim apsēsties.

Teobalds vainīgs juzdamies, nodūra galvu un labu laiku vilcinājās, iekām apsēdās. Tad, uz krēsla malas atmeties, viņš brīdi pa brīdim sarausās, it kā gribētu atkal ko sacīt, bet Dziļezers mierīgi gulēja, un Lauris, uz otru pusi skatīdamies, strinkšķināja papīra nazi gar zīmoggredzenu.

"Ko jūs teicāt!!" viņš piepeši iesaucās tik skaļi, ka arī Andrejs miegā sagrozījās. Oktavians Lauris pats bija uzlēcis kājās un piskrējis klāt Biezulim.

"Atvainojos, bet es vispār nekā." Teobalds izbailēs bija pieplacis sienai, un viņa deguns vienā rāvienā bija pārklājies sviedru lāsēm. "Es vispār gribēju gan, bet es neteicu nekā."

"Par Berlīnes vilcienu!" sauca Oktavians Lauris.

"Ak tā — jā," Teobalds steidzīgi aizšāva roku mutei priekšā. "Tā bija — redziet: es dzinos pakaļ Spalvas jaunkundzei. Bet nebija neviena taksometra, un tad es ar ormani, Bet satiksme, ziniet, un..."

Lauris nepacietīgi satvēra mazāko detektīvu aiz svārku atloka.

"Ko jūs teicāt par Berlīnes vilcienu un dierektoru?"

"Jā," Teobalds vairākkārt steidzīgi rija siekalas." Es redzēju direktora kungu Berlīnes vilcienā. Pie loga, ziniet. Un tad es domāju. Bet ar lidmašīnu..."

Lauris, vairāk neklausīdamies, bija piegājis pie Andreja Dziļezera.

"Kungs! Vai jūs tiešām arī gaidāt direktoru Celteku?"

"Stils. Stils nav nekas. Satura vajag."

"Mostieties! Mostieties! Ak, kas par individu!"

Andrejs spēji uzrāvās sēdu un blisināja acis.

"Vai jūs tiešām gaidāt Celteku? Vai jums zināms, ka viņš šodien te būs?"

"Celteku? Kas, velns, par Celteku? Ak tā — jūs domājat to galveno detektīvu. Nē! Kā tad lai es zinu?"

"Es domāju, ka viņš," iesāka Biezulis, "varbūt, ka direktora kungs ..." Bet Oktavians Lauris brāzās viņam garām kā šosejas veltnis un abām rokām grāba tālruni.

"Žurnālistu Sprūdi, lūdzu... Jā. Jā — te Oktavians... Ko? Kas? Nesaprotu, kādās abstrakcijās tu runā... Kas par varoņdarbu? ... Nē, taču!"

Oktaviana piere nosvīda. Abiem elkoņiem aparātu sakampis, viņš liecās arvien zemāk pār tālruni, caur pieri uzmanīgi vērodams Biezuli un Dziļezeru. Teobalds stāvēja turpat pie sienas un, drusku pirkstgalos pierāvies, aizturētu elpu vēroja Oktavianu. Andrejs jau atkal bija aizmidzis.

"Nē!" gandrīz ievaidēdamies atkārtoja Lauris, un gārgdama no viņa krūtīm izlauzās nopūta.

Tad, kaut Sprūde otrā galā vēl runāja pilnā sparā, detektīvs piepeši nometa klausuli, piecēlās, nicīgi paskatījās uz Dziļezeru, pārlaida acis Biezulim, it kā tas nebūtu nekas vairāk par kukaini, savāca savas mantas un gaŗiem soļiem izgāja pa durvīm laukā.

Taču, vēl iekāms Teobalds Biezulis paguva no šī straujuma attapties, durvis atkal atsprāga līdz galam vaļā, un Lauris, pelēko platmali galvā, lietussargu un portfeli rokā, tikpat steidzīgi atdrāza atpakaļ pie tālruņa.

"Hallo! Vai tu vēl pie aparāta? Paklau — mans vārds taču cietušo sarakstā neparādīsies?... Mīļais draugs, lūdzu?... Nu saproti pats, tāds forsmažor, es domāju — tā neērti — Bucefals slazdos... Nu, parunā ar citiem kollēģiem arī... Ko? Zaudējumus... Atlīdzināt... Uu, paklausies, tā ir... Labi, labi. Neaizmirsīšu."

Oktavians pa otram lāgam devās uz durvīm, bet šoreiz viņam ceļā aizstājās Andrejs Dziļezers.

"Kas tad ir, direktor? Kāpēc tik strauji?"

Oktavians apstājās un noskatīja dzejnieku no pat saburzītajiem bikšu galiem līdz veldrē sakritušajiem matu beburiem un nicīgi nošņāca: "Kungs, jūs esat apkrāpts!"

Viņš pagriezās pret Teobaldu un šņāca vēl nicīgāki: "Jūs esat idiots!"

(Turpinājums sekos)

400 DZIEDĀTĀJU MILVOKU DZIESMU SVĒTKU KONCERTĀ

APLIECINA MŪSU GARA SPĒKU UN EKSISTENCES TIESĪBAS

Amerikas vidienes latviešu novada dziesmu svētki 28. un 29. maijā pulcināja lielu skaitu (ap 4000) tautiešu no tuvienes un no tālienes. Svētku koncertā Milvoku auditorijas zālē bija redzami ārī amerikāņi — latviešu draugi, un visi ar nedalītu sajūsmu klausījās latvju dziesmās, ko sniedza 400 dziedātāju (14 koru) virsdiriģentu Valdemāra Ozoliņa, Pēteŗa Bandera un Eduarda Ramata vadībā, piedaloties brīvmāksliniecēm Adelei Pulciņai-Karpai un Alvīnei Sinepai.

Himnas vadīja svētku goda diriģents Ernests Brusubārda.

Šis atkal bija liels mūsu gara spēka izpaudums un vienotības apliecinājums, kas nepārprotami pierādīja latviešu izcilās gara bagātības un eksistences tiesības blakus lielajām kultūras tautām.

Kā tas agrāk bija, tā arī šoreiz — latviešu dziesmu svētki nav uzskatāmi kā profesionālu koŗu koncerti, bet kā tautas svētki. Tomēr varam neliekuloti liecināt par koŗu labiem sasniegumiem kā balsu saliedējuma, tā techniskās gatavības ziņā. Lai gan bija tikai viens mēģinājums un koŗiem ļoti īsā laikā bija jāpierod pie triju diriģentu zižļiem — koncerts tomēr nepārprotami liecināja, ka koŗa dziedāšana, kas vienmēr mūs pavadījusi un bijusi mums tuva, strauji veidojas uz augšu arī svešumā.

Ievadot programmu, koŗi atskaņoja Andreja Jurjāņa Svēto lūgšanu, ko klausītāji uzņēma dziļā pazemībā. Dzidrais piano, spēcīgie kāpinājumi un balsu precizitāte modināja dziļas izjūtas un izraisīja asaras klausītāju acīs.

Satraukti un drāmatiski izskanēja E. Dārziņa Ciānas bērnu ievads, pārejot skumju apdvesmotā liriskā vidusposmā, kam atkal sekoja spēcīgs kāpinājums, noslēgdamies traģiski bezcerīgā atziņā. Bija izmanāma virsdiriģenta V. Ozoliņa dziļā mūzikālitāte un smalkjūtīgā pieeja, kas priekšnesumam piešķīra cildenumu un daiļumu.

Sekoja mūsu mūzikas patriarcha Jāzepa Vītola meistardarbs Karaļmeita ar savu drāmatisko sākumu un beigām, kas izskanēja spēcīgā akcentējumā virsdir. P. Bandera aizrautīgā vadībā.

Helmera Pavasara bērzi sniedza skaistu daiļuma pārdzīvojumu un ļāva skatīt dzimteni vienos ziedos, kaut šī dziesma savas augstās testitūras dēļ koŗiem parasti tik labi nepadodas.

P. Barisona Mūzai ir samērā maz dziedāta dziesma, tā prasa no izpildītājiem labu rutīnu, jo disonanču tīrskanība un precizitāte uzstāda diezgan augstas prasības, tādēļ par rezultātiem varam tikai priecāties.

J. Zālīša dziesma Ceļš uz dzimteni, kas bagāta chromātismiem, sevišķi tenoriem, sniedza siltu izjūtu un pavēra skatiem neaizmirstamās dzimtenes ainavas.

Koši un vareni izskanēja J. Vītola klasiskā Gaismas pils virsdir. Ed. Ramata skaidrā un noteiktā vadībā.

Programmas otrā daļā klausītājus pārsteidza vīru koŗu bagātīgais sniegums ar labi saliedētām balsīm. Bija jāatkārto Ed. Vīgnera Trimpula un V. Ozoliņa Rozes, ai rozes, bet sevišķu interesi izraisīja J. Norviļa jaunā dziesma Jāņu laiks un Alfr. Kalmiņa Karš, kuŗas koŗi telcami veica, lai gan šīs abas dziesmas ir diezgan pagrūtas.

Trešā daļa iesākās ar J. Cīruļa Maldiem, pagausā tempā. Sekoja Volfganga Dārziņa Birzēm rotāts — patriotiskā pacilātībā.

Maz dzirdēta dziesma, ar ritmiski komplicētiem un sinkopētiem altiem un basiem, A. Ābeles Jūras meitas sagšas auda, sākumā šūpojās nemierīgos viļņos, līdz nonāca mierīgos ūdeņos un nobeidzās labā klusinātā noskaņā.

J. Kalniņa Kuŗš putninis dzied tik koši — arī izskanēja samērā koši, J. Graubiņa Alutiņš bāleliņš ar savu interesanto salikumu, draiskulīgo un humora pilno saturu aizrāva klausītājus, izsaucot spontānus aplausus, to vajadzēja atkārtot.

E. Melngaiļa košais Jāņu vakars bija tuvs klausītāju sirdīm un valdzināja ar tradicionālo līgo dziesmu daiļskanību. Arī to vajadzēja atkārtot.

Koncerts noslēdzās ar majestātisko A. Jurjāņa kantāti Tēvijai, ko publika uzņēma ar lielu sajūsmu, par spīti mazai kļūmītei pirmā posma beigās. Soło partiju dziedāja Adele Pulciņa-Karpa. Lielajā auditorijā viņas balss izskanēja dzidri un daiļskaņi, priekšnesums bija dziļi izjusts un izteiksmīgs. Klavieŗu pavadījumus lietpratīgi veica Alvīne Sinepa.

Labie rezultāti, kādus šai vērtējumā sniedzu nenozīmē to, ka koŗi savā darbā būtu jau sasnieguši pilnību, bet gan liecina, ka mūsu koŗi progresē, un šis pozitīvais vērtējums lai dod tiem jaunu sparu tālākas izkopšanas un izveidošanas darbam, kaut gan zinu, ka tas prasīs lielu ziedošanos un pašaizliedzību šinīs dažkārt grūtajos apstākļos.

Šo lielo svētku labā organizācija un vērtīgā programma lieku reizi pierāda, ka latvieši ir pilnā mērā saglabājuši savu senču svēto mantojumu — krietnas un augstvērtīgas darba spējas, kur izpaužas tautas gara diženums.

Šie svētki deva ne tikai neaizmirstamus brīžus apmeklētājiem, bet bija arī ļoti nozīmīgi mūsu jaunajai audzei, kas tik lielā skaitā tajos piedalījās gan kā programmas izpildītāji un rīkotāji, gan kā klausītāji un vērotāji.

Brīvm. A. Vidzemniece.

DV KV teātris Norandā. Sirsnīgus vārdus teātrim veltīja V. Gremze, visu tautiešu vārdā pasniedz t rež. F. Lintiņam krāšņus ziedus
Foto E. Vītuss

VIESTURS DZIED UKRAIŅU SVĒTKOS

DV St. Katarīnas — Niagāras vīru koris Viesturs diriģenta V. Lindes vadībā, ar ievērojamu skaitu dziedātāju pastiprinājumu no Hamiltonas un Toronto vīru koŗiem dziedāja ukraiņu sarīkojumā sadarbā ar ukraiņu brīvības cīņu 40 gadu atceres dienu. Sarīkojums notika brīvā dabā, Ontario ezera krastā. Kokiem ierobežotajā sarīkojuma laukumā latviešu vīru balsis izskanēja ļoti iespaidīgi, un daudzie klausītāji ukraiņi — un pārējo tautību lūgtie goda viesi neskopojās ilgiem aplausiem. Viesturs koris ar savām dziesmām un raženajiem panākumiem ieguvis lielu popularitāti arī pārējo tautību dziesmu draugu pulkā. Koŗa vadība nolēmusi pašreiz dot dziedātājiem nelielu atpūtu, lai tad visu enerģiju un uzmanību veltītu lielajam Draudzības dienu koncertam Niagārā 2. jūlijā.

Andrievs Salmiņš.

MEKSIKĀŅU MELODIJA

Eh, Karačo! Kāpēc gausties?
Klausait jautras dziesmas skan,
Strādāt varēs arī rītu,
Pievakare pieder man!

Manas domas naigas kliejo
Uz to sirmo ciemu tur,
Kur vēl Papanija dejo,
Kesalkuatta laudis bur...

L. SEPE ĀPBUR HAMILTONIEŠUS

Jau konservātorijas skolnieku vakaros Rīgā Ludmilla Sepe apliecināja sava vokālā un mūzikālā talanta spilgtumu un siltumu. Par to vēl labāk pārliecinājāmies viņas dēbijā toreiz Nacionālajā operā, dziedot Pučini Baterflaju. Nu ir pagājuši gadi, un Ludmilla Sepe izaugusi par lielu vēriena dziedātāju, sasniegusi meistarību, kas klausītāju valdzina un apbur. Tā ir ne vien viņas silti un skaisti tembrētā balss, bet visnotaļ viņas mākslinieciskā personība, izjūtas bagātība, kas ikvienu dziesmu klausītājam „atver valā kā rētu." Vienalga, vai tā ir Alfr. Kalniņa jaunības dienu, Jau aiz kalniem, Verdzenes dziesma, Jāņa Zālīša Karavīra līgaviņa, Rīts, Jāņa Mediņa Noktirne vai operu ārija, — visur Sepe atradusi īsto stīgu un noskaņu. Kāda sīciņa un tomēr nozīmīga niānse, kāds jauns, agrāk nedzirdēts akcents viņas atskaņojumiem piešķir tīri personisku toni. To visspilgtāk sajutām kaut vai Jāņa Kalniņa Vienmēr kāda zvaigzne aust, kaislīgi rotaļīgajā Es nezinu un Mediņa Noktirnē, to varējām saklausīt arī Brāmsa tik pazīstāmās dziesmās, kā Das Maedchen spricht um Vergebliches Staendchen. Dziļu iespaidu atstāja Sibeliusa Rozes un Mans putns neatgriežas, pat Verdi, Čaikovska un Br. Skultes operu ārijās, kas ar aci raugoties likās izlecam no kamerstilā ieturētās programmas, valdzināt valdzināja. Tā ir Ludmillas Sepes māksla, viņas artistiskās intuīcijas un intellekta laimīgais līdzsvars. Viņa klausoties ir lieki runāt par kaut kādām „augšām" vai „apakšām." Viņas instruments ir izlīdzināts un labi noskaņots kā Hertai Lūsei, un Ludmillu arī gribētu nosaukt par Hertas labāko un tiesīgāko mantinieci.

Klavieŗu pavadījumus nevainojami spēlēja Anatolijs Bērzkalns.

J. Cīrulis

L. Sepe atvadās no Toronto

Savā atvadu koncertā sv. Andreja baznīcā, kas bija pulcinājis pilnu zāli L. Sepes dziesmu draugu, māksliniece dziedāja galvenokārt operu un operešu ārijas, dažas no tām arī oriģinālvalodā. Ar savu izjūtu un šarmanto priekšnesumu Sepe dziļi iejūsmoja klausītājus, un tie neskopojās ar aplausiem un lūgumiem pēc piedevām, kuŗas māksliniece arī labprāt nodziedāja atsaucīgajai auditorijai. Skiet, ka operas skatuve arī ir L. Sepes īstā vieta, kur viņa visspilgtāk var izteikt visus savus dotumus — kā tīri vokālajā plāksnē, tā arī skatuviskajā.

Daļu no koncerta tīrā atlikuma māksliniece ziedoja latviešu Sestdienas skolai, par ko viņai pienākas visas skolas saimes sirsnīgs paldies!

SLAVENĪBU VĀRDI UN ZVAIGZNES ZEM VIDUSJŪRAS PIEKRASTES DEBESĪM

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO KANNĀM

II

Godalgošanas komisija nepieņēma Renuāra filmu Franču kankāns, jo tā, kaut gan uzskatāma par šedevru, tikusi jau rādīta ārzemēs. Paralēli festivālam kino izrādes notika katru rītu labākās kino telpās Kannās. Tā kā Kannas ir īsta filmu birža, tad še sabraukušie filmu magnāti, festivālā laikā noskatās izrādes, pērk filmas un pieņem projektus turpmākiem uzvedumiem.

Skandalozs festivālā bija gadījums ar filmu Bel Ami pēc Mopasāna romāna, kuŗu izrādīja vienā no vietējām kino telpām. Nicas prefekts to pēkšņi aizliedza kā piedauzīgu, un kad skatītāji bija jau sanākuši, policija aplenca telpas un lūdza visus tās atstāt. Katrs var iedomāties miljonāres amerikāniete un stīvos anglus, kuŗus policija izcēla no ērtajām atzveltnēm!

Neskatoties uz iepriekš teikto, Kannās valdīja jautrība un daudz noslēpumu, kā vienmēr bija vērojamas idilles: Oskara ieguvēja Grēsa Kellija bija vienmēr redzama franču aktiera Žanna Pomona pavadībā, jaunā vācu aktrise Margita Saad — Francijas vēstnieka dēla, Luijsa Fransuā-Ponsē (cik paradoksāli, viņš ir arī vācu filmu pārstāvis Kannās!) sabiedrībā. Lielākā daļa slavenību tomēr bija nesen salaulātie: tā Olīvija de Havilande ar franču žurnālistu Galante, ar kuŗu tā iepazinās pirms gada šai pašā festivālā; pazīstamā peldētāja Estere Viljama ar vīru; daiļā italiete Lollobridžida, kuŗas automašīnu apbrīnotāji pacela uz rokām ar pašu aktrisi un tās laulāto draugu; tur bija arī Orsons Velless ar savu jaunpielaulāto italieti, kuŗa tēloja viņa meitas lomu Orsona pēdējā filmā Mr. Arkadin.

Karltona viesnīcā ļoti diskrēti parādījās daudz aptenkotie Zsa-Zsa Babor ar savu veco draugu Profirio Rubirosu, kuŗš izteicās, ka viņa 4 laulības nekādu laimi viņam neesot garantējušas, tādēļ viņš nācis pie atzinuma vairs nelaulāties.

Starp aktieŗiem bija, protams, arī daudzi citi: kā šarmantā Mišela Morgāne ar vīru, producenti — sērs Aleksandrs Korda, Rīds u. c.

Līdz pēdējais dienai nebija zināms, vai amerikāņu filma Karmena Džoness tiks pieļauta konkursam vai ne. Bizē ģimenes pēcteči, kā arī viņa darbu izdevēji bija kategoriski uzstājušies pret šāda veida Karmenas izpratni, kur tēlotāji ir nēģeŗi, kaut gan skaistām balsīm, turklāt Eskamillo — bokseris, bet Karmena modernās aviācijas fabrikas strādniece! Dienu pirms festivāla slēgšanās no ASV „atlaidās" arī šarmantā, melnā Karmena — Doroteja Dandridža, un no Romas atbrauca Žans Kokto, kuŗš vēl vienmēr ir šī festivāla goda prezidents, bet atstājis visas ķibeles un nepatikšanas savam draugam Marselam Paniolam. Ž. Kakto nesen bija ļoti slims, ārsti viņam aizliedza rakstīt, tāpēc viņš sāka glezнot, it sevišķi grieķu dievus. Pēc Kokto metiem tika austas Aubusson darbīcās arī viņa segas. Visi viņa darbi guvuši lielu piekrišanu Romā.

Pēc Kokto ierašanās visas strīdīgās puses samierinājās, un festivāla slēgšanas vakarā, pēc oficiālās godalgu pasludināšanas, neoficiāli, tika rādīta arī Karmena Džoness. Publika šo filmu uzņēma ar sajūsmu.

Pēc šīs izrādes Kannu prefekts slēdza 8. Kannu festivālu. Lai dzīvo devītais!

O. A.

Klauns Koko pārsteidz latviešus

Sekojot sirsnīgā Latvijas drauga prof. I. Morgana aicinājumam, uz Kardifu devās Elza Žebranska, Ks. Bidiņa, pianiste Marianna Zariņa, kā klavieŗu pavadītājs komponists A. Jērums un Zuikas koris. Latviešu dziedātāji un spēlētāji piedalījās Kardifas universitātes pavasaŗa svētku koncertā, kur prof. I. Morgans bija saaicinājis arī latviešu klausītājus no plašas apkārtnes. Goda vietā sēdēja kāds 80 g. v. lietuvietis no Jelgavas, kas uz Angliju pārcēlies jau pirms 60 gadiem.

Koncertam ejot pilnā gaitā, prof. Morgans uz skatuves kādā priekšnesumu starpā pēkšņi uzveda klaunu Koko pilnā klauniskā ietērpā ar sarkanu degunu un pusmetru gaŗām tupelēm. Viņš pašreiz uzstājies ceļojošā Bertrama Milla cirkū Kardifā un arī ir cēlies uz Latviju. To negaidot uzzināja, sirmais velšu profesors iedomājās, ka arī klaunu vajadzētu parādīt publikai. Latviešu mākslinieces, kas pie šādas „brīvdomāšanas" mazāk pieradušas, bija zināmā mērā nepatīkami pārsteigtas. Publikai un Zuikas koristiem turpretim prieks bija liels.

V.

Aina no vācu lielfilmas Ludvigs II. Ķēniņš Ludvigs II (O. W. Fischer) iepazīstina savu jaunības draudzeni ķeizarieni Elizabeti (Ruth Leuwerek) ar jaunceļto Neušvānšteinas pili
Foto Aura

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA 25. N-RS

1562 — 1587 — Hercogs Gothards Ketlers — pirmais Kurzemes un Zemgales hercogīstes valdnieks.

1566 — Hercogs Gothards apprec Meklenburgas princesi Annu.

1567 — Hercogs Gothards uzceļ 70 jaunas baznīcas hercogīstē. Līdz tam pastāvēja tikai 3 baznīcas un 6 kapličas.

1570 — Hercogs Gothards ar Privilegium Gothardianum nosaka muižnieku tiesības. Zemniekus piesaista zemei (glebae adscripti).

1575 — Kurzeme paliek neitrāla polu-maskovitu karā.

1576 — Hercogīstes galvaspilsētu pārceļ no Kuldīgas uz Jelgavu.

1583 — Jelgavā atklāj jezuītu skolu.

1585 — Pēc Magnusa nāves Dānijas karalis pārdod Pilteni Polijas karalim par 30,000 sudraba dālderiem, bet Piltene paliek ķīlā markgrāfam Brandenburgas Fridriciam, kas šo summu aizdeva Polijas karalim.

1587 — 1639 — Gotharda vecākais dēls hercogs Frīdrichs valda pār Zemgali. Viņš apprec Pomerānijas hercogieni Elizabeti.

1587 — 1616 —Gotharda jaunākais dēls hercogs Vilhelms valda pār Kurzemi. Viņš apprec Prūsijas princesi Sofiju.

1590 — Dibināta Jaunjelgava Daugavas kreisajā krastā.

1606 — Zviedri iebrūk Kurzemē.

1609 —Hercogs Vilhelms atpērk no Prūsijas Grobiņu, senu Kurzemes cietoksni, ko pazina jau vikingi.

1611 — Kodificēti Piltenes statūti.

1615 — Hercogs Vilhelms liek izpildīt nāves sodu muižnieku opozicijas vadītājiem brāļiem Noldēm.

1616 — Polijas seims, kur dominē dižciltīgie, atceļ hercogu Vilhelmu. Pēdējais dodas trimdā. Arī princim Jēkabam, Vilhelma mantniekam, atņemtas mantojuma tiesības uz Kurzemes troni.

1617 — Kurzeme un Zemgale apvienotas vienā hercogistē ar Frīdrichu kā valdnieku.

1621 — Zviedrijas karalis Gustavs Ādolfs piedāvā ekshercogam Vilhelmam Livonijas hercogisti, bet Vilhelms atsakās.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

I NODAĻA

(13. turpinājums)

„Vecmeisteru gleznās Madonnai atsegta krūts, rokās dus bērns, un tomēr viņas vaigā šķīstums, pazemība un gods. Staro mīlestības gaisma. Debesis un sejā."

„Madonna? Tā ir cita opera. Kaut ieņemta no Svētā Gara, viņa dzīvoja zemes dzīvi kā visas sievas. Dzemdēja un raudāja pie kapa. Tas ir kaut kas cits. Es runāju tikai par Ievu. Es viņu nekad neredzu gaismā, abažūru rožainībā. Mana iekāre roka nekad viņai nepieskaŗas, mans izsalkuša zvēra spēks un pārspēks neatņem viņas augumam jaunavības jaukumu, man pretīgi bērni. Ņaud, čīkst. Tālu mājām jāskrien ar līkumu! Un šīs sievas — bērnu mašīnas! Un šīs hinīna pārēdušās histeriskās baudītājas, ārstu kabineti un uzgaidāmās telpas pilnas ar tādām. Klāt nāk visādās viesības. Nē, es esmu par samaitātu. Tavas grēkā kritušās Ievas mazmeitu samaitāts. Lai mana Ieva guļ. Neskaries tai klāt. Bet mūsu, izdzītā Ādama pēctecim, mūsu laiku virietim, kas aizņemts maizes darbā birojā, fabrikā un laukā, aizsniedzamās un laulībai izraudzītās sievas — Ievas meitu meitas ir lietišķu un praktisku apsvērumu ieguvums. Lētāka dzīve, nav jādauzās apkārt, uz galda vienmēr labas pusdienas, atvilktnē salāpīta zeķe. Gribi — mīlē, gribi — strīdies. Klausies, ja tā padomā, vai arī tā nav sava veida Paradīze? Kaut atblāzma. Bet, lūdzu, es tevi lūgšu tomēr gleznot atturīgās krāsās un delikātās formās."

„Jā, piedodi, tu lūgsi mani krāsām aptriept zosu cepeti, baravikas krējuma mērcē, kas tev tik vareni garšo uz svētdienas galda. Saprotams, arī burgundieti stabilā pudelē. Aiz iztukšotas vīna glāzes plānā stikla kā briesma pārēdies dzīvnieks, stalbas sievas seja. Tālāk aizmugurē ietriepts virtuves priekšauts. Varbūt klāt pieliksim kurpju pāri, platu un ērtu, bez papēžiem, jo augstie papēži, prievīte vai zīda zeķe pavedina uz tavām ikdienas domām. Paldies! Šis Paradīzes priekšstats man neder. Es nemāku gleznot un gūt piepildījumu atraugās un gremošanas procesa labsajūtu žāvās."

„Ak neatsaki, meistar Jonatān! Tava glezna būs izstādes nagla. Un tici, visi lielie gaisotņu kritiķi laikrakstu slejās priecīgi sagavilēsies. Tev piešķirtu pat stipendiju uz Parīzi."

„Jā, pie franču kuliņārās mākslas slavenā pavāra Le Koka."

„Tavā fantazijā nav mūsu laikmeta nekaunības, Cik sviņīgi: diploma darbs. Kas tas ir — diploms? Tā saucamā gatavības apliecība? Zīmogs pierē visai nākotnei? Jāsmejas! Bet nē, tu sēdi, gumsti, pārdzēries salašņu un pērļu zvejnieku sabiedrībā, pārmīlējies ar cita vīra sievu, nožēlojami tevi uzlūkot. Meklē dziļumus un augstumus, bet nejūti, ka pats iestigsti seklā krasta ikdienas smiltīs. Tev nav drosmes cept pīrāgus, zosis un pīles, nav tās iznesības un lunkanības, kāda ir restorāna sulainim — pāri viesu galvām uz viena pirksta izbalansēt paplāti ar karsta buljona tasi. Lūk, tur tas suns aprakts. Jau trīs mēnešus tu staigā grūts uz kājām un galvā un mokies neziņā, kas īstā māte — primitīvā gulšņa Ieva vai kustīgā pavedēja Zenta. Katrs, ja labi grib, var tevi izsist no sliedēm. Un nupat, es jaužu, debess tev sūta putnu. Putnu Mariju!"

„Nē, vājprātīgais! Tas esi tu, ne debess, kas visu nedēļu uzmācīgi un neatvairāmi dzen manās domās šo nereālo tēlu. Dažubrīdi patiesi nesaprotu tevi. Greizsirdība? Tukšā gaisā? Patiesi komiski pāragri. Es tavām dāmām vienmēr esmu griezis muguru un par nožēlu vai tev par prieku kaimiņu dārza meitenē saskatu tikai tavas Paradīzes bezpersonisko lelli, vai nākamo ķēkšu un gulšņu tautsaimnieka Edmunda Gaura neauglības gultā. Tu man šovakar neatbildēji. Kāda viņa augumā? Apaļa? Smagnēja? Kūtrām kustībām? Varbūt sausa, gaŗa un kaulaina? Man taču nav nekāda priekšstata!"

„Ne mirkli tu neesi viņai griezis muguru! Jau no tā brīža, kad uz galda gulēja Ženes izbārstītās rotas. Mūsu acis satikās. Es nevaru un nevaru aizmirst tavu skatu. Pašu likteni, ne zelta važu, tu aptini viņas zobu reiz pārkostajai rokai. Tavas acis plēsa, cinījās un neatteicās. Iekāroja — un guva. Jā, jā, nesmaidi. Es tevi pazīstu labāk kā sevi."

„Nē, nepazīsti, tālu nepazīsti."

„Tu vari nostaigāt nedēļas un mēnešus kā nolauzta raga apdzisis velns. Bet tad pēkšņi. —"

„Jokdaris!" Jukāns pārtrauca Edmundu, un smējās un atkal smējās, pārgāja istabu, apstājās un smējās vēl skaļāki. „Sajuceis jokdaris. Kādu izdomātu atzīšanos tu gribi izspiest? Ir pavisam cita lieta. Varu, roku uz sirds liekot, godīgi atzīties: es tevi slepeni apbrīnoju un nožēloju, ka neesi tikai mans attēls spogulī. Tu ierosini fantaziju. Tu netieši palīdzi tikt skaidrībā ar vairākām problēmām, sajukušu domu variācijām. Bet, dažubrīdi tas uzdzen šaubas. Mocošas kremtas kā ķirmji kokā. Es zinu — kompleksi. Tie ir kompleksi. Es mulstu, kļūstu nedrošs un neticu sev, savai varēšanai. Tev, ne man, vajadzēja izvēlēties glezнotāja ceļu. Bet es nezinu, es domāju... Un pēc visas tās jēgas ar Zentu, aizsiešanas no viņas, un tagad, nē — ja es juŗos kaut cik fiziski labi, es tūlīt uz vietas drāztu atpakaļ uz Rīgu. Nepārproti. Deg pirksti sāp smadzenes. Vai tu vari mani iejusties un saprast? Gribu savu celli, loga skatu pāri Rīgas jumtiem. Aeis tik labi atpūšas Daugavas ūdeņos un tālo zemju kuģu mastos. Un ar pirkstiem pārslīdēt audeklu graudaino virsmu, atvērt terpentīna pudeli, paletei uzlocīt eļļas krāsu čūskas, kadmija dzeltenas, kobalta zilas, zaļas, sarkanas, melnas un baltas."

Viņš sabāza rokas bikšu kabatās, nolieca galvu: „Es smejos, bet patiesībā raudu kā Amadeuss pie alus kausa. Man šovakar ir pēc viņa ilgas."

„Jonātān, Jonātān!" Edmunds atstūma tējas glāzi un piecēlās. Viņš uzlika roku brāļa plecam. „Jukt, būs labi. Tev nolāsojusi piere, Ulles vestās zāles dzen laukā nelabumu. Es saprotu. Es tevi saprotu, Jonatān, arī citādi. Tava Paradīzes dārza debesis nav zemas, arī tukšas ne. Tu esi mirstīgi grēkojis, tavs gars līdz ar to apaugļojies, un tu esi radīšanas pirmsstadijā. Tu briesti, tev nelabi, tu mokies bažās par to brīdi, kad būs jādzemdē un pasaules acīm jārāda savs gara bērns. Viņa vēl nav, bet tu to jau iemīlējis un domās cīni viņam gaismas ceļu. Bet, Jonatān, vai es runāju ar nekaunīga diletanta muti? Es negribētu tevi aizkart. Un klausies, vai tu neesi pamanījis, ka bieži ķircinu un radu izdomu gleznas, kas netieši patapinātas no Amadeusa, vecā, labā zēna — un tevis paša? Cik reizes nav sēdēts jūsu abu sabiedrībā. Cik reizes nav berzti un spodrināti galvu podi! Piedodi manu šī vakara... kā teikt, bet arī es esmu mazliet izsists."

Viņi iemeta viens otram sejā ātrus skatus, paspieda rokas un vairs nestrīdējās.

(Turpinājums sekos)

Franču literārais mēnešraksts Les Nouvelles Litteraires iesniedzis aptauju visiem apgādiem Francijā, lai uzzinātu, kas grāmatu tirgū pēdējos desmit gados bijuši ievērojamākie "bestselleri". Aptaujā ietelp 107 autoru 148 darbi, kas pārsnieguši 60.000 eksemplāru lielu metienu. Izrādās, ka saraksta pašā pirmā vietā stāv Gurēšija ironiskais romāns "Dons Kamillo," kas izdots 798.000 eksemplāros. Krietni zemāk, "tikai" ar 527.000 eksemplāriem, stāv kāda kaŗa lidotāja atmiņu grāmata "Lielais cirkus", bet trešā un ceturtā vietā divas grāmatas, kas uzskatāmas kā vidusmēra lasītāja informācijas avots par apstākļiem Padomju Savienībā. Tās ir — Kravčenko pirmais darbs "Es izvēlējos brīvību" un Kestlera romāns "Nakts pulksten divpadsmitos dienā". Piektā vietā nāk aistētiski pilnskanīgais Verkoras darbs "Piekrastes klusumā", kam tūlīt ar 400.000 eksemplāriem seko arī latviešiem labi pazīstamā Pusnakts lidojuma autora Sant Eksīperī sacerējums "Mazais princis", aiz sevis ar 360.000 eks. lielu tirāžu atstādams A. Kamī romānu "Mēris". Tālāk seko vairāki pazīstami cittautu autori, kā Hemingvejs ar "Vecais vīrs un jūra" un citiem saviem darbiem, Kronins, Pērla Baka, Katelīna Vindsora, Grēms Grīns, Dafne de Muraja, Dkžons Knitels Luiss Bromfilds un citi. Sarakstā minēta tikai viena dzeju grāmata — ar 275.000 eks. sešpadsmito vietu ieguvusī Preverta dzeju izlase "Paroles", bet vienīgais drāmatiskais darbs ir 90-tā vietā ar 90.000 eks. — Anuļa drāma "Antigone".

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus:

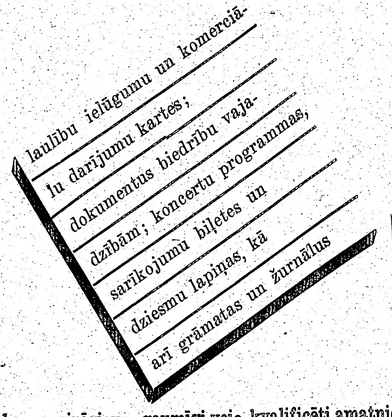

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar ilggadīgu praksi

Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto 3 dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

GRĀMATAS BRĪVLAIKAM

J. Sārts — Pieviltie, romāns, ies. $2.50
„ broš. $2.00
Iv. Kaija — Gaidas pirmā mīlestība, ies. $2.50
„ broš. $2.00
Iv. Kaija — II d. Atzīšanas ābols, ies. $2.50
„ broš. $2.00
Ž. Unāms — Melnā vara, broš. $0.60

DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Atvērta pirmdienās un ceturtdienās no 8—8 vakarā
Otrdienās, trešdienās un piektdienās no 8—6 vakarā
Sestdienā no plkst. 8 — 4 pp.

KELLY & KRAAG REALTOR

1540 Eglinton Ave., West, Toronto

Sniedz informāciju māju pirkšanas un pārdošanas gadījumos katrā laikā. Labs obligāciju (morgage) izkārtojums.

Aizdevumu sagādē par 3% gadā.

GADĪJUMA PIRKUMS:

$13.900 — ST. CLAIR — ROGERS rajonā, 8 istabu divu stāvu atsevišķi stāvoša māja, dubultgarāža un privāts iebraucamais ceļš, eļļas apkure. Zema iemaksa.

Zvanīt ALDONAI SPROĢIS
Darbā RU 1-1464, mājās HU 9-4325, Toronto

Aiz DZELZS aizkara

Rīgas radiofons ziņo:

SKOLĒNI DĒSTA KUKURŪZU

10. maijā. „Cīņas ievadā: sakarā ar vēlo pavasari visā republikā lauku darbi stipri novēlojušies. Arī šinī gadā gaida no MTS traktorus, bet neizmanto zirgu spēku, kaut gan republikā ļoti daudz zirgu. Traktori sliktas operātīvās vadības dēļ nav sagatavoti darbam. Dažas kolchozos izsniedz papildus darba dienas devas 15 rb. un 1 kg graudu, lai kolchozniekus ieinteresētu strādāt."

15. maijā. „Rīgas rajonā šodien sākās kukurūzas dēstīšana. Kolchozā Jaunā straume no Rīgas ieradās 150 skolēnu, jo jādēsta rokām. Nodomāts dienā apdēstīt 15 ha."

„Kuldīgas rajonā Lisenko vārdā nosauktā kolchoza pr-dis Rubulis teica: „Stāvoklis kolchozā smags, tāpat kā blakus kolchozos. Rudenī palika daudz neuzartas zemes. Pavasaris vēls. Sākumā bojājās traktori. Naktī aram, dienā sējam. Palīdzēt kult kukurūzu ieradās skolēni no Padures. Viņi palīdzēs mums apdēstīt ar kukurūzu 76 ha. Tagad disciplīna uzlabojusies. Labi strādā tie cilvēki, kas kolchozā iesaistīti pēdējā laikā."

„Agrā rītā jau 50 arāju strādā Tīrumos Kārsavas rajonā kolchozā Uzvara. Darbu viņi beidz tikai vēlu vakarā, bet traktoristi strādā visu nakti."

19. maijā. „Lauksaimniecības ministra vietnieks Kozlovskis teica: „Jau pašā sākumā kukurūzas sējas darbā pielaista liela kļūda, piem., Dobeles MS rajonā kvadrātveida lizdās kukurūza iedēstīta tikai 2 ha platībā. Vainīgie jāsauc pie atbildības.

Daudzi kolchozi nav vēl izņēmuši no noliktavām kukurūzas sēklu. Darbā maksimāli jāiesaista skolēni un iedzīvotāji. Tūkstoši skolēnu starp 10. un 25. maiju tiek sūtīti uz kolchoziem dēstīt kukurūzu."

22. maijā. „Vakar Vorošilova vārdā nosauktajā kolchozā Dobeles rajonā kukurūzas dēstīšanas darbā strādāja 189 skolēni. Sociālistiskajā sacensībā uzvarētājai grupai apsolīta 600 klm ekskursija uz kolchoza rēķina. Pirmājā dienā strādāja tikai 33 skolēni."

SMAGI DARBA APSTĀKĻI TĀLAJOS ZIEMEĻOS

10. maijā. — „Vakar palika 10 gadu, kopš dibināta Rīgas amatnieku skola, kurā sagatavo sakarniekus. Skolu beiguši 1000 skolēnu, kas ļoti smagos apstākļos strādā taigā, tuksnešos, kalnājos tālajos ziemeļos. Lielākā skolēnu grupa apbalvota PSRS min. kabineta goda diplomiem."

ANGĻU KUĢIS RIGAS OSTĀ

„Vakar Rīgas ostā sākās vasaras sezona. Šodien izkrauj angļu kuģi Heteldor, kurš no Kubas atvedis vairākus tūkstošus tonnu smalkā cukura. Tvaikonis Tomsk atvedis daudz siļķu, kuŗas latviešu zvejnieki sazvejojuši Atlantijas okeanā. No kuģa Rjazaņ izkrauj Norvēģijas siļķes.

Šinī gadā Rīgas ostā jāpiekrauj un jāizkrauj kuģi par 20% vairāk kā pag. gadā."

DĒSTA KOKUS UN KRUMĀJUS

11. maijā. — „Vakar Rīgas — Pskovas ceļmalās apm. 40 klm. garumā iedestīja egles, akacijas, papeles, ceriņus un mežrozes. Uz tā paša ceļa aiz Baložiem 5 klm. posmā iedēstīja liepas."

EKSPORTĒ TELEFONA APARĀTUS

„Daudzi Rīgas uzņēmumi savus ražojumus sūta uz tautas demokratijām. Šodien VEFs nosūtīja 500 nelielas automatiskas telefona centrāles un 1000 telefona aparātus uz Rumāniju, un Ķīnu, bet uz Koreju un Bulgāriju — radio uztvērējus.

Vakar Rīgā sāka darboties kursi, kuŗos sagatavos atbildīgos kolchozu darbiniekus. Pirmajā grupā ir 160 klausītāju."

DZELZCEĻA SATIKSME VASARĀ

15. maijā. — „Tuvākās dienās sāksies vilcienu kustība pēc vasaras grafikas. Paredzēts uzlabot pasažieru satiksmi. Pag. gadā Rīga—Maskava bija 2 vilcieni un vasaras biegās — 3, bet šinī gadā katru dienu būs apgrozībā 2 ātrvilcieni un 2 parastie. Brauciena laiks samazināts par 2 stundām. No Rīgas katru dienu noiet tiešās satiksmes vagons uz Sočiem. Bez tam ik dienas tiešās satiksmes vagons būs uz Ķijevu. Uz Ļeņingradu katru dienu ies ātrvilciens.

Šodien no Rīgas sākās gaisa satiksme ar Maskavu un Ķijevu pēc vasaras grafikas. Lidmašīna no Rīgas dodas uz Adleru (?), kas atrodas pie Melnās jūras, ceļā tā būs 15 stundu. Ar pirmo jūniju gaisa satiksme būs starp Rīgu un Odesu. Būs līnija: Kaļiņingrada — Rīga — Tallina — Ļeņingrada."

TEĀTRIS UN FILMA

20. maijā. — „Rīgas televīzijas centrs 21. maijā rādīs Čechova stāstu Ērnieks inscenējumu un chroniku Varšavā. 22. maijā, plkst. 20 koncerts un filma — Tek dulļainie ūdeņi."

„Rīgas drāmatiskais teātris jau pirms 8 gadiem rādīja lugu Kremļa kuranti. Toreiz uz latviešu skatuves pirmoreiz parādījās Ļeņina, Staļina un Dzeržinska tēli. Tagad ir cits variants: klāt nākuši daži skati un lomas, piem., Ļeņina saruna ar angļu rakstnieku par elektrofikāciju."

—nds.

PAR KO LAUZA GALVAS RESTORĀNU ĪPAŠNIEKI EIROPĀ

VĒSTULE "LATVIJAI AMERIKĀ" NO ŠVEICES

Ja nesen vēl par cilvēku labklājību liecināja aptaukošanās jostas vietā (pieklājīgs vēderiņš), tad šodien apstākļi vairākās Eiropas zemēs krasi mainījušies, pie tam pilnīgi pretējā virzienā. Agrāk Šveices restorāni mēdza izcelties ar bagātīgu izvēli līdz pēdējai iespējai kalorijām piesātinātām visāda veida kārdinātājām maltītēm: jau pagabalu vaŗēja pateikt, ka tuvumā restorāns un, paejot tam garām, vēl ilgi sekoja vilinošā cepešu smarža.

Turpretim pēdējā laikā no restorānu logiem nozuduši bagātīgo maltīšu liecinieki — ēdienu saraksti. Pagaisusi arī Šveices šniceles un citu cepešu smarža. To vietā redzami jaunās modes slaidās līnijas cienītāju aicinoši plakāti: "Ļoti maz kaloriju saturoši spageti", "Laksiņi bez sviesta", "Putu krējuma aizstājējs", "Alus, kas jūsu slaido līniju nepārveidos 'un t. t. Slaidajai līnijai pielāgojušies arī saldumu veikali — piena un taukvielu saturošās šokolādes vietā skatlogus grezno "maz kaloriju saturoša šokolāde."

Šveiciešus šodien interesē ēdieni, kas palīdz katram slaidās līnijas tīkotājam atbrīvoties no vēderiņa un pēc iespējas vairāk pievērsties pēdējam modes kliedzienam.

Pie mana galda sēdēja divi amerikāņi un savā starpā pārrunāja jauno modi. "Vai tas varētu būt, ka mums, amerikāņiem, pienācis laiks novājināties?", teica viens no amerikāņu tūristiem.

Kāds Šveices žurnālists raksta, ka viņš varot nemaldīgi atšķirt amerikāņu sievieti no eiropietes, vērojot tikai viņu līnijas.

Reiz ievēroju kādu amerikānieti, kuŗa pētīja uzturvielu kaloriju rādītāju, pēc kam šī dāma pasūtināja kaloriju nesaturošu ogu mērci. Un tā Eiropas zemēs tas atkārtojas dienu no dienas, kaut gan amerikāņu tūristi, sekojot Šveices jaunās modes soloņiem labumiem, nejūtas visai apmierināti. Vēders prasa savu un ieradumam liels spēks! Bet ja grib apskatīt veco kontinentu, tad jāņem par labu viss, ko tas sniedz, kaut arī nākas zaudēt amerikāņu labklājības liecinieku — pieklājīgo vēderiņu.

—nds.

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1691
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7208, mājās RO 2-6324

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ADAS SLIMĪBĀS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās
3587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. Kronē-Balduma

JAUKTA ZAĻBARĪBU PLATE

Uz lielāka stikla šķīvja sakārto iesālītās rindās burkānu, balto kāpostu, tomātu, gurķu eņģīvu un seleriju salātus.

ZIVJU SALĀTI

400 gr. vārītas zivs, 500 gr. kartupeļu, 8 etiķa gurķīši, 10 marinētas baravikas vai šampiņoni, 1 ēd. kar. kāperu, sāls, pipari, eļļa, majonēze, zivju aspikas, 1 ola.

Novārītu zivi atbrīvo no asakām un sagriež četrkantīgos gabaliņos, tāpat sagriež kartupeļus un gurķīšus. Sēnes sagriež smalki, pieliek kāperus, garšas eļļu un majonēzi pēc vajadzības. Visu izmaisa, uzliek uz stikla šķīvja vai ieliek stikla bļodā, pārkaisa ar sakapātu olu un aspiku. Olas un aspika vietā var pārkaisīt ar sasmalcinātām petersīļu lapiņām.

ZIVJU SALĀTI II

1½ mārc. novārītas menca, 1 citrona sula, 1 sīpols, petersīļu lapiņas, sāls, pipari, sinepes pēc garšas, eļļa.

Novārītu zivi atbrīvo no asakas un sagriež četrkantīgos gabaliņos, pieliek sakapātu sīpolu. Eļļu, citrona sulu, sāli, piparus, sinepes sajauc un pieliek zivs sagatavojumu. Viegli izmaisa, saliek stikla bļodā un garnē ar radīsu šķēlēm vai veseliem, izgriežot rozīšu veidā.

TEĻA KĀJU SALĀTI

Teļa kājas novāra kā parasti galertu. Gaļu atbrīvo no kauliem, nospiež un atdzesē. Tad sagriež strēmelēs un sajauc ar eļļu, etiķi, sāli, pipariem un mazliet sinepju. Sakārto traukā un garnē ar sakapātām petersīļu lapiņām un olu šķēlēm.

ZAĻO KRŪMU PUPIŅU SAUTĒJUMS

1½ mārc. pupiņu, 50 gr. sviesta, petersīļu lapiņas, sāls pēc garšas.

Pupiņām nogriež galus, novelk sāņu cīpslas un sagriež šķērsām nelielos gabaliņos, Noplaucētos vai arī nomazgātas sautē sviestā, pielejot mazliet gaļas novārījuma. Sautējot var arī pielikt klāt petersīļu lapiņas.

Sautētas pupiņas gatavo arī ar krējuma piedevu un viegli pietumē. Pasniedz galdā pie gaļas ēdieniem vai arī kā patstāvīgu ēdienu vakariņās.

SAUTĒTAS PUPIŅAS AR LOCIŅIEM

1½ mārc. pupiņu, 50 gr. sviesta, sāls, paprika, 6 olas, lociņi.

Notīrītas pupiņas nomazgā un sagriež šķērsām nelielos gabaliņos un sautē sviestā mīkstas, pielejot mazliet gaļas novārījuma vai ūdens.

Gatavās pupiņas sakārto uz bļodas, pārkaisa ar papriku un sakapātiem lociņiem. Liek apkārt cepta olas. Pasniedz kā patstāvīgu ēdienu otrās brokastīs vai vakariņās.

ZAĻĀS PUPIŅAS AR SIERU

1½ mārc. pupiņu, sāls, 80 gr. sviesta, 50 gr. pamersansiera.

Notīrītas pupiņas veselas vai sagrieztas novāra sāls ūdenī. Ūdeni nolej, sakārto pupiņas uz bļodas, pārlej brūninātu sviestu un pārkaisa sarīvētu sieru. Pasniedz kā patstāvīgu ēdienu.

PASTINAKI

Pastinaki ir bagāti ar cukuru, fosforu un vitamīniem, sautē, cep un sagatavo kā salātus.

VĀRĪTI PASTINAKI

1½ mārc. pastinaku, 100 gr. sviesta, sāls pēc garšas.

Notīrītus pastinakus sagriež gareniski šķēlēs un liek vārīt verdošā ūdenī. Vāra lēnām 30—40 minūšu, tad nolej ūdeni, sakārto uz bļodas un pārlej ar brūninātu sviestu.

PASTINAKU BIEZENIS

1½ mārc. pastinaku, 50 gr. sviesta, muskats, pipari, sāls, 2 ēd. kar. krējuma.

Novārītus pastinakus izrīvē caursietu. Ieliek katliņā, pieliek sviestu, piparus, muskatu un sāli pēc garšas. Pieliek krējumu un maisot karsē, līdz masa ir vienmērīgi bieza. Ja vēlas, pastinaku biezenim var pielikt sasmalcinātas petersīļu lapiņas.

CEPTI PASTINAKI

Novārītus pastinakus gareniski sagriež šķēlēs, apvīļā miltos un cep sviestā brūnus.

PASTINAKU SACEPUMS

1½ mārc. pastinaku, 100 gr. sviesta, 50 gr. brūnā cukura, 1 tēj. kar. sinepju.

Novārītu un šķērsām šķēlēs sagrieztus pastinakus saliek ietaukotā formā. Pārkaisa ar cukuru un sinepju maisījumu, uzliek sviesta piciņas. Cep karstā krāsnī 20 min.

PASTINAKI PANKŪKU MĪKLĀ

Novārītus pastinakus sagriež smalki un iejauc biezākā pankūku mīklā. Liek ar karoti karstos taukos un cep no abām pusēm gaiši brūnus.

SAUTĒTAS SARKANĀS BIETES

2 mārc. biešu, 25 gr. sviesta, 1 ēd. kar. sāls, 1 tējk. cukura, 1 citrona sula, 4 ēd. kar. skāba krējuma, 3 ēd. kar. miltu.

Bietes nomizo, sagriež šķēlēs un ieliek verdošā ūdenī ar sviestu. Sautē apm. 1½ — 2 stundas, tad pieliek citrona sulu, cukuru, krējumu un pietumē. Visu kopā vāra 15 minūšu.

SALDSKĀBI SAUTĒTAS SARKANĀS BIETES

2 mārc. biešu, 100 gr. cukura, 3 ēd. kar. etiķa, 50 gr. sviesta, 3 tējk. kartupeļu miltu.

Novārītas bietes nomazgā, sagriež četrkantīgos gabaliņos.

Cukuru sajauc ar kartupeļu miltiem, pielej etiķi un ūdeni, vāra 5 minūtes, ieliek sagatavotās bietes un sautē uz lēnas uguns ½ stundas. Tad pieliek sāli, piparus pēc garšas un sviestu.

BIETES APELSĪNU MĒRCĒ

2 mārc. novārītu un sagrieztu biešu, 50 gr. sviesta, 2 ēd. kar. miltu, 2 apelsīnu sula un 2 apelsīnu mizu norīvējums.

Sviestu izkausē, sasautē miltus, lēnām pielej karstu ūdeni, apelsīnu sulu. Pieliek norīvēto apelsīnu mizas, sāli un cukuru. Vāra, kamēr masa top bieza, tad ieliek bietes un uzkarsē.

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708
Toronto

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūri
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-3332 un HU 8-7841

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

MĀJU PĒRKOT mūsu pārstāvis P. AVOTIŅŠ
sniegs jums laipnu un izsmeļošu informāciju visos attiecīgos jautājumos. Palīdzam sagādāt naudu iztrūkstošai iemaksai.
MĀJU PĀRDODOT,
bez atlīdzības novērtējam jūsu īpašuma tirgus vērtību un dodam padomus obligāciju pagarināšanas jautājumos.
A. L. GARBENS, Realtor
Member of Toronto and Ontario Real Estate Board
1611 Bloor St. W. Toronto, LO 2738 vai LA 8772

KAS IR ‚BARBECUE'?

Vārds „barbecue" oriģinālā nozīmē iebaudīt cūkas vai cita lielāka dzīvnieka gaļu, ceptu uz oglēm vai liesmās. Tagad Kanadā vārds „barbecue" nozīmē katra veida maltīti, kas tiek sagatavota brīvajā dabā.

CARLING'S
THE CARLING BREWERIES LIMITED
Waterloo · Montreal · Toronto · Tecumseh

Prof. A. SPEKKE
LATVIA and the BALTIC PROBLEM
(Latvian Information Bureau, London) Sketch of recent history
Autors, pamatojoties uz pēdējo laiku publikācijām, rāda pašreizējo Baltijas jautājumu smagā un nopietnā Austrumeiropas jautājumu kompleksā
Cena: ies. $1.50, broš. $1,00

Prof. E. BLESSE
MŪSU VALODA SAVU VĒSTURISKO CĪŅU GAITĀS
Latviešu valodas cīņa pret vācu un krievu valodu ietekmi. Cena 50c
Dabūjamas visās latviešu grāmatnīcās
DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

ADRESES MAIŅA
A. FLAUMS
pulksteņu, zelta un sudrablietu veikals — darbnīca
Darba laiks no 8.30-6 vakarā, sestdienās no 8-3
AR 1. JŪNIJU ATRODAS
88 RICHMOND ST. WEST
TORONTO, EM 8-5790

TORONTO LATVIEŠU JĀŅU BALLE

(JĀŅU DIENĀ)

PALACE PIER TELPĀS

ONTARIO EZERA KRASTĀ, 1 LAKESHORE RD. PIEKTDIEN, 24. JŪNIJĀ, PLKST. 8.30 VAKARĀ, TORONTO

Programmā piedalās: DAINAS KORIS diriģentes E. FREIMANES vadībā un TLB DIŽDANCIS F. AIGARA vadībā.

SPĒLĒS 12 VĪRU ORĶESTRIS

Bezmaksas galdiņi ierašanās kārtībā ● Laipna apkalpošana ● Dažādi atspirdzinoši dzērieni

Ērta auto novietošana ● Ieejas maksa: dāmām $1.50, kungiem $2.00

Visus laipni ielūdz DV, TLB, TLSpK

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau spēkā)

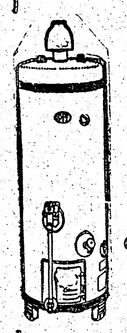

BRYANT

Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots

Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

60 mēnešu nomaksa

BEZ IEMAKSAS

36 mēnešu nomaksa

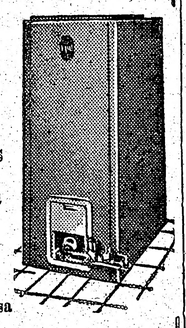

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija

GARNEY & COMPANY

15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

Grāmatas vasaras brīvlaikam

V. Gheorghin — 25 stunda, romāns, ies.	$3.80
A. Kami — Mēris, romāns, ies.	$3.20
K. Hamsuns — Pa aizaugušām tekām	$2.10
A. Niedra — Trīs Cauņu sievas	$3.00
J. Veselis — Laimas mirdzumā, dzejas	$2.50
J. Veselis — Saules kapsētā, romāns	$2.50
Z. Mauriņa — Uguns gari	$1.60

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St., Toronto

TILTA APGĀDĀ IZNĀKUSI

IVANDES KAIJAS romānu triloģija

IEDZIMTAIS GRĒKS

1. d. Gaidas pirmā mīlestība, 288 lpp. $2.80

2. d. Atzīšanas ābols, 224 lpp. $2.00

3. d. Jaunu atziņu meklēšana, 352 lpp. $3.20

Visas grāmatas iesietas. Lai saņemtu TILTA apgāda grāmatas par abonementa cenu, ir jāpērk līdz ar grāmatām arī pēdējā žurnāla TILTS burtnīca, kas maksā 50c.

Grāmatas dabūjamas vairumā un mazumā, pie apgāda ģenerālkomisionāra,

R. KRŪKLIŠA GRĀMATNĪCĀ

511 Charles St., East Lansing, Mich., U.S.A.

---

850 Bloor St. W. (pie Ossington Ave), LO 7076

MATINEE HATS

IZPĀRDOŠANA

SEZONAI BEIDZOTIES, AR 50% ATLAIDI

visām dāmu cepurēm

Marta Šverns

Jauns PĒTEŖA AIGARA romāns

LĪGODAMA UPE NESA

228 lpp. Vāku zīmējis JĒKABS STRAUPENIEKS

„Aigara romāns LĪGODAMA UPE NESA ar tautas dziesmas refrēnu kā motīvu notiek 1933. g. vasarā, un tā ārējā episkā skatuve ir kāda neliela kūrvieta, varbūt Baldone. Tā ir vasara, kad šķobās parlamentārās Latvijas stāvoklis, grūstīts kā no iekšas, tā ārienes — no lielo kaimiņu krievu un vācu pusslepeniem spēkiem. Šai fonā noris studenta Gudrupa un dejotājas metreses Krāsmates aizrautīga, kaut abiem ne jau pirmā mīlestības dēka..."

(Jānis Grīns, Latvija, 19. 2. 55.)

„Kas šai mīlestības stāstā ar laimīgām beigām ir tīkams, tas ir zināms vasarīgums, kas piepilda romāna atmosfairu, modinot atmiņas par Latvijas ainavu."

(Jānis Rudzītis, Ceļa Zīmes 23. n-rā).

Cena: autora parakstītie eks. ar velt.: $3.20, ies. $2.80, broš. $2.40

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

RŪSA $5.60

Drāmatisma piesātināts romāns, kuŗa darbība risinās uz Otrā pasaules kaŗa beigu chaotiskā fona

J. Sudrabiņa

NĪCĪBAS VIESUĻOS $2.20

Atmiņu grāmata par cīņām Volchovā. 36 oriģināluzņēmumi no Volchovas.

A. Dž. Kronina

Lielu apmēru romāni, saistoši līdz beidzamajai lapaspusei

TIRANNS $5.40

ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP $5.65

CITADELE $3.60

Bokačo

DEKAMERONS I $5.80

Lielā meistara (novelu) 101 novele par cilvēku vājībām, mīlestību, veiklību, viltu, asprātību

Dž. Steinbeks

PAR PELĒM UN CILVĒKIEM $2.40

Spēcīgu kaislību romāns par diviem draugiem, tanī aizkartas vairākas problēmas

H. Biezais

KRISTIĀNISMS, NACIONĀLISMS, HUMĀNISMS $2.90

Grāmata par mūsdienu gara kultūras problēmām

J. Reitera

TĒVREIŽU KRĀJUMS $2.20

Grezns faksimilizdevums 17. g.s. Piemērots reprezentācijas izdevums dāvināšanai sveštautiešiem

KANADAS PLAŠĀKAJĀ

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto

Pasūtinot no šiem izdevumiem pa pastu vismaz 3 grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā

A. 1. jūniju par pazemināto maksu $1.25

KĀRĻA LAZDIŅA

B. Sc. (Com.)

SANSKRIT—LATVIAN WORDS

Interesanta un pamatota viela dziļām pārdomām par mūsu tūkstošiem gadu veco un ievērojamo pagātni.

Galvenie nodaļījumi: Sociālā iekārta, Amati, Būvniecība, Zemkopība, Reliģija, Rīgas nosaukuma atrisinājums.

Grāmata saprotama arī angļu valodas nepratējiem.

Glīts izdevums, piemērots dāvināšanai

DABŪJAMA

DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont.

IZPILDU

APMETUMA DARBUS

jaunus, kā arī laboju ikkatrā vietā. Ātrs darbs, mērenas cenas.

Zvanīt no plkst. 6—8 vakarā

OL 3711, Toronto

Frank Vass B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt. 402

COLLEGE un SPADINA ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

Vajadzīga mājkalpotāja,

meitene vai jaunāka sieviete, bērnu mīļotāja, modernā mājā. Nav jāvāra. Dzīvot uz vietas. Augsts atalgojums.

Tel. RU 1-4774, Toronto

MEKLĒ MAŠĪNRAKSTĪTĀJU

izpalīdzi daļējam darbam

Zvanīt GL 8262, Toronto

Vai kāds no mūsu LAUKSAIMNIEKIEM pieņemtu uz VISU VASARU DIVAS (2) MEITENITES?

Zvanīt dienā: KE 2176, vakarā RO 6-5688, vai rakstīt:

321 Runnymede Rd., Toronto, P. Ulmanis

PĀRDODAMS

DELIKATESU un MAIZNĪCAS VEIKALS

ar 6 istabu modernu māju, karstu ūdens apsildīšanu, dubultgarāžu. Tiešī no īpašnieka. Cena 39.000, iemaksa no $10—12.000.

Apskatīt katrā laikā

307 Roncesvalles Ave, Toronto

R. BLAUMAŅA

KOPOTI RAKSTI

8., 9., 10. sējumi, ies. $11.60

Dabūjami

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas ar virtuvi Bloor W. — Jane rajonā. Uz vēlēšanos garāža. Tel. — RO 2-4963, Toronto. (315)

IZDODAMA glīti mēbelēta istaba pilsētas rietumu daļā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

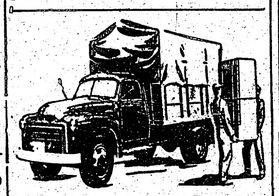

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)

Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Latviešu dāmas! Eiropas friziere

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

Apgādā IMANTA iznākusi Prof. Dr. PAULA JUREVIČA grāmata

DZĪVE UN LIKTENIS

REFLEKSIJAS PAR LATVISKO EKSISTENCI

Šī mūsu ievērojamā domātāja grāmata ir reizē latvieša ticības apliecinājums un arī spožākais ierocis cīņā pret latviešu asimilēšanos emigrācijā

Grāmatas priekšvārdos prof. Dr. P. Jurevičs saka: „Cilvēku dzīve mūsu laikmetā ir apdraudēta. Ne tikvien ar kaŗa briesmām, bet vēl vairāk ar dzīves jēgas zaudēšanu apstākļos, kādos nonākusi modernā kultūra. It sevišķi tā apdraudēta trimdiniekiem, kas, būdami izrauti no tautas vides un izolēti, ļoti viegli var zaudēt apziņu par to, kas ir īsti vērtīgs un kas tāds nav. Šī izlase ir domāta kā ierosinājums pārdomām par mūsdienu īstām un neīstām vērtībām un kā mēģinājums palīdzēt tiem, kas šaubās un meklē, nākt pie atziņām, kas, kā man šķiet, izšķir mūsu cilvēcisko likteni. Jo, ja arī mūsu dzīve ir apdraudēta, mūsu liktenis tomēr vēl ir lielā mērā mūsu noteikšanā."

Dabūjami tikai iesieti eksemplāri, kas ievietoti kasetē.

Maksā $2.80

Grāmata pērkama un pasūtināma visās solidās latviešu grāmatnīcās vai tieši apgādā

Izsūtām šo grāmatu tikai tiem grāmatniekiem, kas nokārtojuši savas līdzšinējās saistības ar apgādu un šo grāmatu pasūtinājuši.

Pasūtinot tieši apgādā š. g. jūnija mēnesī, jūs iegūsit šo grāmatu ar 25% atlaidi

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese

IMANTA

Postbox 292, Kobenhavn V., Danmark

SŪTĀM MEDIKAMENTUS UZ LATVIJU

GALDIŅA APTIEKA

19 St. Johns Rd., Toronto (pie Dundas)

Tel. RO 2-9543

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-3451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

---

LUNSKY OPTIĶIS

WA 1-3924 470 College St.

Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5927

Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

BAZNĪCAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y. Aizvesto piemiņu atzīmēsim ar dievkalpojumu un dievgaldu svētdien, 19. jūnijā; tad atcerēsimies arī padomju okupācijas 15 gadus. Plkst. 5.30 kopīgs Baltijas tautu akts Town Hall.

ČIKĀGA

Māc. Pāvils Ķirsons Meivūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Otrdien, 14. jūnijā plkst. 8 vakarā Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums.

Svētdien, 26. jūnijā, plkst. 6.30 vak. Jāņu dienas dievkalpojums.

Piektdien, 1. jūlijā, plkst. 7 vakarā latviešu skolas izlaiduma akts Beznīcas apakštelpās, 560 May St. Ft. William.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā 12. jūnijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības bazn. Aizvesto piemiņas dievkalp.

Vellandē, 19. jūnijā, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

St. Katarīnās, 19. jūnijā, pl. 3 pp. Kristus bazn. Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Londonā, 26. jūnijā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Londonā iesvētes mācības sākums 27. jūnijā, pl. 7 vak., 659 Piccadilly ielā, mācītāja mājā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 33th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave. So.)

Otrdien, 14. jūnijā, plkst. 7 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Piedalās arī māc. A. Voitkus.

Piektdien, 17. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā draudzes bībeles stunda, 20 Carrick Ave.

Māc. Artūrs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Pāvila ev.-lut. baznīcā.

Hamiltonā, Kristus draudzē dievkalpojums Tautas sēru dienā, 14. jūnijā, plkst. 7 vakarā Trīsvienības baznīcā kopā ar Hamiltonas latviešu draudzi.

Kičenerā, Mateja baznīcā svētdien, 12. jūnijā, plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563).

Svētdien, 12. jūnijā, plkst. 11 Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Svētdien, 19. jūnijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 26. jūnijā, pl. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

14. jūnijā, plkst. 8 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

19. jūnijā, plkst. 4 pp dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Lūsis.

Bramptonā latviešu ev.-lut. draudzē 12. jūnijā, plkst. 1.30 pēc p. Aizvesto piemiņas dievkalpojums Grace United baznīcā — māc. A. Briedis, pie ērģelēm brīvmāksl. J. Mednis no Toronto.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. E. Cauņe, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta., tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

12. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums plkst. 3 pp.

19. jūnijā dievkalpojums pl. 3 pp.

26. jūnijā dievkalp. plkst. 3 pp.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft

Sadberijā, svētdien, 12. jūnijā, pl. 13 sv. Jāņa bazn. (238 Pine St.) dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Kirklandleikā, svētdien, 19. jūnijā, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Bērniem mācības sestdien, pl. 14.

Virdžinijtaunā, svētdien, 19. jūnijā, pl. 14 angļikāņu baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Bērniem mācības plkst. 12.

Norandā, svētdien, 19. jūnijā, pl. 17 United baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Timminsā, svētdien, 26. jūnijā, pl. 15 lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

12. jūnijā, plkst. 1.30 pp. dievkalpojums.

26. jūnijā, plkst. 1.30 pp. dievkalpojums.

Otavā sv. Pāvila baznīcā, — 210 Wilbrod St.

18. jūnijā, plkst. 7 vak. dievkalpojums.

Kornvallā — Anglikāņu baznīcā, 1st. un Morobo St. stūrī.

17. jūnijā (piektdien), plkst. 7.30 vak., dievkalpojums.

Māc. F.Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

Sestdien, 11. jūnijā, plkst. 8 vakarā, Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Svētdien, 26. jūnijā, plkst. 2 pp. dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1.4218.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto notiks svētdien, 12. jūnijā, plkst. 11.30, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

Ģen. V. ANDERSS

ARMIJA TRIMDĀ

Grāmata par poļu armijas cīņām un traģēdiju no 1939. g. līdz 1945. gadam ar tā laika politiskās frontes raksturojumu. Illustr. fotoattēliem un divkrāsu vietu kartēm.

„V. Andersa grāmata paver ieskatu daudzos drūmākajos Otrā pasaules kaŗa notikumos. Divos lielos pretstatos rādīti Polijas likteņi. Poļu tautas varonīgā cīņa ar diviem varmācīgiem iebrucējiem. Rietumvalstu vadītāju dīvainais politiskais apmulsums un principu trūkums darījumos ar Maskavu... Katram latvietim, kas grib dziļāk ieskatīt Austrumeiropas ciešo likteņu saistību, šī grāmata var būt labs palīgs."

(Londonas Avīze Nr. 401, 29. 1. 54.)

„Grāmatā Armija Trimdā poļu ģenerālis, kas ir viena no redzamākajām trimdinieku personībām vispār, atstāsta savus piedzīvojumus no kaŗa pirmās līdz pēdējai dienai. Izstaigājis gaŗus ceļus cauri vācu sakautai Polijai, Krievijas cietumiem, cauri Persijai, Irakai un Itālijai, viņš, būdams kaŗa laukā uzvarētājs, bet Rietumu politiķu divkosīgās spēles dēļ pievilts..."

(Latvija, Nr. 7, 13. 2. 54.)

Cena: ies. $2.80, broš.: $2.40

DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONESANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LAČI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

EIZENHAUERS PRASĪJA BEZNOTEIKUMU PADOŠANOS VISIEM SABIEDROTAJIEM

Kapitulāciju paraksta lielā steigā, pirms gailis iedzied rītausmu

VII

Ir 1945. g. 7. maija sākums, kad ap plkst. 1:45 rītā (Francijas laiks) ģen.-plkv. Gusts Jodls, kas kā Dēnica pilnvarnieks ieradies rietumsabiedroto galv. stābā Reimsā, Francijā, saņem no Dēnica „valdības mītnes" Flensburgā feldmaršala Keitela skopo radiogrammu: „Lieladmirālis Dēnics pilnvaro parakstīt ziņotos noteikumus."

Pl. 2:15 rītā raitnieki un telefonistes izziņo Eizenhauera stābā Reimsā esošos ārzemju žurnālistus. Pl. 2:29 stābā, vietējās arodskolas 9 kv. m. plašā istabelē, kur novietots kaŗa karšu izklāsts un kas saucas „Warroom," ierodas sabiedroto pārstāvji — angļi, franči un nogaidījušies krievi. Pl. 2:34 Eizenhauera stāba priekšnieks ģen.-ltn. Valters Bedels Smits īsos vārdos informē sabiedroto pārstāvjus, ka vāci kapitulē. Pl. 2:38 amerikāņu pulkv. Stronga un Forda pavadīta, karšu zālē ierodas Lielvācijas delegācija — ģen. Jodls, admirālis Frīdeburgs un OKW majors Okseniuss. Vēsturisko brīdi apgaismo filmētāju un fotoreportieŗu žilbinošās ugunis. Vāci nu varētu apskatīt pie sienām izliktās sabiedroto slepenās kartes ar daļu novietnēm, bet viņi pat neskatās uz grafiskiem plakātiem, kur attēloti sabiedroto zaudējumi pēdējās cīņās vai kur stāvus kāpjoša grafiska līkne apzīmē vācu gūstekņu skaita milzīgo ikdienas pieaugumu. Ģen. Smits pasniedz vienu kapitulācijas dokumenta norakstu krievu pārstāvim ģen. Suslopārovam, kas pārmij pāris, klusu vārdu ar savu tulku ltn. Čerņājevu. No plkst. 2:40 — 2:45 ilgst kapitulācijas akta 4 eksemplāru parakstīšana. Katrs paraksta ar savu pildāmspalvu. Zelta pildāmspalvu sameklēšana pat Aika stābā nakts laikā nebija viegla lieta, bet tās nu bija nepieciešamas kā „piemiņas lietiņas" bosiem — Trūmenam, Čerčilam un Aikam pašam. Kapitulācijas aktus no uzvarēto puses paraksta Jodls, no uzvarētājiem — Smits, bet klātesošais franču ģen. Sēvics un krievu Suslopārovs savus faksimilus uzvelk kā liecinieki. Britu pārstāvja paraksta nebija, jo, kā jau zināms, 4. maija pēcpusdienā adm. Frīdeburgs Lineburgas tīrelī feldmaršala Montgomerija traleri oficiāli bija jau britiem paziņojis vācu ziemeļarmiju beznoteikumu padošanos.

Kapitulācijas parakstīšana notiek, pārstāvjiem klusu ciešot. Kad pēdējais paraksts ievākts, pirmos vārdus saka ģen. Smits. Tie visai lakoniski: Vācu pārstāvji tagad aizies. („The German representatives will now withdraw).

Aika galv. stāba priekšniekam svarīgo dokumentu parakstīšanas brīdī uznāk sāpes (viņam kuņga brūce), viņš vēlas ātrāk tikt prom. Negaidot ģen. Jodls lūdz vārdu un vācu valodā nober: „Ģenerāļa kungs! Ar šo brīdi vācu tauta un kaŗaspēks nodoti uzvarētāju žēlastībai! Šajā stundā man atliek tikai cerēt uz uzvarētāju augstsirdību!" Neviens viņam neatbild. Iespaids tāds, ka sakautās Vācijas pārstāvis runājis ar kurliem. Klusumu pāršķeļ ģen. Smita atkārtotais aicinājums: The German representatives will now withdraw... Sabiedroto delegāti pieceļas, vāci, militāri sveicinot, atstāj vēsturisko telpu.

Vācijas sakāves vadītājs un sabiedroto uzvaras kaldinātājs ģen. Eizenhauers kapitulācijas parakstīšanas aktā nemaz neparādās. Plkst. 2:47 sabiedroto delegāti iet apsveikt Aiku, kas visu laiku bijis tai pašā namā. Plkst. 2:55 negaidīti Aiks aicina pie sevis vācu delegātus. Starp sabiedroto virspavēlnieku un ģen. plkv. Jodlu notiek kodolīga saruna.

Aiks: Vai jums visi kapitulācijas noteikumi ir skaidri? Vai jūs tos pildīsit? — Jodls: Jā! — Aiks: Jūs personiski un pēc amata nesat visu atbildību par pretdarbību šiem kapitulācijas noteikumiem, kā arī par to noteikumu pildīšanu, kuŗos paredzēts oficiāls kapitulācijas akts iepretim PSRS, kad vācu virspavēlniekam krievu noteiktā laikā jāierodas Berlīnē! Tas ir viss!" — Vācu armijas stāba šefs ģen. Jodls ar vācu virsniekam parastām „manierēm" palokās pret amerikāņu lielo kaŗavīru, un abi ar adm. Freiburgu, ne vārda neteikuši, atstāj Eizenhaueru. Ģen. Smits jau agrāk bija devies slimības gultā.

Plkst. 3:39 rītā Aiks britu gaisa maršala Tedera klātienē teic savu vēsturisko uzvaras runu: Vācija galīgi uzveikta, vācu augstprātība lauzta vācu cīņas gars zudis...

Šajā pāragrīnā rīta stundā steigā parakstītā kapitulācija stājās spēkā 1 minūti pēc pusnakts, naktī no 8. uz 9. maiju, kad visām vācu bruņoto spēku vienībām bija jāpaliek savās vietās un jādodās gūstā. Ģen. Jodla paraksts uz kapitulācijas akts, kas nu glabājas pavisam vienkāršos pelēkos aktu vākos, pārvilka krustu visām cerībām, ko vēl vakar bija plānojuši Frīdeburgs ar Jodlu par pakitulācijas novilciānšanu pret krieviem. Šis nu bija beigas ne tikai Lielvācijas „trešajai valstij", bet arī vīriem, kas atradās zem ieročiem Kurzemes cietoksnī un vācu armijām Čechoslovakijā.

Turpinājumā: Kapitulācijas parakstīšanu tur slepenībā

RIETUMVĀCIJA NEPADOSIES KOMŪNISTU KĀRDINĀJUMAM

Otavā. — Pēc starptautiskās rūpniecības skates atklāšanas Toronto, Rietumvācijas saimniecības ministrs Dr. Ludvigs Erhards devās īsā apmeklējumā uz Kanadas galvaspilsētu. Sarunās ar Kanadas valdības pārstāvjiem Dr. Erhards izteicās, ka Rietumvācija nepadosies Padomju Savienības kārdinājumam apvienoties un neitrālizēties. Pēc Rietumvācijas saimniecības ministra domām neitrālai Vācijai nav nekādas nākotnes; neitrālitāte veicinātu vienīgi komūnistu iefiltrēšanos. Vācijas apvienošana un neitrālizēšana skar ne tikvien Vāciju, bet gan visu Eiropu. Tikai tad, ja Eiropā var sākt runāt par pilnīgu saspīlējuma izbeigšanu, Rietumvācija sāks sapņot par apvienošanos un, varbūt, neitrālitāti. Bet līdz tam Rietumvācija var cerēt pastāvēt vienīgi kā bruņots Rietumu sabiedrotais. Pašreizējos Padomju Savienības kārdinājuma tīklos Bonnas valdība nesapīsies.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Skandalozu satraukumu angļu aristokratu aprindās radījusi 23 gadus vecā Suzanna Dymoke, aizbēgot no ģimenes muižas ar kādu vienkāršu laukstrādnieku. Turklāt "pavedējs" Džimijs Webbs ir jau 54 gadus vecs un dzīvojis tai pašā Kulvertorpes ciemā, kur Dymoku dzimta dzīvo jau 800 gadu. Viņu senču saraksts sācies jau ap 12. gadu simteni. Ģimenes galva parasti nes titulu "The Qeen's Champion", un tagadējais kapteinis Dymoke ir 34. ģimenes loceklis, kurš šo titulu lieto. Pēdējais piešķirts Ričarda II kronēšanas laikā, t. i. apm. pirms 578 gadiem. Nepatīkamais gadījums stipri satraucis aristokratisko ģimeni, Suzannas māte Lionela Dymoke paskaidrojusi, ka jau iepriekš zinājusi par meitas nolūku bēgt, bet pazīstot meitas raksturu, sapratusi, ka nespēs viņas nodomu grozīt. Piederīgie cer, ka zirgu puiša un "princeses romāns tiešām nobeigsies laimīgi ar laulībām, kas tagad arī ir Suzannas dižciltīgo piederīgo vienīgais mierinājums.

● Ekskaralis Faruks nesen "izmests no Deauville kazīno spēļu telpām, kur viņš bija ieradies pirmo reizi pēc kroņa zaudēšanas. Iemesls ekskaraļa izraidīšanai bijis nepienācīgs apģērbs. Kamēr pārējie kazino apmeklētāji bijuši vakara tērpos, Faruks ieradies pelēkā uzvalkā. Pēc incidenta Faruks devies uz viesnīcu un pārģērbies, lai atgrieztos pienācīgā vakara tērpā.

● 25. maijā Losandželosā tiesnesis izšķīra laulību rekordistes Beverlijas Ninas O'Mallejas trīspadsmito laulību. Rekordistei pašreiz ir "tikai" 44 gadi un, protams, ka viņa nebūtu nekāda rekordiste, ja tai nebūtu jau padomā 14. laulība. 14. laulenis jau pacietīgi kādu laiciņu bija gaidījis savu kārtu.

Tiesnesis piebilda, ka iepriekšējo laulību garais saraksts gan nedodot sevišķu paļāvību 14. laulībai, bet viņš cerot, ka tā varbūt nesīšot laimi, un "rekordiste" ar savām ģimenes darīšanām vairs tiesu netraucēšot.

● Četri amerikāņu Tandedžeti, kas spējīgi uzņemt katrs vienu atombumbu, nosēdās Austrālijas Nūkastel lidlaukā pēc 4840 jūdžu nolidošanas. Šādu gabalu lidaparāti veikuši 12 stundās un 2 minūtēs, pilnīgi bez nosēšanās, pa ceļam no Tokio gaisā trīs reizes uzņemot degvielu. 4840 jūdžu lidojums ir vēl līdz šim pasaulē nedzirdēts sasniegums, ko veikuši vienmotorīgi lidaparāti. No lidaparāta B-29 šie bumbvedēji iznīcinātāji degvielu uzņēma lidojot.

● Kascinas pilsētiņā Italijā 37 gadu vecais Varo Vanuči pamanījis pie savas dzīves vietas noparkotu kādu divriteni. Viņā pamodušās aizdomas, un klusi kā zaglis viņš ielavījies dzīvoklī, pārsteidzot savu sievu kāda jaunekļa apkampienos. Greizsirdībā un dusmās viņš noplēsis sievai tērpu un izdzinis uz ielas, kur licis tai kailai doties pa galveno pilsētiņas ielu. Kaut arī bijis tuvu pusnaktij, tomēr neparastais pastaigas gājiens radījis satiksmes sastrēgumu, un policijai nācies vainīgo sievu paglābt no pieviltā vīra dusmām.

Lietu caurskatot tiesa par vīra izrīcību tomēr nebija sajūsmināta un, neskatoties uz to, ka pat neuzticīgā sieva nostājās vīra pusē, pēdējais tika sodīts ar 10 mēnešiem cietumā.

KOMŪNISTU ĶĪNA ATBRĪVO ČETRUS AMERIKĀŅU LIDOTĀJUS

Hongkongā. — Pēc vairāk kā divu gadu ieslodzījuma komūnistu Ķīnas cietumos Sav. Valstīs atgriezušies 4 amerikāņu lidotāji, kas krita komūnistu gūstā Korejas kaŗa laikā. Lidotājus neizdeva gūstekņu apmaiņas laikā, jo komūnisti viņus apvainoja par Mandžūrijas robežas pārlidošanu un līdz ar to par iebrukumu komūnistu Ķīnas territorijā. Atbrīvotie lidotāji nebija pilnīgi skaidrībā par to, kurā Ķīnas daļā viņi bija pavadījuši savu apcietinājuma laiku, bet domāja, ka bijuši Mukdenā, Mandžūrijā. Par gaidāmo atbrīvošanu visi 4 uzzinājuši tikai pagājušajā nedēļā. Sarunās ar amerikāņu militāriem pārstāvjiem viņi bija ārkārtīgi izbrīnījušies, uzzinādami, ka viņi ir pirmie atbrīvotie lidotāji.

Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless nosūtīja pateicības rakstus Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram Hammeršildam, kas lidotāju atbrīvošanas lietā apmeklēja Pekingu, un Indijas ministru prezidentam Nēru, pateikdamies arī par viņa pūlēm lidotāju atbrīvošanas panākšanā.

JAUNA KRIEVU BAZE KANADAS TUVUMA

Laikrakstā "Pravda" publicēts krievu augstā komisāra Arktikā raksts, kas apstiprina, ka ziemeļpola apvidū ierīkota trešā padomju baze. No Krievijas kontinenta tā atrodas ap 1000 jūdžu, no Savienoto Valstu bazes Thule, Grenlandē — 700 jūdžu. Vistuvāk tā atrodas kanadiešu salai Ellesmere, tikai 300 jūdžu attālumā. Krievu komisārs Burchānovs izsakās, ka divas ekspedīcijas jau atrodoties darbā un ka Padomju Savienība šajos apgabalos ieguvusi ļoti svarīgus meteoroloģiskus novērojumus. Kā zināms, divas pirmās krievu Tālo ziemeļu bazes ierīkotas uz peldošiem ledus gabaliem, kas pastāvīgi ceļo ziemeļpola apkārtnē. Laikraksti vēstī, ka krievu interese par tālo ziemeļu apgabaliem pastāvīgi pieaugot, līdz šim gan tikai"zinātniskos nolūkos."

PASKAIDROJUMS

LA 43. n-rā rakstā Lepni līgo latviešu dziesma svešumā 3. lappusē 2. rindkopas beigās jālasa: Kanadas latviešu dziesmu svētku organizācijas vārdā apsveikumu bija sūtījis Dr. H. Tichovskis.

TORONTO SKAUTI NOMETŅO

Maija nogalē Rīgas skautu pulciņš izgāja 3 dienu nometnē, kurā piedalījās visi 4 kopi ar 22 skautiem un 4 vadītājiem. Nometnes laikā notika sacensības nometnes ierīkošanā, dzīvošanā un ēdienu gatavošanā. Labākos rezultātus sasniedza Vāveru kops kopn. J. Svences vadībā. Skautu solījumu nodeva trīs skauti: U. Amoliņš, V. Ezers un M. Vāgners. Svētdienas vakarā kopā ar Toronto gaidu pulciņu, kas tai pašā laikā nometņoja otrpus upes Saulaines laukos, tika rīkots ugunskurs. V. B.

NĒRU SLAVĒ EIZEHAUERU

Neitrālais Indijas ministru prezidents Nēru saredz pasaules saspīlējuma mazināšanos jau vistuvākajā nākotnē

Jaundelhi. — Kādā Jaundelhi preses konferencē Indijas ministru prezidents sarunās ar žurnālistiem slavēja Sav. Valstis un prezidentu Eizenhaueru par viņa pūlēm samazināt pasaules saspīlējumu. Cildeni vārdi tika veltīti arī Anglijai, Padomju Savienībai un komūnistu Ķīnai, bet lauvas tiesu tomēr saņēma amerikāņi. Indijas ministru prezidents, kas parasti par Sav. Valstu ārpolītiku ir ļoti rūgtās domās, sacīja, ka pagājušā gadā viņš esot slavējis ģen. Eizenhaueru tādēļ, ka pēdējais esot izvairījies no saspīlējuma palielināšanas. Tagad, turpretim, jau neesot vairs runas par saspīlējuma nepalielināšanu, bet gan par tā samazināšanu. Nēru uzsvēra, viņš esot pārliecināts, ka ar saspīlējuma samazināšanos varot rēķināties vistuvākajā nākotnē un ka jau tagad pasaulē varot manīt vairāk iecietības, vairāk saprašanās un vairāk cerības nekā līdz šim. Savos polītikas komentāros Indijas ministru prezidents pieminēja arī četrus atbrīvotos amerikāņu lidotājus un atzina ķīniešu soli par ļoti apsveicamu, jo tas nepārprotami norādot uz tālāku sadarbību.

Pēc Sav. Valstu slavināšanas nāca pārmetumi Rietumu aizsardzības blokam, bet tādus pašus pārmetumus Nēru veltīja arī Austrumu alliansei, piebilstot arī, ka kominforms jaucas citu valstu iekšējās darīšanās.

Trešais latviešu pārtikas preču veikals Hamiltonā

Īsi pirms Lieldienām Hamiltonā atvērts trešais latviešu pārtikas preču veikals. Tā īpašnieki ir H. un O. Erdmaņi, kas Kanadā ieradušies kopš 7 gadiem Šeit viņiem jau piederējusi farma, bet to pārdevuši un tagad nolēmuši nodarboties ar tirdzniecību. A. O. Erdmaņi ir dundadznieki. Arī dzimtenē viņiem bija veikals un bufete "Vārpa". Erdmaņi rosīgi darbojas Hamiltonas sabiedriskajā dzīvē: kundze ar meitn Zigridu dzied Hamiltonas latviešu b-bas korī, bet pats Erdmanis ir HMMK aktīvs biedrs. Viņus vienmēr un visur pavadījusi latviskā uzņēmība, tā čaklos latviešus neatstās arī uz priekšu un jaunais veikals zels. Tas ierīkots pilsētas centrā, ērti sasniedzams no visām pilsētas malām. Glīts, tīrs, gaišs un liels ir jaunais veikals, kurā vienmēr goda vietā latviskā viesmīlība un sirsnība. Veikalā dabūjami pašu gatavoti mājas cepumi, pieņem arī cepumu pasūtinājumus. Labas sekmes. J. G.

Saginavas (ASV) — Niagāras volejbolisti pēc cīņas, kurā uzvarēja niagarieši ar 15:3; 11:15; 15:8 un 15:2. Pirmā rindā no kreisās otrs Niagaras latviešu sporta kluba treneris J. Līgers, bet 4. — komandas kapteinis V. Ivsiņš. Foto: Dž. Udrovskis

KRUSTVĀRDU MĪKLA 11. N-RS

Uzdevis M. Zandbergs

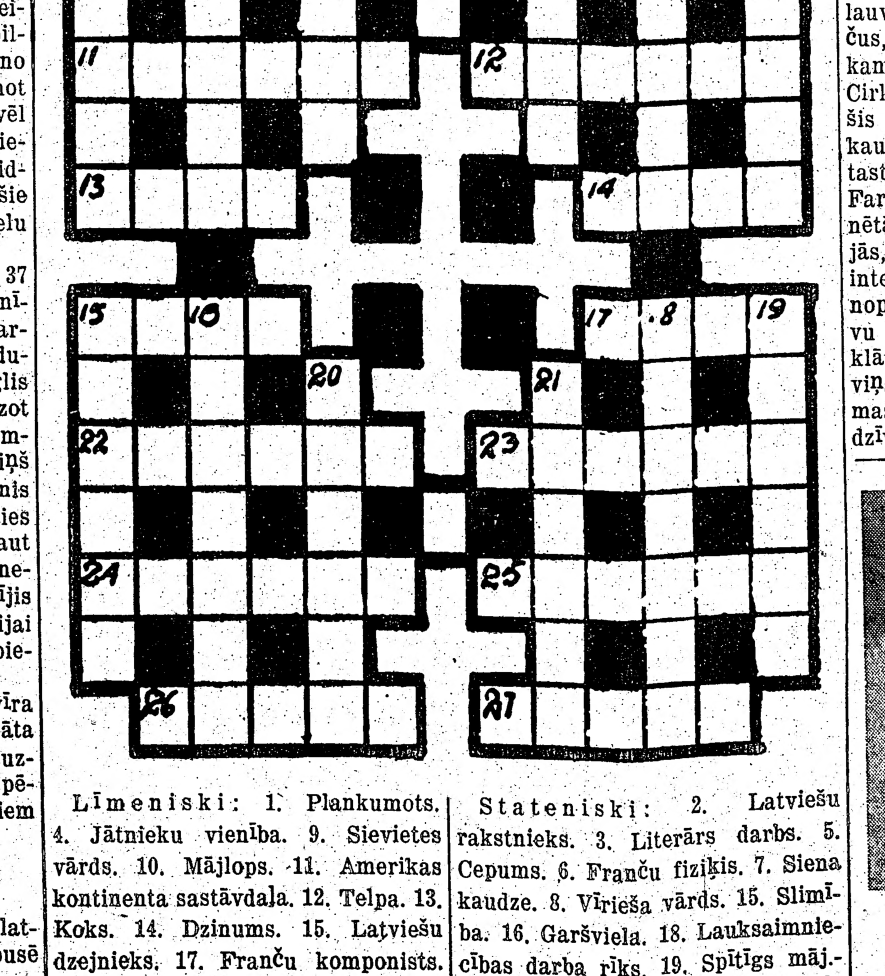

Līmeniski: 1. Plankumots. 4. Jātnieku vienība. 9. Sievietes vārds. 10. Mājlops. 11. Amerikas kontinenta sastāvdaļa. 12. Telpa. 13. Koks. 14. Dzinums. 15. Latviešu dzejnieks. 17. Franču komponists. 22. Kritizēt. 23. Oga. 24. Smaržīgas puķes. 25. Maskas. 26. Nezāles. 27. Plecu sega.

Stateniski: 2. Latviešu rakstnieks. 3. Literārs darbs. 5. Cepums. 6. Franču fiziķis. 7. Siena kaudze. 8. Vīrieša vārds. 15. Slimība. 16. Garšviela. 18. Lauksaimniecības darba rīks. 19. Spītīgs mājlops. 20. Planēta. 21. Planētu ceļš telpā.

VAI FARUKS KĻŪS CIRKUS DIREKTORS?

Kā ziņo dāņu laikraksti, kāda amerikāņu sabiedrība nodomājusi pirkt slaveno dāņu cirku Benneweis, par 2,5 milj. kronām, angažējot ekskarali Faruku par šī cirkus direktoru un ziloņu dresūru vadītāju. Amerikāņi pirktu cirkus lielo telti, 60 vagonus, 28 ziloņus, 24 lauvas, 24 tīgerus, 57 zirgus, 12 lāčus, 8 leduslāčus un nelielu skaitu kamieļu, jūras lauvas un sebras. Cirkus direktors paskaidrojis, ka šis amerikāņu sabiedrības nodoms, kaut sākumā izklausās visai fantastisks, tomēr esot ļoti iespējams. Faruks vairākkārt noskatījies minētā cirkus izrādēs Eiropas turnejās, un vispār par cirkus dzīvi ļoti interesējoties. Ja sabiedrība cirku nopirktu, viņš tūlīt ķertos pie savu jauno uzdevumu veikšanas, turklāt ar lielu interesi. Vispirms gan viņa nodoms esot pabeigt kādas filmas iespēlēšanu, kur tēlota viņa dzīve.

Ņujorkas Latvians pirms pēdējās sezonas spēles. Pirmā rindā no kr.: V. Skulte, V. Bauers, E. Dibens, A. Eikstrēms un J. Veiss. Otrā rindā no kr.: I. Bundulis, E. Stots, J. Šķiņķis, R. Laiviņš, A. Pelše un komandas kapteinis un treneris J. Janševskis. Iztrūkst: E. Cērpiņš un J. Osis

SPORTS

FUTBOLS TORONTO

Nākošā līgas spēle futbolā notiks 10. jūnijā, plkst 8.15 Earlscourt laukumā (Lansdowne — St. Clair) ar lietuviešu Vytis.

NIAGARAS KAUSS VOLEJBOLĀ

Draudzības dienu laikā Niagarā notiks turnīrs vīriešu un sieviešu vienībām volejbolā. St. Katerīnas juvelieŗu veikala īpašnieks J. Gauše, kas Latvijā bija izcils volejbolists, dāvājis vīriešu sacensību uzvarētājai vienībai vērtīgu balvu, kuŗa nosaukta par "Niagaras kausu" un pāries tās vienības īpašumā, kas to izcīnīs divas reizes. Sieviešu vienību sacensībās izcīņā tāpat vērtīga balva un uz tādiem pašiem noteikumiem. Turnīrs notiks svētdien, 3. jūlijā, priekšspēlēm sākoties plkst. 10 no rīta, fināla spēles notiks draudzības dienu noslēguma sarīkojumā, Kvīnstonas parkā, pl. 17.00. Vienības pieteicamas J. Liģerim, 2552 Ralph Ave., Niagara Falls, Ont. Visi turnīra dalībnieki, kas ieradīsies 2. jūlijā uz Draudzības dienu lielo koncertu un balli, var saņemt, ja vēlas, brīvas nakts mītnes. Turnīrā paredzama kupla ASV un Kanadas latviešu volejbolistu piedalīšanās.

TENISISTI ATKLĀJ SEZONU

Gatavojoties 2. Ziemeļamerikas kontinenta latviešu tenisa meistarsacīkstēm, kas notiks Toronto septembra sākumā, vietējie latviešu tenisisti paredzējuši rīkot sezonas atklāšanas sacīkstes 11. un 12. jūnijā. Sacensības notiks Dovercourt tenisa kluba laukumā (Dovercourt ielā, apm. 2 blokus ziemeļos no Bloor ielas). Sacensību sākums sestdien, 11. jūnijā, plkst. 10 no rīta. Programmā vīriešu un sieviešu vienspēles un divspēles. Starta nauda 50c. Iepriekšējā informācija pie H. Skrastiņa, tel. GE 4226.

Sacensībās līdzdalību apsolījuši visi Toronto latviešu tenisisti.

VIKINGI PANĀCA NEIZŠĶIRTU

Kadiķis gūst vārtus, Jēkabsons noķer vienpadsmitnieku, bet rezultāts tomēr neizšķirts.

Kaut gan mūsu futbolisti pēdējā līgas spēlē cīnījās enerģiski, tomēr holandiešu Vikingi prata panākt — 3:3 (1:1) neizšķirtu rezultātu.

Spēles sākuma posmā ritēja vienlīdzīga spēkošanās, un pretinieku vārtsargu negaidot pārspēja Kadiķis, taču sekoja izlīdzinājums, tā puslaikam beidzoties 1:1 neizšķirti. Otrā puslaika sākumā latvieši attīstīja raitu saspēli, tad arī vārtus guva Bušs, bet drīz atkal sekoja izlīdzinājums. Vēlreiz latviešu vārtu pārsvaru guva ar Kudrašova raidījumu, tomēr ātrie pretinieku uzbrucēji panāca neizšķirtu 3:3 rezultātu.

Zem laimīgas zvaigznes šogad spēlē latviešu beigu vīrs Jēkabsons, kas šai sezonā jau savā ziņā ņēmis trīs 11 m brīvsitienus.

TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBS

sasauc kārtējo biedru pilnsapulci trešdien, 15. jūnijā plkst. 20.00 sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtībā: 1) Sapulces darbinieku vēlēšanas, 2) valdes un revīzijas komisijas ziņojumi, 3) valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas, 4) dažādi jautājumi un priekšlikumi.

Sapulce, saskaņā ar statūtiem, pilntiesīga pie ½ ieradušos biedru skaita. Plkst. 21.00 sapulce pilntiesīga pie 1/5 ieradušos biedru skaita.

LSAK BASKETBOLA NOZARE

ziņo, ka Hamiltonas Sparta uzdevusi Toronto DV abas vēl neizspēlētās Kanadas latviešu basketbola meistarības finālā grupas sacensības, tā meistara godā šogad atkal ir Toronto DV. Sieviešu grupā meistara nosaukumu izcīnīja Toronto LSK, un ar tādu pašu panākumu var lepoties arī TLSK zēni jaunatnes grupas sacensībās.

YMCA'S BASKETBOLA KOMANDA BUS PATSTĀVĪGA VIENĪBA

Centralās YMCA's Sporta padome, kurā kā pārstāvji ieiet visu sporta nozaŗu delegāti, savā pēdējā sēdē nolēma Latviešu YMCA's basketbola komandu uzskatīt kā patstāvīgu vienību ar nosaukumu "Central YMCA Latvians" un rūpēsies, lai nākošā basketbola sezonā latviešu vienība piedalītos kādā Toronto basketbola līgā. Tas ir latviešiem patīkams lēmums, jo reizē ar to mūsu vienībai nākošā sezonā nodrošinātas atsevišķas treniņa stundas un atkrīt arī visas rūpes par telpu sagādi sacīkstēm. Arī atlīdzību tiesnesim segs no Sporta padomes līdzekļiem. Treniņi Latviešu YMCA'i notiks visu vasaru katru trešdienu no plkst. 9.00 līdz 10.0 Centrālās YMCA's lielajā vingrotavā. Treniņus vadīs Fredis Folgers. Latviešu YMCU Sporta padomē pārstāv Arnis Freibergs.

DV VAIROGA IZCĪŅA

Sestdien, 11. jūnijā, plkst. 13.30 Woodgreen Community zālē, Qeen St. E. (Qeen — Logan), notiks turnīrs basketbolā, kurā otrreiz izcīnīs DV VAIROGU.

Līdzīgi iepriekšējam gadam, DV sporta klubs arī šogad DV VAIROGA izcīņu apvienojis ar kluba gada svētkiem. Šī skaistā tradīcija sākās DV Sporta kluba dibināšanas dienā, kad atklāšanas svinībās DV-KV bij. pr-dis P. Balodis "VAIROGU" pasniedza sporta klubam.

DV VAIROGA pirmās izcīņas turnīrs notika pagājušā gadā un tajā piedalījās ASV Viliamantika, Sparta, TLSK un Toronto DV. Pirmoreiz uz vienu gadu savā īpašumā DV VAIROGU ieguvo Toronto DV sp kl. Šogad VAIROGA izcīņa solās būt interesantāka, jo turnīrā dalību pieteikusi spēcīgā Detroitas DV vienība, kuŗu vada pagājušā gada turnīra uzvarētājas galvenais balsts J. Richters, kas ir arī viens no pirmajiem Toronto DV sp. kl. dibinātājiem, kurš tagad ar savu Detroitas vienību viesosies Toronto pirmoreiz. Ar J. Richtera pievienošanos Detroitas vienībai, tā līdz šim ASV latviešu meistarībā ir guvusi labus panākumus un ir drošs kandidāts meistarības finālspēlēm. Detroitas vienībā spēlē jaunās paaudzes sportisti: brāļi Vītoliņi, Liepiņš u. c., kas torontiešiem pazīstami no pagājušā gada DV dienām.

Bez Detroitas vienības dalību šajā turnīrā ir pieteikušas: Hamiltonas SPARTA, TLSK un Toronto DV.

1. spēlē plkst. 13.30 satiksies Detroita — TLSK, 2. spēlē plkst. 15.00 — SPARTA — DV, 3. spēlē plkst. 16.00 — sieviešu basketbola vienība TLSK — lietuvietes, 4. spēlē plkst. 17.00 sacentīsies pirmo divu spēļu zaudētāji, bet 5. spēlē plkst. 18.00 — pirmo divu spēļu uzvarētāji.

Pēc turnīra noslēguma DV sp.kl. plkst 20.00 DV namā, 123 Huron St., rīko divu gadu dibināšanas atceri ar saviesīgu vakaru.

Visi laipni ielūgti kā sacīkstēs, tā arī gada svētku svinībās.

SPORTS ŅUJORKĀ

Ņujorkas Latvians futbolisti pēdējā sezonas spēlē pieveica franču vienību ar 2:0 (1:0), līdz ar to galīgā vērtējumā līgā ierindojoties 4. vietā.

SPORTS MILVOKOS

Sestdien, 28. maijā, Milvokos latviešu basketbolam ASV bija liela diena.

Milvoku komandai, kuŗas sastāvā spēlēja brāļi Rozenbergi, A. Kačerovskis, J. Tupesis un E. Mabrovskis, pretim stājās viesu sastādītā ar brāļiem Vītoliņiem un G. Liepiņu no Detroitas, A. Ropu no Klīvlendas un E. Tumu no Čikāgas.

Pēc ļoti vienlīdzīgas spēkošanās, tikai ar vienu groza pārsvaru, uzvarēja viesu sastādītā. Beigu rezultāts bija 57:55, puslaiks 31:27.

Ļoti interesantu un spraigu spēli nodemonstrēja Milvoku volejbolistes (G. Kupše, A. Vanaga, M. Upesleja, M. Ludeka, I. Krastiņa un I. Ludzeniece), kas divos setos ar — 15 : 7 un 15 : 8 rezultātu pieveica viešņas, kuŗu sastāvā spēlēja Bērziņa no Čikāgas, Puriņa un Zariņa Mineapoles, Adamoviča no Indiānāpoles un Novicka ar Riekstiņu no Klīvlendas.

Tanī pašā laikā latviešu šachistu komandas (katrā 5 spēlētāji) no Linkolnas, Klīvlendas, Čikāgas un Milvokiem sastapās 2. gadskārtējā Hermaņa Matisona piemiņas kausa izcīņā.

Turnīra vadība atrodas mūsu pazīstamā šachista Indriķa Kalniņa (no Kalamazū) piedzīvojušās rokās. Viņam palīdzēja Mataitis no Reisinas.

Pirmo vietu un ceļojošo H. Matisona kausu šoreiz izcīnīja Klīvlendas komanda, iegūstot 9 punktus. Otrā vietā ar 8 punktiem palika Linkolnas komanda, iegūstot DV apvienības Milvokos dāvāto balvu. Trešo un ceturto ar 6½ punktiem dalīja Čikāgas un Milvoku komandas. Vislabākās sekmes, spēlējot pie pirmā galdiņa guva Klīvlendas konmandas vecākais D. Štauers, iegūstot Dziesmu svētku rīcības komitejas dāvāto balvu. Klīvlendiešu panākums sevišķi ievērojams tāpēc, ka šoreiz viņu rindās, darba apstākļu kavēts, nevarēja cīnīties J. Garais. V. G.